National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 17 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editoral Office: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx ,N.Y. 10466; Chicago — Editor A. LAMBERTS, P.O. Zox 1890, Chicago, Ill. 60690, U.S.A.; California—Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 18 SESTDIENA, 1977. GADA 7. MAIJS 27. GADS

SATURDAY, MAY 7, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

LNAK jaunās valdes pirmā sesija

TĀLIVALDIS KRONBERGS TURPINA VADĪT CENTRĀLO LATVIEŠU ORGANIZĀCIJU KANADĀ

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā jaunā padome, ko paplašinātā sastāvā ievēlēja pagājušā gada novembrī, savā pirmajā sesijā pulcējās 30. aprīlī un 1. maijā Latviešu namā Toronto. Atsevišķi vēlot un aizklāti balsojot, par LNAK valdes priekšsēdi atkal ievēlēja līdzšinējo Tālivaldi Kronbergu. Par viņu bija nodotas 40 padomes locekļu balsis, četriem balsojot pret un vienai balsij atturoties. Četras balsis bija atzītas par nederīgām. Pēc mandātu komisijas ziņojuma, sesijā piedalījās visi 35 ievēlētie padomes locekļi un 17 organizāciju un draudžu izraudzītie locekļi, bet divi nebija ieradušies. Sesijas laikā apstiprināja mandātu Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā (LNJAK) delegātam Paulam Miniatam, kas kā pilntiesīgs padomes loceklis piedalījās sesijā.

Jaunajai LNAK valdei bija nominēti 17 kandidāti, no tiem Inta Purva, Monika Jonāne, A. Budrēvics un Dr. V. Gulēns lūdza viņus no kandidātu saraksta noņemt, bet Vilnis Pētersons vēlēšanu laikā nebija klāt un nebija arī zināms, vai viņš vēlas kandidēt, tādēļ arī viņa kandidatūru svītroja. Aizklāti balsojot, jaunajā valdē ievēlēja Dr. Linardu Luksu (42 balsis), Jāni Mežaku (38), Aleksandru Jomu (37), Dr. Alfredu Vanagu (37), Imantu Purvu (36), Ināru Leimani (35), Imantu Alksni (34), Vilni Miklašēvicu (32), Kārli Tanni (31) un Gunti Suksi (31), kandidātos paliekos Dr. Pēterim Cakulam ar 13 un Ilgai Breikšai ar 10 balsīm. Imants Purvs, I. Alksnis, Ināra Leimane un Guntis Sukse ir jaunie valdes locekļi, pārējie jau darbojās līdzšinējā valdē.

Revīzijas komisijai minēja 8 kandidātus. No tiem J. Pētersonam, J. Koncim, kas ir divu Toronto latviešu draudžu priekšnieki, un Birutai Senkēvičai atteicoties kandidēt, revīzijas komisijā ievēlēja: Dr. A. Šteinu (33 balsis), J. Grodni (30) un Ž. Bukovski (29), kandidātos paliekot Arv. Bērziņam un Vilnim Pētersonam.

LNAK jauno budžetu, pie kura izcēlās ilgākas pārrunas, kas ilga pusotras stundas, padomes locekļiem nākot ar dažādiem ieteikumiem, it sevišķi par dažādiem piešķīrumiem, pieņēma 13.600 dol., bet kopā ar dažādiem fondiem 22.100 dol. apmērā, kādu to bija proponējusi valde. Bija ierosinājums dalības maksu paaugstināt uz 10 dol. gadā. To noraidīja ar 24 balsīm, 15 balsojot par paaugstināšanu un 5 atturoties. Uzdeva jaunajai valdei dalības maksas paaugstināšanu līdz 10 dol. gadā apsvērt nākošajam darbības gadam.

LNAK padome pieņēma vairākas rezolūcijas, pie kurām, tāpat plašajām debatēm, atgriezīsimies mūsu laikraksta nākošā numurā.

Sesiju ar svētbrīdi ievadīja māc. I. Gaide, bet otru darba dienu prāv. A. Voitkus, ievadījumā apsveikuma vārdus sakot arī archibīskapam A. Lūsim. No latviešu katoļu apvienības sveicināja S. Gabrāns, skautiem un gaidām E. Dāvidsons, igauņu pārstāvis L. Leivāts, no DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons. Viņš pasniedza LNAK valdes priekšsēdim T. Konbergam arī DV organizācijas vairogu par nacionālpolītisko darbu. — Tēvzemei un brīvībai. No DV Toronto nodaļas sveicināja valdes priekšsēdis Z. Akots, Toronto Latviešu biedrības valdes vārdā Vilnis Pētersons, no Toronto latviešu kreditsabiedrības K. Boriss, Latv. virsnieku apvienības E. Ziplāns, Latv. pensionāru apvienības K. Tannis, no Latviešu fonda Dr. V. Gulēns un Latviešu lauksaimniecības biedrības Ž. Bukovskis.

Sesiju atklāja un vadīja LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis, otrā dienā arī priekšsēža vietnieks A. Rāviņš. Tā bija gan spraiga, bagāta debatēm un pārrunām, bet visumā noritēja lietišķības un saprašanās garā, kādu jauno LNAK padomi bija vēlējies redzēt vēlētāju lielais vairums pagājušā gada rudenī notiekošajās vēlēšanās. Par turpmākās darbības uzdevumiem referēja V. Upeslācis, Dr. A. Šteins, Dr. L. Lukss, J. Mežaks un Imants Purvs. Plašu ziņojumu nolasīja PBLA priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners. Viņa runa iespiesta šī laikraksta numura citā vietā. Sesijā abās dienās piedalījās arī konsuls Dr. E. Upenieks.

Latviešu nama Toronto dāmu komiteja bija rūpējusies par sesijas dalībnieku paēdināšanu ar siltām pusdienām un kafiju starplaikos.

K. S.

DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons (pa labi) pasniedz vairogu LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam par nacionālpolitisko darbu. Priekšā pa kreisi LNAK padomes priekšsēža vietnieks A. Rāviņš un padomes priekšsēdis V. Upeslācis.
Foto: J. Liģers

Kārtera ugunskristības Londonā

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pagājušā nedēļā aizritēja prezidenta Kārtera pirmās simt dienas ASV prezidenta amatā. Savelkot pasaules preses komentārus un vērtējumus par šīm simt dienām, jākonstatē, ka Kārters sagādājis pārsteigumu pašiem amerikāņiem un ne mazums samulsuma amerikāņu draugu un arī pretinieku starpā. Kad šā gada 20. janvārī Kārters stājās prezidenta amatā, viņš aicināja amerikāņus radīt jaunu garu. Šī jaunā gara ietvaros par ļoti svarīgu faktoru Kārters uzskata prezidenta ciešas un tiešas saites ar visiem tautas slāņiem. Vienkāršs, visiem pieejams tautas prezidents ir paša Kārtera izraudzītā loma, kuru viņš visiem līdzekļiem arī cenšas iedzīvināt. Viņš nav ne galēji liberāls, nedz arī izteikti konservātīvs. Kārtera manevrēšana starp šīm divām politiskām galējībām ir samulsuma un pārsteiguma cēloņi kā Amerikā, tā arī pārējā pasaulē.

Kārtera ārpolitisko doktrīnu — iestāšanos par cilvēka tiesībām — varētu uzskatīt par svarīgāko pagriezienu ASV ārpolitikas pamatkursā. Šim Kārtera ārpolitikas konceptam radušies vairāki iztulkojumi. Runā par jaunu morālu ārpolitiku, bet runā arī par ideālistisku vai pat naīvu pieeju sarežģītām starptautiskām problēmām. Tieši pēdējās dienās Vašingtonā runāja, ka pats Kārters esot nācis pie atziņas, ka vislielākā naīvitāte mūsdienu pasaulē būtu vēlmu atgriezt no grēkiem ar bībeli. Katrā ziņā Kārteram tieši ārpolitiskā laukā ir vismazāk piedzīvojumu. Šo piedzīvojumu trūkuma rezultātā viņš nebija aptvēris to, ka starptautiskā konfrontācijā pragmātiska pieeja ir daudz reālāka nekā cenšanās pārliecināt pretējo pusi par tās politiskās iekārtas ļaunumiem.

Tā aizvadītajā nedēļā ASV ārlietu ministrs Vēnss pieskārās Kārtera doktrīnas cilvēka

(Turpinājums 20. lp.)

LNAK jaunā valde un revīzijas komisija. 1. rindā no kreisās: J. Mežaks, I. Leimane, valdes priekšsēdis T. Kronbergs, I. Purvs Dr. L. Lukss un K. Tannis. 2. rindā: G. Sukse, I. Alksnis, V. Miklašēvics, A. Joma, revīzijas komisijas locekļi Ž. Bukovskis, J. Grodnis un Dr. A. Šteins. Fotografēšanās laikā nebija klāt Dr. A. Vanags.
Foto: J. Liģers

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. GADA. 7. MAIJS, 18. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 29 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

P. Grods

Aptumšotā uzvara

Jau kuro reizi maija zaļie karogi izslejas saulē, vēstīdami jaunas dzīvības atnākšanu. To vērodami svešumā, ar lielu straujumu mēs pārceļamies uz savu tālo krastu, kas mums par visu tuvāks, mīļāks un saprotamāks.

Ko gan mēs tur meklējam, brizdami pa atmiņu pēdām?

Tā ir Kurzemīte — pēdējais balsts mūsu karavīru varēšanai un parādītai varonībai dienās, kad notikumu rats nežēlīgi savērpa tautas likteni, no kura tā vēl šodien nav izkļuvusi un kas to no dienas dienā tur cietās un mocošās skavās.

Baigi top iedomājoties, ko gan svešumā paglābusies tautas daļa tolaik pārdzīvoja, kā sāpēja dvēsele un miesa, zem nezvēra spiediena atstājot savu zemi. Vai gan mēs to būtu spējuši, ja mums drošības un dzīvības aizsargu nebūtu veidojuši leģionāri, varonīgi un izmisīgi cīnoties par katru pēdu Kurzemes zemes?

Un kad pienāca viņu stunda — nolikt ieročus un atteikties no nevienmērīgās cīņas, daudzi ticējām kādam pozitīvam pagriezienam, kas varētu iestāties, ja uzvaras skurbumam sekotu taisnīgs izkārtojums visām tām tautām, kuras karš bija ierāvis savā virpulī vai nu piespiedu kārtā, vai brīvprātīgi.

Astotais maijs mums atklāj daudz vairāk nekā beigušos ieroču cīņu starp diviem pretspēlētājiem. Šai dienā radās neslāpējami iedīgļi kādai citai katastrofai, kas savu sākumu uzņēma brīdī, kad visu pasauli piekliedza gaviles un skaļa apmierinātība par kara izbeigšanos. Daudzi ticēja, kļuva pārliecināti un paļāvās miera stiprumam un tā īstenībai. Šodien varam liecināt par viņu maldiem un kļūdīšanos, vērojot zīmes pasaules apvāršņos.

Pirms trīsdesmit divi gadiem Pad. savienība, cīņā sabiedrojusies ar rietumiem, gan šķietami pakāra vadzī savu kara vāli, bet tanī pašā brīdī, kad tā deva savu solījumu mieram, slepenībā kāroja pēc jauna laupījuma, izvērzdama savus garos taustekļus uz visām pusēm, lai īstenotu komūnisma doktrīnas nostiprināšanos kā vēl brīvajās Eiropas valstīs, tā visas pasaules apmēros.

Ja rietumu armijas karu izbeidzot pēc iespējas atstāja to valstu territorijas, kas bija ierautas kara akcijā, apzinoties, ka galvenais pretinieks ir nospiests ceļos, tad citādi izrīkojās austrumu vara, pakļaujot sev svešas valstis, turot tur savu karaspēku, tā aizsegā noteicot pārvaldes kārtību, kultivējot komūnistisko iekārtu, ieperinot Kremlim paklausīgas leļļu valdības un izrīkojoties ar komūnisma varai tik parastajām apcietināšanām un deportācijām. Ar 8. maija uzvaru Pad. savienība ne tikai restaurēja, bet pastiprināja savas laupītāja tiesības, neņemot vērā savu kara laika sabiedroto protestus un iebildumus, un vēl jo mazāk pakundzēto tautu taisnīgo vēlēšanos. Turot verdzībā cilvēku miljonus, Pad. savienība pati sagandējusi 8. maija dziļāko jēgu.

Der atcerēties, cik izmisīgi, bet nesekmīgi, sabiedrrotie nopūlējās ierobežot aizvien plašāk izvērsto padomju dominēšanu svešās zemēs: ja Pad. savienība, kurai pašreiz ir tāda vara, kāda tai nekad vēl nav bijusi, grib ieturēt polītiku, kuras mērķis ir territoriāli paplašinājumi — sadursme starp PSRS un ASV un Lielbritaniju ir gandrīz neizbēgama. Ja Pad. savienība, vēsturisko uzvaru iedrošināta, tiecas panākt pasaules komūnistisko revolūcionizēšanu, tad arī tam pretosies ASV un Lielbritanija . . . Šie šķietamie draudi palika līdzīgi vējā izmestiem vārdiem.

Ko vērojam šodien un visā tanī gadu secībā, kas aizskrējuši nebūtībā kopš 1945. gada 8. maija? Sarkanā tirannija ir īstenojusi visas savas ieceres, pie tam tām nav izrādīta nekāda nopietna pretestība.

Ļaunums šodien kļuvis vēl lielāks un draudīgāks, jo rietumu demokratijas, kas sakās iestājamies par tautu brīvību un tiesībām, pašas iestigušas dziļā draudzībā un sadarbībā ar komūnistisko tiranniju, ar pastiprinātu tirdzniecību un cita veida sakariem atbalstot Pad. savienības saimniecību, technoloģiju un vispār sekmējot dzīves standarta celšanu valstī, kas iemieso pasaules revolūcijas nolūkus, uzglūn vēl brīvajām valstīm, uzrauš nemierus un terroru visur, kur vien iespiežas šis velnišķās varas taustekļi.

Vai šādā gaisotnē cerēt uz brīvību apspiestajām tautām? Vai tās nav rūgti vīlušās, pieteikdamas un atgādinādamas savu nelaimi? 8. maijs ir daudz zaudējis no savas nozīmes jau tad, kad tas šķietami kļuva par miera un uzvaras dienu.

Kāds joprojām gūst panākumus uz citu lēses. Tas to spēj, jo rietumu demokratijas zaudējušas gan drosmi, gan gribu pretoties.

Pavasara mīla . . .

Lasītāju vēstules

VĀRDISKS SARAKSTS

Brunis Rubess Kanadā aicina nosaukt vārdā tos komūnistu aģentus, ziņotājus un pakalpiņus, kas darbojas latviešu sabiedrībā un organizācijās. Viņa secinājums visai dīvains; ja to nedarot, tad ar to „pavisam noteikti" veicinot KGB kontrolētās „kultūras sakaru komitejas" darbu . . .

Pēc šādas loģikas tad jau arī ASV drošības iestādes veicina KGB darbu, jo arī tās nevienu tūliņ nemin vārdā, iekām vadzis nav pilns un nelūzt. Visiem zināms, it sevišķi mūsu vecākajai paaudzei, komūnistu konspirācija: tie Latvijas neatkarības laikā tiesas izmeklēšanā liedzās līdz nāvei, ka neesot komūnisti, bet pēc sarkanarmijas iebrukuma iznāca no cietuma ar augstu komūnistu partijas stāžu. Vai trimdā kāds sakarnieks kādreiz ir atzinies, ka viņš tāds ir? Viņš ir tikai „labais latvietis", kam rūp sava tauta!

Vai Brunis Rubess nelasa arī „kultūras sakaru komitejas" izdoto Dzimtenes Balsi un Svešuma Atspulgas, ko latviešiem „svešatnē" piesūta no Rīgas bez maksas? Vai arī tur nav ziņotāju no rietumiem? Vai viņi to dara rūpēs par latviešu vienības uzturēšanu mūsu trimdas organizācijās un skolās? Vai tā nav B. Rubesa kunga minētā dezinformācija vistiešākā veidā?

Ir jābrīnās, ka B. Rubesam vēl nekas nav zināms par to, kas jau ilgāku laiku notiek latviešu trimdas sabiedrībā, kopš to sāka apmeklēt Rīgas sūtītie emisāri. Pēc viņa vēstules (LA 23. apr.) liekas, ka starp šejienes latviešiem nebūtu neviena, ar kuriem šie emisāri būtu varējuši uzņemt sakarus un tie atgriezušies Rīgā lielā izmisumā un bailēs par notērēto valsts naudu, ka viņu braucieni bijuši gluži neveiksmīgi.

Katrs sevi apliecina ar darbu, ko viņš veic. Ievērojiet šos „veikumus" un jums būs pilnīgs vārdisks saraksts!

Imants Kauliņš ASV

MODERNĀ MĀKSLA

Pie E. Damberga raksta (LA 9. martā) gribētos tikai piebilst: āmen — tas ir tiešām tiesa! Ja nu kāds izvēlas profesiju, kas lieto Remarka, Linkletera u.c. aprakstītos reklāmas paņēmienus, tā, varbūt, viņa personiska lieta. Latviešu sabiedrībā šādi paņēmieni nebūtu īsti vietā; tie aizkar un nopulgo mūsu intelliģenci un saprašanu. Vai mūsu mākslinieki un kritiķi arī nebūtu neko dzirdējuši par japāni Okakuru vai vācu Osvaldu Špengleru (Vakareiropas bojāeja) u.c.? Pēdējais jau priekš 50 gadiem modernās mākslas kalpus atjautīgi aprakstījis kā klaunus, kas, gumijas svaru ritenus cilādama, grib iestāstīt publikai, ka viņi esot gaužām stipri vīri . . . Un cirka afišas palīdz ar kliegšanu: moderns, moderns! . . . „Moderna" esot arī bezformas dzeja, kaučū jau ap 1910. gadu katrā latviešu literātūras žurnālā bija nodaļa: „Dzeja prozā" . . . Un gadsimta sākumā Eiropā jau pagaisušais kubisms (ko vēl ap 20. g. novēloti publicēja Rīgā) — arī tam dažs vēl šodien uzlīmē modernisma etiķeti.

Mākslas meklētājs ASV

VALDZINOŠI RAKSTI UN DZEJA

Katram latvietim savas tautas valodā iespiestais vārds ir dārgs. Tas mūs iepazīstina ar citu tautiešu domām un mūsu likteņiem. Latvija Amerikā ir mīļš un gaidīts viesis ar savu vispusīgo, teicamo saturu. Interesanti ir Aleksandra Ķegumnieka ievadraksti. Šoreiz mani pamudināja rakstīt Latvija Amerikā 2. aprīļa numurā iespiestie raksti. Prāvests A. Voitkus savā rakstā Lieldienu rītā ierosina pārdomas kā dzīvot, lai uz zemes būtu laimīga cilvēce. Reliģiskās dzīves raksts Mūžīgā gaisma ir ļoti piemērots šai nodaļai, par ko vissirsnīgākais paldies N. Laksmanei. Tāpat Almas Richteres dzeja teicami valdzina. Laba ir arī E. Tūtera dzeja, tikai Vidzemes zēna vietā varēja būt Latvijas zēns.

Valentīna Auguste Čikagā

LATVIEŠU VALODA — MŪSU NĀKOTNES PAMATS

Neesmu valodnieks, bet mīlu un cienu savu valodu, tāpēc man grūti saprast tos, kas vēl arvien cenšas pārmest valodniekiem, ka tie it kā darītu nepareizi, aizrādot uz valodas kļūdām un nepareizībām. Manuprāt lielu kļūdu dara tie, kas grib valodu pārāk „modernizēt". Vajadzētu saprast, ka valoda ir viena no dārgākajām mantām pasaulē. Mēs varam būt lepni, ka mums ir sava valoda, pie tam viena no vecākajām pasaulē. Ja mūsu senči to varējuši paturēt un valodnieki izkopuši, tad mūsu svēts pienākums ir paturēt savu valodu tādu, kāda tā ir. Mācīsim to saviem bērniem, neļausim pārveidot un piesārņot. To ļoti labi izpratis un pateicis Toronto latviešu skolas pārzinis J. Ozols, kas latviešu valodas mācīšanai ar „brīnummetodēm" netic. Sirsnīgs paldies valodniekiem un visiem tiem, kas cīnās un atzīst mūsu valodu! Ja mums nebūtu savas valodas, mēs nevarētu pastāvēt. Vai mēs to vēlētos?

Aleksandrs Zaube Čikagā

Jaņa Gaiļa piemiņas izstāde

Ņujorkas latviešu mākslinieku grupas rīkoto Jaņa Gaiļa retrospektīvo piemiņas izstādi 16. aprīlī DV namā ievadīja grupas priekšnieks K. Černoks, aicinot klātesošos ar klusuma brīdi godināt mūžībā aizsaukto mākslinieku. Pēc tam mākslas vēsturnieks prof. Dr. J. Siliņš saistīgā runā raksturoja J. Gaiļa spilgto personību, viņa mākslu un nozīmi latviešu gleznieciībā, apzīmēdams viņu par vīrišķīgu, skarbu un vitālu jauntradicionālistu ar romantiķa iezīmēm. Gailis ir tagadnes cilvēks, un viņa ainavās izpaužas mākslinieka impulsīvā, iekšēji satrauktā gara dzīve, savos veidolos gan pievēršoties īstenībai, gan novēršoties no tās. Svarīga ir mākslinieciskās patiesības meklēšana, kas Gailim ir vairākšķautnaina, tomēr būdama savā būtiskā kodolā viengabalaina. Viņa mākslas pamati ir: paša gleznotāja personības īpatnības, dzimtā puse - Kursa un tautas māksla ar brīnišķīgiem audumiem un rakstiem mātes pūra lādē.

Jau vidusskolā Gaiļa zīmēšanas skolotājs Augusts Annus ievēro sava skolnieka zīmētāja spējas un mudina viņu doties uz Mākslas akadēmiju, kurā Gailis 7 gadus mācās prof. V. Purviša ainavu meistardarbnīcā, attīstot spējas un darba disciplīnu, pabeigdams akadēmiju 1932. gadā.

Gailis pieskaitāms gan izcilākiem Kursas meistariem, kas tiecas pēc diženuma — K. Zāle, A. Annus, M. Mitrevics u. c. — gan arī visnotaļ tai spēcīgai paaudzei, kas latviešu mākslā spoži izvēršas 30-tajos gados. Gaiļa laika biedri ir A. Skride, Ed. Kalniņš, N. Breikšs, K. Belnbārzdis, A. Egle, A. Artums u. c. Šais gados J. Gailis sava skolotāja prof. V. Purviša ierosmē pievēršas jūras ainavai, un arī, dzīvodams kādu laiku Rēzeknē, pilsētu un mazpilsētu motīviem. Gaiļa jūras ir vētrainas, izteicot dabas un dvēseles nemieru. Viņa veidoliem ir skarbs smagums, reizēm pat drūmums, sasaucoties ar A. Tīdemaņa, Ģ. Eliāsa, J. Kalmītes, L. Svempa, J. Liepiņa reprezentēto „skarbo līniju". Bet ir viņam arī dzidrāki, gaišāki, elēģiski darbi, kā līdztekus parādība.

Gaiļa izteiksme rāda izsmalcinātu krāsu uztveri, pustoņu bagātību, ritma izjūtu, kam liela nozīme gleznas sadarā, bet plaša triepienā dažkārt arī chaosa ieskaņas. Īsti Gailis sevi atrod trimdā. Vispirms spošajā Vācijas posmā no 1945. — 1949. g.,, kad, rīkodams personalizstādes Bād-Vimpfenē, Heidelbergā, Heilbronnā, Bādenbādenē, Manheimā u. c. viņš gūst ievērojamus panākumus. Šeit jāpiemin izcilais Vācijas pilsētu un mazpilsētu gleznojumu cikls.

Kā ainavists Gailis dabas veidus neatdarina, bet gleznieciski iztulko spēcīgos, kustīgo masu pretstatos, paužot dabas trauksmi un telpas diženumu. Jau Vācijas posmā parādās Gaiļa tieksme uz brīvām, fantastiskām formām tonālā krāsziedā, kur ieskanas spēcīgāki sarkanā, zaļā, zilā un oranžā akcenti. Kaut noraidīdams abstrakciju, reizēm tai tomēr pietuvojas.

Savienotās Valstīs rīkodams vieninieka izstādes, piedalīdamies Kultūras fonda, Ņujorkas latviešu mākslinieku grupas, „četrinieka" un citās izstādēs, Gailis kādu laiku pārdzīvo iekšēju krizi, pārveidojot dabas veidus dīvainos ornamentālos pinumos, taču arī šeit nezaudējot attiecinājumu uz reālo pasauli. Šai laikā parādās arī daži izteikti dekorātīvi darbi.

Taču pēdējos gados mākslinieks atgriežas pie īstenības veidiem. Ir Ziemeļamerikas Kultūras fonda laureāts, un ir saņēmis apbalvojumus starptautiskās izstādes. Beigās runātājs uzsvēra, ka J. Gaiļa māksla nav „tīra gleznieciība" jeb „māksla-mākslai", bet ir cilvēcisku un nacionālu izjūtu un vērtību paudēja, un ka tai ir paliekama nozīme mūsu ainavu gleznieciības attīstībā.

Par Gaiļa līdzdalību DV Ņujorkas apvienības tēlotājas mākslas sekcijā pastāstīja apvienības priekšnieks K. Kitners. J. Gaiļa dzīvesbiedre Rasma saņēma līdzjutību un ziedus no ĻNLM grupas un DV tēlotājas mākslas sekcijas, kā arī pateicību par atbalstu šīs izstādes sarīkošanā. Sekoja kokteiļa stunda, kurā ap 100 viesu pakavējās pie mākslinieku vienību dāmu sarūpētā cienasta, un vēroja plašo 43, vairumā lielformāta, gleznu klāstu, no kura runāja pilsētu skati, jūra un atkal jūra, savā daudzveidīgā diženumā, trauksmē un varenībā, sasaucoties ar tikpat trauksmainu mākoņu grēdām. Mēs atkal bijām Jaņa Gaiļa pasaulē . . .

A. B-de

Latviešu senmantu krātuve

Darbību uzsākusi latviešu senmantu krātuve Ņujorkā, DV nama telpās, 115 W. 183 St., Bronx, N.Y. 10468. Krātuves uzdevums ir vākt un saglabāt vēsturiskas un etnografiskas mantas: audumus, adījumus, izšuvumus, kalumus, ādas izstrādājumus, kokgriezumus, senas grāmatas, dokumentus, zīmējumus, foto uzņēmumus un visu, kam sakars ar mūsu tautas dzīvi agrākos laikos, kā arī nesenā pagātnē.

Krātuve domāta ne tikai, lai etnografiskas mantas saglabātu, savāktu, bet arī kā studiju vieta jaunajām audzēm, kur redzami pareizi darināti audumi un raksti, kas varētu būt pamatā arī moderni darināto tērpu veidojumiem. Tas pats sakāms par rotām, kur jaunajiem rotkaļiem būtu rodami daudzi ierosinājumi. Krātuve pieņem arī tērpu vai audumu fragmentus, kā arī etnografiski pareizus atdarinājumus. Neviens priekšmets nav par vecu vai novalkātu. Lūdzam tautietes un tautiešus atbalstīt ar ziedojumiem mūsu senmantu krātuvi, tā radot vietu, kur mūsu latviešu skaistuma pasaule redzama svešumā. Senmantu krātuve darbojas ALA Latviešu institūta virsvadībā. Darbi un ziedojumi nododami krātuves mantzinei L. Tomasai (Mrs.), 347 McNeil Pl., Mineola, N.Y. 11501, tel. (516) PĪ 2-2333 vai DV namā. 115 W. 183 St., Bronx, N.Y. 10468, tel. (212) 364-9973.

Senmantu krātuves vadība

Jānis Kalmīte 70-gadnieks

Jānim Kalmītem šūpulis kārts romantiskajā Gaujas ielokā, Kauguru pagastā 1907. g. 2. martā. Dižajam latvisko riju un ainavu gleznotājam tagad piepildījušies 70 mūža gadi. Jau agrā bērnībā no gleznotāja Teodora Ūdera gūtie iespaidi pēc Valmieras komercskolas beigšanas Kalmīti novirza uz Mākslas akadēmiju Rīgā, kur mācījās prof. Ģederta Elisa vadītā figurālā darbnīcā, ko absolvēja 1935. gadā. Studiju laikā viņu redzēja rosāmies to latviešu gleznotāju pulkā, kas koncentrējās ap Voldemāru Toni un Konradu Ūbanu. No šī pulciņa vēlāk izveidojās tik populārā Mākslinieku biedrība, kas jau savas darbības sākumā pasludināja zīmīgu deklarāciju: Apzinīgi censties pēc īpati latviskās mākslas veidošanas, turpinot Alkšņa-Ūdera-Kazaka līniju.

Ja tagad atskatāmies uz Jāņa Kalmītes 70 mūža gadiem un vairāk nekā 40 darbošanās gadiem latviešu gleznieciībā, tad redzam, ka Kalmīte šo mākslinieku deklarācijas nav aizmirsis. Viņa mākslinieciskās jaunrades rokraksts ir īpati „kalmītisks". Par to būs pārliecinājies ikviens, kas redzējis Kalmītes sniegumu mūsu trimdas gleznu izstādēs pagājušajos 30 gados. Jāņa Kalmītes māksla ir ne vien izteikti personiska un latviešu gleznieciībā vienreizēja, bet tā arī simbolizē Latvijas zemi, pirms tā vēl nebija okupantu piesārņota. Savu gleznu sižetu izvēlē Kalmīte palicis uzticīgs Latvijas zemes un darba simboliem — Latvijas ainavām, mājām, rijām un zemes kopēju darba rīkiem: arkliem, zemes ruļļiem u. c. Tāpat viņa žanra gleznas un klusās dabas ir ar latviskiem sižetiem. Ekspresīvā tehnikā un drāmatiski akcentētos krāsu triepienos darinātās Kalmītes gleznas ar savu vienkāršību un latvisko simboliku ir vienreizējas.

Savās pāri par 40 gadu ilgajās gleznieciības gaitās Kalmīte piedalījies vairāk nekā 100 gleznu izstādēs, kā personiskās, tā kopā ar citiem gleznotājiem. Kalmīte darbi sastopami daudzās trimdas latviešu mājās.

E. T.

Maija otrā svētdienā visa kristīgā pasaule atzīmē Mātes dienu, kuŗu paplašinātā nozīmē saucam par Ģimenes dienu. Attēlā A. Soduma MĀTE.

Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts

Toronto koncertapvienības šīs sezonas pēdējā koncertā piedalījās dziedātāja Rita Dzilna Zaprauska ansamblī ar pianisti Editi Timermani.

Simpatiska mākslinieces rūpīgi izstrādātā programma, kuŗas sākumā bija Jāzepa Vītola dziesmas: Tik sen (Aspazija), Jūŗas meita un saules vainadziņš (Naurens), Zvejnieces dziesmiņa un Mazā cilvēka vakara lūgšana (abi Fr. Bārdas dzejoļi) un Laimīte (K. Jēkabsons). Sekoja Viktora Baštika Pār manas dzimtenes tīreļiem (V. Plūdons), Bruņurupucis (V. Strēlerte) un Pēdējā laiva (A. Dagda), no kuŗām pēdējās divi dziesmas Toronto dzirdējām pirmo reizi.

Koncerta otra daļa bija veltīta dziedājumiem no Alfrēda Kalniņa, Bruno Skultes un Jāņa Ķalniņa operām.

Rita Dzilna-Zaprauska, dažkārt pazīstama kā spēcīgas, drāmatiskas balss īpašniece, šoreiz it kā pārsteidza ar stipri klusinātu, lirisku dziedājumu, kas, protams, daudz grūtāk kontrolējams. Iespējams, ka tāpēc vietām fražu nobeigumi izskanēja aprauti un brīžam melodiskajā kāpinājumā pietrūka īsta dzidruma. Turpretī dziedātājas māksliniecisķā izteiksme bija pārliecinoša — dzejnieka poētiskā doma ik niansē saaudās ar komponista mūzikālo ideju un Dzilnas-Zaprauskas sniegumā ieguva dzīvību. Īpaši atmiņā ieskanas J. Vītola Zvejnieces dziesmiņa, kuŗā klavieŗu harmoniskais pavadījums veiksmīgi savijās ar balss veidoto frazējumu. Tāpat skaisti niansētie E. Timermanes pavadījumi iezīmējās Mazā cilvēka vakara lūganā.

Viktora Baštika darbi it kā atradās koncerta programmas degpunktā. Galvenokārt Bruņurupucis un Pēdējā laiva rakstītas ļoti illustrātīviem klavieŗu pavadījumiem, bieži laikmetīgās harmonijās. Izpildījumā dziesmu dinamiskie kāpinājumi gan neatplauka jo pilnīgi, tomēr atzīstama dziedātājas lielā balss kontrole dažkārt komplicētos skaņu gājienos. Te likās, ka gluži orķestrālos pavadījumus būtu vajadzējis nedaudz notonēt, jo vietām tie „pārskanēja" balss dabisko plūdumu.

Dziedājumos no Alfrēda Kalniņa operas Baņuta Aiz mežiem, aiz siliem un Lūk, pamalē saulīte vairāk iejutīga niansējuma, mazāk dinamisko kontrastu. Turpretī Br. Skultes Baibas monologā no lugas Pūt, vējiņi un, it sevišķi, Marutas dziedājumā no Vilkaču mantinieces R. Dzilnas-Zaprauskas balss atraisījās brīva, skanīga.

Koncerta nobeigumā dziesmas no Jāņa Kalniņa operām Ugunī un Lolitas brīnumputna izskanēja romantiski liriskā iekrāsojumā, izstrādātā priekšnesumā. Ilze Štrāle-Didrichsone

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀ VALDE
IZDOD GRĀMATU SERIJAS

LATVIEŠU KAŖAVĪRS OTRA PASAULES KAŖA LAIKĀ

V DAĻU

Grāmata apskata 19. divīzijas un cītu vienību traģiskās cīņas uz Latvijas zemes: Vidzemē, Zemgalē un Kurzemē. Grāmatā illustrēti daudzu cīņu un notikumu skati un schēmas, un tā būs apm. 350 lp. bieza.

Redaktors: bij. 19. divīzijas 6. pulka komandieris pltn. R. Kociņš. Cena: DM 38,—, vai pēc kursa cītu zemju valūtās. Grāmata iznāks 1977. gada jūnijā.

Grāmatnīcas, grāmatu galdi, DV nod./apv. un kopas, pasūtinot vismaz 3 eks., saņems 20% atlaidi. Grāmatu pasūtinot un reizē iemaksājot naudu līdz 1977. gada 15. jūnijam (ne vēlāk!), katrs to var saņemt ar 20% atlaidi.

Pasūtinājumi nododami un nauda iemaksājama DV ģenerālsekretāram A. Bērziņam, 4400 Münster/Westf., Dreizehnerstr. 5. Konts: Deutsche Bank, Münster, Nr. 33 86 24 vai attiecīgā DV zemes valdē.

DV Centrālā valde

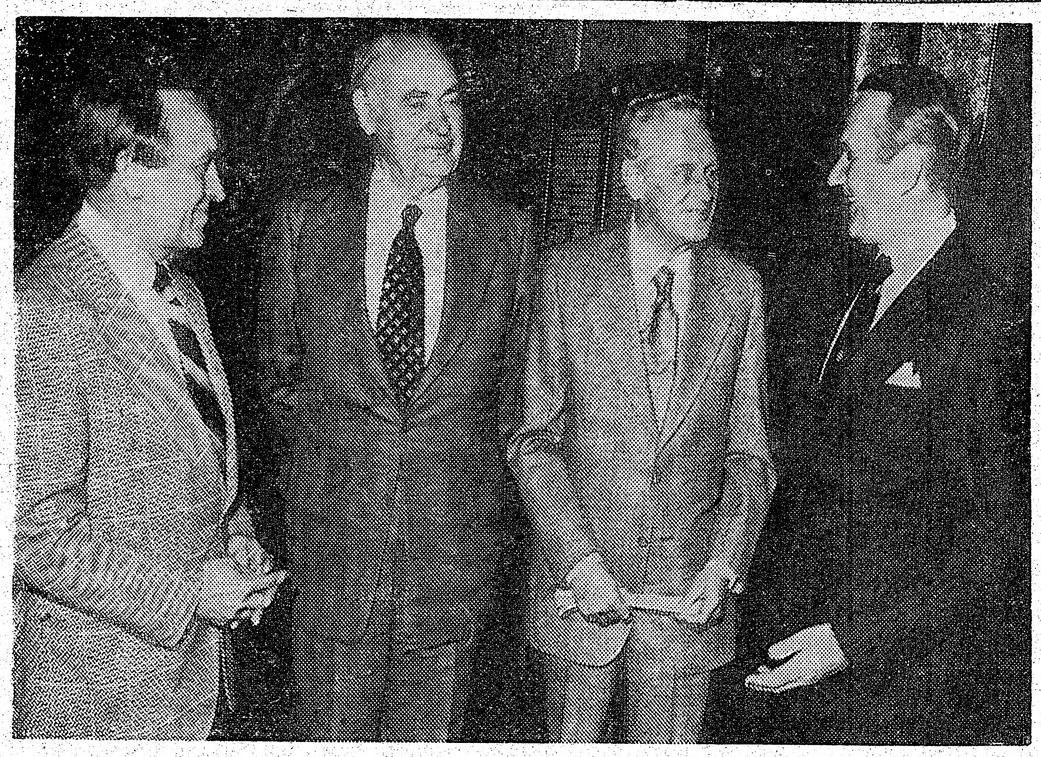

Trīs Baltijas valstu konsuli satiekas. No kreisās: Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks, Lietuvas — J. Žmuidzinas, Latvijas sūtniecības padomnieks Vašingtonā un kons. Montrealā V. Tomsons un Igaunijas konsuls I. Heinso. Foto: J. Kreilis

Kanadas nostāja nemainās

BALTIJAS VALSTU KONSULI SATIEKAS AR LATVIJAS SŪTNIECĪBAS PADOMNIEKU V. TOMSONU TORONTO

Latvijas sūtniecības padomnieks Vašingtonā Vilis Tomsons, kas veic arī konsula pienākumus Montrealā, 27. aprīlī, pēc vizītes Otavā, bija ieradies Toronto, kur Royal York viesnīcā aicināja uz apspriedi visus trīs Toronto esošos Baltijas valstu konsulus. Ieradušies bija: Lietuvas konsuls J. Žmuidzinas, Igaunijas I. Heinso un Latvijas Ed. Upenieks, kas mūsu laikraksta līdzstrādniekam izteicās:

Trīs stundu ilgo pārrunu laikā V. Tomsons informēja par savu vizīti Kanadas ārlietu ministrijā, kā arī par politiskiem notikumiem ASV galvaspilsētā Vašingtonā. Ārlietu ministrijā Otavā galvenokārt pārrunāts jautājums par Belgradas konferenci rudenī. Tur V. Tomsons guvis iespaidu, ka Kanadas valdības nostāja Belgradas konferencē cilvēka tiesību jautājumā būs stingra un noteikta. Līdzīgu nostāju Otava parādījusi Baltijas valstu okupācijas neatzīšanas jautājumā.

Mūsu sūtniecības padomnieks V. Tomsons bija ļoti apmierināts ar Otavā rīkoto Baltiešu vakaru šī gada martā Otavā, it sevišķi par Baltijas valstu konsulu oficiālo piedalīšanos Kanadas federālā parlamentā un senāta sēžu laikā, kas labvēlīgi atbalsojies arī Kanadas presē. V. Tomsons atzinīgi novērtēja Baltiešu vakara nopelnus Otavā. Pārrunājot stāvokli okupētās Baltijas valstīs, kur kolonizācija turpinās visā bardzībā, sevišķi Latvijā un Igaunijā, visu domas bija, ka Baltijas tautām apspiestībā pietiks nacionālās dzīvotgribas un morālais spēks, lai cīnītos pret slavisma ekspansiju un uzturētu savu nacionālo garu, ko tās savā vēsturē spējušas jau gadu simtus. Baltijas tautu piederīgajiem trimdā jādara viss iespējamais, lai viņu dzimtenei šis spēks neapsiktu.

Mūsu sūtniecības padomnieks V. Tomsons izteica cerības tikties ar Baltijas valstu konsuliem arī nākotnē un ielūdza savus kolēģas apciemot viņu arī Vašingtonā. —ls—

Biografiskā vārdnīca

Pirms vairāk nekā gada iznāca 1939. gada latviešu biografiskās vārdnīcas Es viņu pazīstu pārspiedums, ko izdarīja apgāds AKA. Ir runāts un domāts par līdzīga satura vārdnīcas izdošanu trimdas vajadzībām, kurā būtu ziņas par pašreizējiem sabiedriskiem un kultūras darbiniekiem.

Ap šo pašu laiku sāka arī gatavoties Latvju enciklopēdijas papildsējumu izdošanai. Likās, ka vienā laikā divus līdzīga satura izdevumus nevajadzētu izdot, jo tie varētu radīt savstarpēju konkurenci, tomēr sagatavošanas darbi sākti abām grāmatām, un pašreiz rit pilnā apmērā. Abiem izdevumiem drīzumā iznāks pirmā daļa.

— Es viņu pazīstu — otrā izdevumā iznāca negrozīta, tikai ar papildinājumiem par daļu no grāmatā apskatīto personu likteņiem. No grāmatā uzņemtām personām ap 3000 tagad mirušas, 680 gājušas bojā pirmajā lielinieku izsūtījumā. Grāmatu iespieda 6500 eksemplāros un izpārdeva 5 mēnešos.

Tagad izsūtīti aicinājumi pieteikties uz jauno Trimdas latviešu biografiskās vārdnīcas pirmo sējumu, kas iznāks šinī gadā. Aicinājumā teikts, ka, pamatojoties uz latviešu organizāciju vēlējumu, apgādi AKA un Gauja, vārdnīcā ievietos personu dzīves aprakstus. Tā kā tie izsūtīti tikai tiem, kas jau agrāk iesūtījuši savus biografiskos datus, atgādināts, ka iesūtītos datus nekorigēs un nepapildinās, bet pārbaudīs attiecīgo profesiju pārstāvji. Aizrādīts, ka attiecīgo personu izraudzījusi latviešu sabiedrība un vadošās organizācijas, lai dzīves aprakstu ievietotu Trimdas latviešu biografiskā vārdnīcā. Pirms diviem vai vairāk gadiem organizācijas bija saņēmušas aicinājumu pieteikt biedrus, kuru biografijas varētu plānotajā grāmatā ievietot. To varēja darīt arī privātpersonas.

Ar iepriekšēju pasūtinājumu un samaksu izdevēji aicina nodrošināt savu biografiskās vārdnīcas eksemplāru. Ja kāds vēlētos pievienot aprakstam fotografiju, to var atsūtīt, pievienojot papildmaksu. Aicinājumā norādīts, ka kopiju skaits ir ierobežots. Cena par vienu eksemplāru ir 50 dolaru, bet par uzņēmumu jāpiemaksā 15 dolaru. Samaksu var kārtot pa daļām.

Kā Raven Printing vadītājs Alberts Rieksts paskaidro, vārdnīcai biografiskos datus iesūtījušas pāri par 3000 personu, un dati vēl vienmēr ienāk; arī organizācijas un atsevišķas personas vēl var pieteikt pazīstamus darbiniekus ievietošanai vārdnīcā. Dati rakstāmi tikai uz veidlapām, ko izsūta grāmatas sagatavotāji, bet to apjoms nav ierobežots. Aptaujas lapā bez parastajiem dzīves datiem paredzēta vieta arī dzīves moto iesūtīšanai. Šī lapa sastādīta apmēram tādā veidā, lai tā turpinātu jau Latvijā iespiestās biografiskās vārdnīcas iesākto veidu.

Organizācijas kandidātus var pieteikt Raven Printing, Inc. 317 S. Beechtree St. Grand Haven, MI, 49417, USA. Vk

Iznācis

6. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ

skaņu plašu albūms (2 plates)

ar ļoti labu daļēju Garīgā konc. un Kopkoncerta ieskaņojumu.

Albūma cena $10.- plūs 10% iesaiņošanas un sūtīšanas izdevumiem. Koŗiem un tautas deju grupām, pasūtinot kopīgi, 25% atlaide, tāda pati atlaide atkalpārdevējiem.

Pasūtinājumus ar pievienotu samaksu adresēt Dziesmu svētku b-bas sekretārei:

Mrs. I. Bulmanis,
23 Markland Dr. Etobicoke, Ontario, M9C 1M8, Canada.

Čekus vai naudas pārvedumus rakstīt uz **Latvian Song Festival Ass.** vārda.

Vanadzes - latvisko mērķu atbalstītājas

KANADAS VANADZES AICINĀTAS PIEDALĪTIES ASV VANADŽU SALIDOJUMĀ 14. UN 15. MAIJĀ FILADELFIJĀ

Kanadas vanadžu 25. salidojumā Kanadas DV 27. delegātu sanāksmes laikā piedalījās 35 delegātes no 12 vanadžu kopām. Salidojumā, ko vadīja M. Dālberga ar sekretāri A. Celli, ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizsauktās vanadzes. Toronto vanadžu kopas priekšniece M. Dumpe apsveica salidojuma dalībnieces un pasniedza veltes, Toronto vanadžu koŗa Zīle skaņu plati vanadžu priekšniecei Kanadā I. Breikšai un viešņai — ASV vanadžu priekšniecei A. Utinānei.

Pagājušā gada pārskats rāda, ka aizvadītajā gadā vanadžu darbība aktīvi izpaudusies aprūpes darbā, apmeklējot slimniekus, vecos ļaudis, kā arī reprezentējot latviešus kanadiešu un etniskajos sarīkojumos. Lielākā ir Toronto kopa ar 121 vanadzi un 7700 dol. ieņēmumiem.

Otra lielākā ir Hamiltonas kopa ar 56 vanadzēm un 3136 dol. apgrozījumu. Trešā lielākā ir Sv. Katrīnu kopa ar 51 vanadzi un 3136 dol. apgrozījumu. Londona ar 39 vanadzēm ir 4. lielākā Kanadā un 1039 dol. apgrozījumu.

Vanadžu valdes loceklei Ārijai Freimanei vairs nekandidējot valdē ievēlēja Veltu Liģeri no Sv. Katrīnu kopas. Par kandidātēm ievēlēja Valiju Simsoni (Kičenera), Māru Cini un Valiju Valteri (abas Toronto). Salidojumā apstiprināja vanadžu valdes budžetu 550 dol. apmērā. Nolēma turpināt atbalstīt Patiesības fondu un izdot latvisko ēdienu pavārgrāmatu burtnīcas, pie kam pirmajās divās būs Mārtiņu un Ziemsvētku ēdienu receptes. Arī šogad rīko sarīkojumu Romas pagrabiņā.

Salidojumā LNAK jaunatnes nozares vad. I. Purvs referātā atzinīgi novērtēja vanadžu darbu un izteica pārliecību, ka šo darbu turpinās jaunās paaudzes pārstāves, kas ir tilts no šodienas uz rītdienu.

ASV vanadžu priekšniece A. Utināne pasniedza Kanadas vanadzēm latvisku svečturi un aicināja piedalīties ASV vanadžu salidojumā Filadelfijā. I. Breikša pasniedza velti M. Dumpei, kas saņēma arī savas kopas velti, ASV vanadžu priekšniecei A. Utinānei, tāpat arī Ā. Freimanei. Rakstveida sveicienus bija sūtījusi vanadžu priekšniece M. Ķeņģe. Ls

MANČESTRA

Latviešu ev. lut. draudzē Mančestrā jauniešu iesvēte Vasarsvētkos, 29. maijā, pl. 10 no rīta. Iesvētīs Andru Avenu, Ingrīdu Kļaviņu, Silviju Kviesi, Pēteri Kviesi, Karīnu Urtāni un Andi Vildavu. **P.S.**

MONTREALA

Iesvētību dievkalpojums notiks 22. maijā pl. 2 pēcp. Rosedale United Church — Rosedale un Terrebonne ielu krustojumā. Iesvētību mācības apmeklē Linda Ceriņa, Nora Kancēna, Mārtiņš un Tims Ozoliņi, Andrejs un Mārtiņš Paleji un Benita Priede.

PATEICĪBA

Mēs, tuvākie piederīgie, mīļi pateicamies visiem tiem, kam bijusi mīlestība un augsti turēta goda lieta atcerēties mūsu mīļā

Dr. Med. Dent. JĀŅA INDRIĶA IKŠES L.K.O.K.

aiziešanu aizsaulē.

Sevišķi atmiņā paliks prāvests Sakārnis, Lāčplēša Kara Ordeņa biedrība un 4. Valmieras kājnieku pulka kavalieŗi, ar kuŗiem tik tuvu mūsu tēvs bija vienots, kā arī korporācija Latvia.

Mans zelts ir mana tauta,
Mans gods ir viņas gods . . .
(R. Blaumanis)

„Jums nekāda palīdzība nenāks"

PRATINĀŠANAS LIEPĀJĀ UN AIZPUTĒ

Aizputē, Austrumu ielā 2. 1. vai 2. martā ieradies Liepājas rajona izpildu komitejas kurjērs un Aizputes baptistu draudzes padomes sekretāram Viesturam Kalniņam atnesis pavēsti 4. martā ierasties Liepājā, Kārļa Marksa ielā 26, pie rajona izpildu komitejas priekšsēdētāja vietnieka Laimona Sedola. Viņa greznajā, pulētām mēbelēm un mīkstiem klubkrēsliem respektabli iekārtotajā kabinetā norisinājusies šāda saruna (atreferēta ļoti saīsināta), pratināšanā piedaloties arī Valsts drošības komitejas (čekas) Liepājas rajona darbiniekam Zālānam.

SEDOLS: Kalniņ, lūdzu pasakiet, kur un kam jūs esat ziņojis par to, ka netiekat apstiprināts Aizputes baptistu draudzes sekretāra amatā?

KALNIŅŠ: Īpaši ziņojis nekur neesmu, esmu par to dalījies ar saviem ticības brāļiem un māsām, kā arī rakstītā iesniegumā esmu centies noskaidrot šo lietu pie LPSR augstākās padomes prezidija sekretāra K. Zorina, jo tieši viņš ir parakstījis jauno nolikumu par reliģiskajām apvienībām. Par cik šajā nolikumā izpildu komiteju pārstāvjiem ir tiesības iejaukties draudžu iekšējā dzīvē, to arī centos noskaidrot ar Zorina palīdzību.

SEDOLS: Kas par jūsu neapstiprināšanu ziņo uz ārzemēm?

KALNIŅŠ: Mācītāja Šmita ģimene zināja, ka neesmu apstiprināts. To zināja arī Brūveru ģimene, kuŗi visi tagad dzīvo rietumos. Tā kā viņiem tas bija jau zināms, iespējams, ka viņi par to izpauduši arī rietumos.

SEDOLS: Tā, Kalniņ, ir pilnīgi lieka žēlošanās. No ārpuses jums nekāda palīdzība nenāks, uz to neceriet. Man jums jāpaskaidro to, ka jūs jautājāt Zorinam, proti, kādu iemeslu dēļ izpildu komiteja drīkst aizliegt atsevišķu personu reģistrēt draudžu organu sastāvā. Jūsu rīcība un darbība draudzē nav garīga, tai ir politiska nokrāsa, ko rāda fakts, ka jūs publiski paužat, ka rajona izpildu komiteja neapstiprina Aizputes draudzes padomi un revīzijas komisiju. Tā jau ir padomju zemes nomelnošana.

KALNIŅŠ: Tas nevar būt par iemeslu mani neapstiprināt, jo tikai tad, kad mani neapstiprināja, par to dalījos pārrunās ar maniem ticības brāļiem un māsām, minot šo aktu.

SEDOLS: Jūs izlīmējāt Aizputes pilsētā reliģiska satura plakātus.

KALNIŅŠ: To es katēgoriski noraidu, lūdzu mani turpmāk par to neapvainot.

SEDOLS: Jūs esat rakstījis uzaicinājumus apmeklēt dievkalpojumus. Reliģiskā propaganda aizliegta. Reliģija ir tautai kaitīga, tāpēc mēs to nevaram pieļaut. Aizputes draudzes padomes lieta nokārtojama ne vēlāk kā līdz šī gada vidum, pretējā gadījumā tiks ierosināts jautājums par Aizputes draudzes reģistrācijas dokumenta atņemšanu. Jums jāzina, ka es apstiprināšu tikai tādu padomes sastāvu, kuŗā nebūs abu Kalniņu, ne tēva, ne dēla!

Pēc šīs īsumā atreferētās sarunas Aizputē marta mēnesī norisinājās neparasti notikumi — daudzu dzīvokļu vēstuļu kastītēs bija iemestas politiska satura proklamācijas. 21. martā šādas proklamācijas bija izmētātas Viestura Kalniņa darba vietā — metallrūpnīcā „Kurzeme". Aizputē ieradās drošības komitejas (čekas) vīri no Liepājas un Rīgas. Pilsētā, tāpat rūpnīcā, kuŗā strādā Aizputes iedzīvotāju lielākais vairums, nopratināti liels skaits cilvēku. Tad nākusi kārta ticīgajiem: 22. martā pratināta šīs rūpnīcas grāmatvedības darbiniece un Aizputes baptistu draudzes koriste, 35 gadus vecā Vizma Štamere; 28. martā — rūpnīcas „Kurzeme" virpotājs un Aizputes baptistu draudzes revīzijas komisijas loceklis 38 g. vecais Pēteris Balodis, spiedņu atslēdznieks un Aizputes baptistu draudzes diriģents, kas kalpo arī Sārnates un Užavas baptistu draudzē par mācītāju — 33 gadus vecais Jānis Balodis. Čekists, kas uzdevies par Bērziņu, izteicies, ka aizdomās par proklamāciju izplatīšanu turot ticīgos.

Visstingrākā pratināšana notikusi 28. martā Aizputes milicijā, kur pratināts Viesturs Kalniņš. Pratinātāji bijuši divi čekisti. Pirmais jautājums: Ko Kalniņš zinot par šīm proklamācijām? — Kalniņš proklamācijas nav pat redzējis, tāpēc neko arī nezina. Otrs jautājums: kad Kalniņš 21. martā bijis rūpnīcas tualetē, jo tieši pēc tualetes atstāšanas tur esot atrastas proklamācijas.

Apvainots par tik netaktisku jautājumu, Kalniņš lūdzis pratinātāju pateikt savu vārdu. — Viņu saucot par Eduardu Pavloviču. Ja viņš nosaucis sevi tikai vārdā un tēva vārdā, bet nemin uzvārdu, Kalniņš atteicies atbildēt. Viņam liek uzgaidīt uzgaidāmās telpās. Pēc apmēram piecpadsmit minūtēm pratināšanu turpina otrs čekists, vispirms pārmetot uzdrošināšanos varas pārstāvim prasīt vārdu. Pēc tam gan iepriekšējā pratinātāja netaktiskā izturēšanās labota, atzīstot, ka proklamācijas varējušas tualetē atrasties arī pirms Kalniņa lietošanas.

Turpmākie jautājumi vairs nav bijuši par politiskajām proklamācijām, bet gan par Aizputes baptistu draudzes lietām. Pēc šīs sarunas Kalniņam vēl bijis jāgaida izmeklētājs. Pēc brīža sākusies jauna pratināšana, kuŗu izdarījis valsts drošības komitejas sevišķi svarīgu lietu vecākais izmeklētājs majors Bērziņš. Pratināšanas rezultātā uz apm. sešām lapām sastādīts atbiecīgais protokols.

Šī satraucošā informācija izraisa daudzus jautājumus. Galvenais, vai notikums ar skrejlapām ir parallēls Aizputes baptistu draudzes grūtībām? Iespējams, ka tā var būt arī provokācija, kuŗai paredzēts turpinājums. Šo notikumu publicitāte rietumos, īpaši laikā, kad tuvojas Belgradas konference, kuŗā apspriedīs Helsinku nolīguma pārkāpumus, padomju varasvīriem var apdedzināt pirkstus.

Māc. Jānis Šmits
Rietumvācijā

IEGĀDĀJIETIES JAUNO ILGSPĒLĒJOŠO (41 min.)

SESTO

LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMU

SKAŅU PLATI

Cena $7.50, iesk. pasta izdevumus. Tālākpārdevējiem 20% atlaide. Plate pasūtināma pie DV vīru koŗa dalībnieka:

Mr. I. Helguts,
10 Muirhead Rd., Apt. 2302,
Willowdale, Ont. M2J 4P9, Canada.

Lūdzu piesūtīt sesto latviešu karavīru dziesmu skaņu plati ..... eks.

Vārds Uzvārds .....

Adrese .....

.....

Pievienoju čeku, M/o, skaidrā naudā .....

Paraksts .....

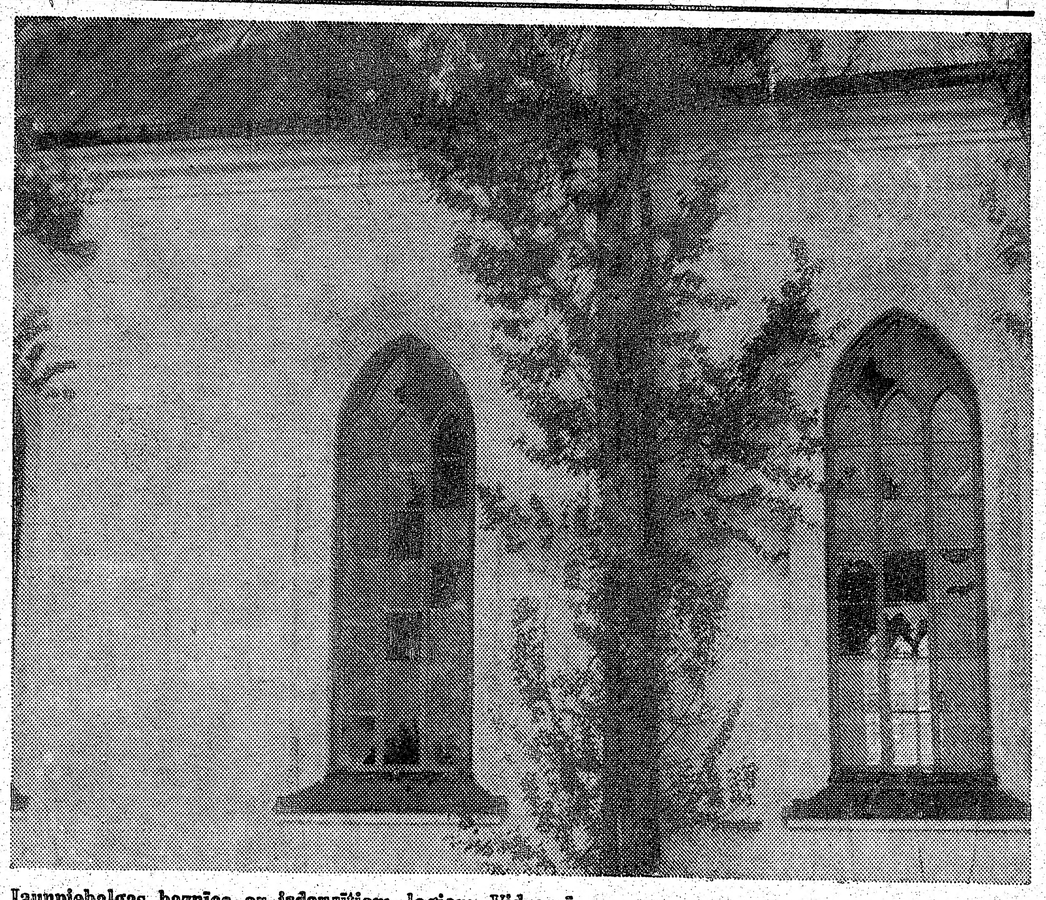

Jaunpiebalgas baznīca ar izdauzītiem logiem Vidzemē

LNF archīvs

Vladimira cietumā

ZIGURDS KOCIŅŠ UN FRANCIS PAUVERS
KAMERAS BIEDRI

Visiem vēl būs atmiņā notikums 1960.. gada maijā, kad nogāza amerikāņu izlūklidmašīnu U-2 virs Pad. savienības. Lidmašīna bija ceļā no Pakistanas, pāri Pad. savienībai un Norvēģijas ziemeļiem. Lidotāju Francī Pauveru (Francis Gary Power) krievi saņēma gūstā. Chruščovs šo notikumu izkliedza pa visu pasauli kā nedzirdētu gaisa bandītismu un tā bija pārskaitties, ka atsauca tajā laikā plānoto „galotņu konferenci" un prezidenta Eizenhauera braucienu uz Maskavu.

Izkļuvis brīvībā, Pauvers pirms dažiem gadiem uzrakstījis atmiņu grāmatu „Operation Overflight", kuŗā atstāsta savus piedzīvojumus nelaimīgajā braucienā un dzīvi cietumā. Tur viņš esot saticies ar latvieti Zigurdu Kociņu.

Lidotāju Pauveru pēc apcietināšanas ievietoja pazīstamajā Lubjankas cietumā, Maskavā. Pratināšanā piedalījies arī pats varenais Nirnbergas kara noziedznieku prāvas prokurors R. Rudenko. Pēc kāda laika Pauveram par spiegošanu piespriesti desmit gadi cietumā. No Lubjankas viņš vests uz Vladimira cietumu, netālu no Maskavas. Te viņš sastapies ar Zigurdu Kociņu, turpat divus gadus pavadot vienā kamerā.

Par šo latvieti savā atmiņu grāmatā Pauvers stāsta:

— Drīz vien pēc manas ierašanās cietuma bloka pārziņa - majora birojā ienāca vēl kāds vīrs. Viņš bija apmēram mana auguma, izdilis un novājējis, tā ka bija grūti noteikt viņa vecumu. Galvā viņam bija melna berete. Man likās, viņš ir viens no cietuma kalpotājiem.

— Mans vārds ir Zigurds Kociņš — ienācējs sacīja angliski un sasveicinoties sniedza roku.

Mēģināju atkārtot viņa vārdu, bet man lāgā neizdevās.

— Piedodiet, — sacīju, —man vēl aizvien šie krieviskie vārdi sagādā grūtības.

— Neesmu krievs, bet latvietis.—To viņš izsacīja skaļā balsī ar zināmu dusmu pieskaņu, bet man šķita, ka viņš to pateica ar pašapziņu un lepnumu.

Bloka pārzinis - majors kaut ko sacīja, norādīdams uz Zigurda bereti. Atbildot majoram, viņa balsī skanēja asums un izaicinājums. Es viņam vēlāk prasīju, ko majors teica.

— Viņš man lika noņemt bereti, bet es atteicos to darīt. Viņi nogrieza man matus, un līdz tai dienai, kad viņi man atkal atļaus tos audzēt, es valkāšu šo cepuri. Tikai sava respekta dēļ, — viņš vēl piemetināja.

Man šis puisis tūlīt iepatikās, — piezīmē Pauvers.

Lubjankas cietumā Pauveram prasīts, vai jaunajā vietā viņš gribētu būt vienīnieku kamerā vai arī vēlētos kādu līdziedzīvotāju. Viņš teicis, ka vēlētos kādu, kas prot angļu un krievu valodu. Izrādījies, ka Zigurds Kociņš būs viņa kameras biedrs, jo viņš runājis un rakstījis ne tikai krievu un angļu, bet arī vācu un latviešu valodā, puslīdz pārzinājis esperanto un franču valodu un pašreiz mācījies spāņu valodu.

Tā nu viņi iesākuši kopēju dzīvi Vladimira cietuma otrā bloka 31. kamerā. Šis bloks ir domāts smagiem politiskiem cietumniekiem — rakstniekiem un intellektuāļiem, kas iedomājušies kritizēt valsts vadību vai pat plānojuši pārveidot pastāvošo iekārtu.

Kameras lielums bijis 8 x 12 pēdas ar 2,5 pēdu lielu atstarpi starp gultām. Vēl bijuši divi krēsli, pāris mazi galdiņi un 5 galonu metalla trauks. Logs bijis tik augstu, ka stāvot uz grīdas, varējuši saskatīt tikai šauru debess maliņu. Pakāpjoties uz krēsla, gan paveŗas plašāks skats, bet to darīt ir stingri noliegts, piedraudot tūlīt nošaut. Šajā telpā viņi abi

(Turpinājums 18. lp.)

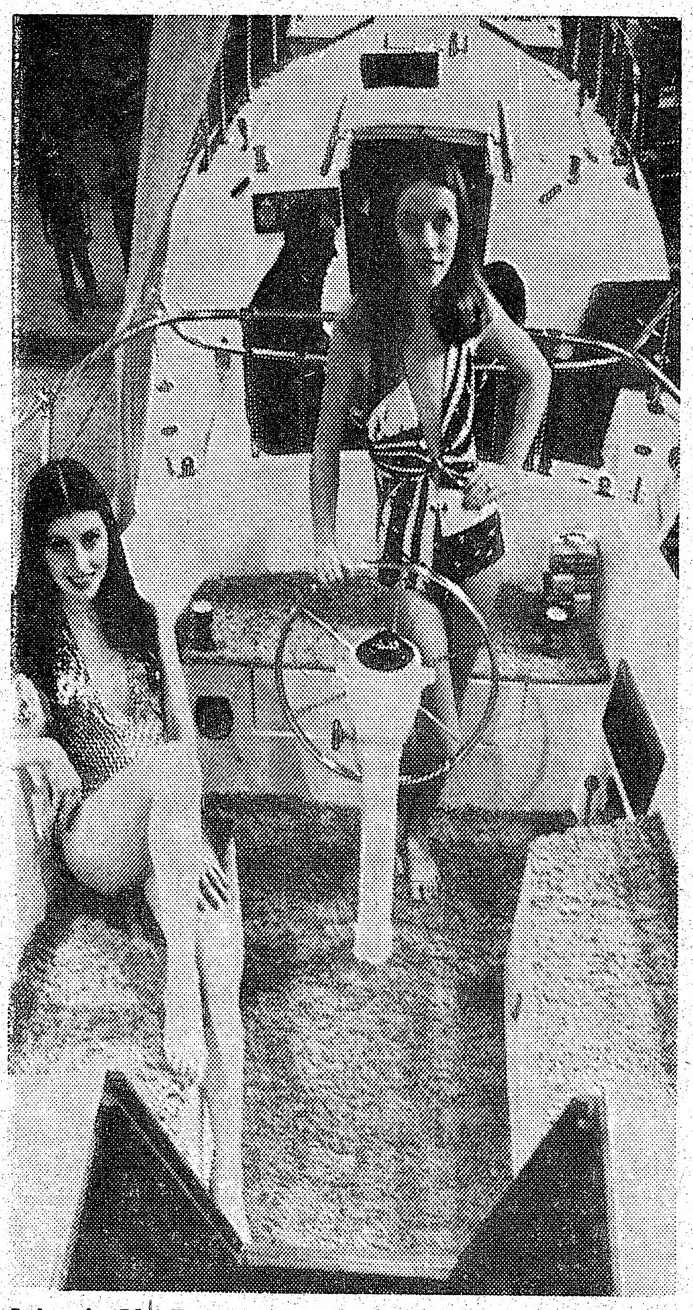

Laivu izstāde Toronto šogad bija pulcinājusi ap 40.000 apmeklētāju. Reizē tur varēja pamielot arī acis pie daiļajām mēitenēm. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Burāšanas sezonai tuvojoties

LAIVU IZSTĀDES MINCHENĒ

Pēckara gados Minchene izveidojusies par rēgulāro starptautisko izstāžu centru Rietumeiropā ar tur 18 speciāli izbūvētiem paviljoniem. Nesen Minchenē notika divu nedēļu ilga starptautiska laivu izstāde un tūrisma tirgus, bet pēc tam dažas dienas starptautiska puksteņu un rotas lietu izstāde. Laivu izstāde, lai gan plašāka par iepriekšējo, nekā sevišķi jauna nerādīja. Laivu produkcijā bija dažādu uzlabojumu materiāla, konstrukcijas un formas ziņā. Pārsvarā bija motorlaivas ar piekabināmiem borta motoriem, sākot ar 100 markām. Redzēja arī kabīnu laivas ar visām labierīcībām un luksa saloniem līdz 500.000 marku vērtībā.

Aiņu laivu šoreiz bija maz, toties liels piedāvājums dažādo modeļu zēģeļlaivām. Izstādītas pat mazas „zemūdenes" — vienai personai. Arī karavāni — dzīvojamie vāģi divām personām bija dabūjami jau par 3.500 markām, bet lielie ar luksa iekārtu maksāja 25.000 marku. Ar karavānu piekabi braukšana pa šaurajiem un līkumotajiem ceļiem ir stipri apgrūtināta, tāpēc tagad jau manāma tendence uz „mobiliem" braucamiem dzīvojamiem vāģiem. Tādu jaunāko modeļu bija daudz — līdz pat ceļojuma viesnīcām — lielie autobusi ceļojuma birojiem.

Bez krāšņiem prospektiem, tautas dejām, mūzikas priekšnesumiem savos paviljonos un uz speciāli uzbūvētas skatuves izstādes telpā daudzo valstu tūrismu biedrības rīkoja preses konferences un lepnas pieņemšanas Minchenes labākos restorānos un viesnīcās ar bagātīgu bufeti un dzērienu izvēli.

Italieši apmeklētājus saistīja ar senlaiku architektūru, vēstures piemineklīem, mākslas galerijām un peldvietām. No komūnistiskām valstīm visaktīvākie bija dienvidslavi un rumāņi. Padomju Intūrists aprobežojās ar krāsainiem prospektiem, kur uzmanības pievilkšanai netrūka arī ievērojamāko sakrālo celtņu un svētbilžu uzņēmumu. Visam pāri tomēr prospektos un plakātos tika pausta marksisma un ļeņinisma propaganda, piemēram: „Ceļojums uz Leņina atceres pilsētām: Maskava - Bratska - Irkutska - Novosibirska - Abakana vai „Celojums uz vēsturiskajām Oktobŗa revolūcijas pilsētām."

Raksturīgi, ka uz viena prospektā pat uzsvērts: „Iespēja apmeklēt skolas, slimnīcas, mūzejus un sarunāties ar padomju pilsoņiem." Varbūt tas ir pievilcīgi, bet kādas rietumu valsts tūrisma prospektā tādas lietas izklausītos pārāk smieklīgi.

Izstāde vēl turpinājās, kad jau sākās starptautiskā pulksteņu un rotas lietu izstāde, kas bija pieejama gan tikai šīs nozares speciālistiem un tirgotājiem. Savus izstrādājumus bija izstādījušas 365 firmas no visiem kontinentiem, kas deva labu pārskatu par pulksteņu un rotas lietu izstrādājumiem, ražošanas mašīnām un darba metodēm. Kakla ķēdes, rokas sprādzes, sudraba, zelta kalumi, koraļļi, pērles, dārgakmeņi — mātes zemes dārgie krāšņumi — bija lielā izvēlē.

Pirmo reizi izstādē bija reprezentēti sintētiskie dimanti. Slīpētie sintetiskie briljanti (noslīpētu dimantu sauc par briljantu) ar savām izcilām optiskām īpašībām: krāsu dzidrumu, gaismas staru laušanas spējām u.c. pat pārspēj dabiskos. Dārgakmeņu apstrādāšanā un iestrādāšanā rotās pirmo vietu ieņem Vācija, rotas lietās vispār — Italija, bet ar savu eleganci un smalko darbu Japāna un Taizeme.

Izstādē varēja apskatīt dažāda veida pulksteņus, rotas lietas un aubrīnot minerālkristallus, ko cilvēks izdabūjis no zemes dziļumiem un ļāvis viņu noslēpumainai gaismai mirdzēt daudzās krāsās.

I. Blaževičs

Lūcija - Felsberga Bērziņa

Lūcijai Felsbergai - Bērziņai 8. maijā piepildās 70 mūža gadi, no kuŗiem 25 pavadīti Sidnejā, Austrālijā, aktīvi piedaloties latviešu sabiedriskajā dzīvē un kultūrālos pasākumos. Viņas ietekme to izveidošanā, tāpat viņas iespaids uz to latviešu personisko stāju, kam bijis iespējams nonākt ar viņu tiešā kontaktā, bijis liels un ierosinājumiem bagāts.

L. Bērziņa dzimusi Tērbatā, nelielajā Igaunijas universitātes pilsētā. Pirmā pasaules kara laikā Felsbergu ģimenei jādodas bēgļu gaitās tālāk Krievijā, un tikai 1920. g. iespējams atgriezties Latvijā, kur profesoru Ernestu Felsbergu aicina uzņemties Latvijas universitātes pirmā rektora pienākumus.

Augot mākslas vēstures profesora ģimenē, radusies L. Bērziņas lielā interese par mākslu, literātūru un kultūras dzīvi, kas līdz šai dienai viņai liekas svarīgāki par technikas sasniegumiem 20. g. s.

L. Bērziņa 1925. g. beigusi 1. valsts ģimnaziju Rīgā, bez latīņu valodas mācoties arī grieķu un sevišķu vērību piegriežot klasiskās kultūras apgūšanai. 1927. g. viņa beigusi Angļu valodas institūta paidagoģijas nodaļu un 1934. g. Latvijas universitāti ar mag. phil. gradu. No 1931. līdz 1940. gadam viņa bijusi ģimnazijas skolotāja Latvijā, mācot angļu un vācu valodu. 1940. g. viņa sāka darbu Latvijas universitātē par angļu valodas un angļu literātūras lektori.

1943. g. beigās viņa iesniedz savu habilitācijas darbu par tematu: Franču ietekme angļu komēdijā. Pēc habilitācijas darba aizstāvēšanas viņu ievēl par privātdocenti Latvijas universitātes filoloģijas fakultātē. Otram pasaules karam izceļoties, L. Bērziņa kopā ar ģimeni dodas uz Vāciju un no 1946. līdz 1949. g. darbojas Baltijas universitātē Pinnebergā, kur viņu ievēl par ārkārtas profesori (associate professor) un filoloģijas fakultātes angļu valodas vadītāju. 1943. g. viņa arī noliek pārbaudījumus doktora gradam, bet Britu mūzeja un Oksfordas universitātes bibliotēkās savāktie materiāli doktora disertācijai paliek neizmantoti. Trimdas ikdienā viņa ļauj aizmirsties arī savam profesores titulam.

Pēc iecelošanas Austrālijā L. Bērziņa strādājusi Sidnejas ģimnazijās par skolotāju angļu valodā un vēsturē. No 1968. līdz 1973. g. lektore Sidnejas technikajā kolledžā vēsturē un seno laiku vēsturē. 1935. g. viņa sarakstīja pirmo angļu valodas gramatiku latviešu skolām, t. i. latviski domājošai jaunatnei. Tā kā viņa vienādi labi pārzina abas valodas, viņai izdodas uzskatāmi parādīt atšķirības abu tautu izteiksmes formās un atvieglot latviešu skolniekiem angļu valodas izpratni. Grāmata iznāk Valtera un Rapas izdevumā un līdz 1939. g. piedzīvo piecus iespiedumus. Sestais iespiedums iznāca Vācijā trimdas laikā.

L. Bērziņa nodibināja 1952. g. Sidnejas latviešu biedrības vidusskolu un vadīja to līdz 1967. g., ar divu gadu pārtraukumu. Vidusskolniekiem viņa māca latviešu valodu un vēsturi un strādā par Latvijas vēstures skolotāju līdz šim laikam. Par latviešu skolu izveidošanu Sidnejā PBLA valde Latvijas valsts 58 gadu dibināšanas atceres svētkos 1976. g. L. Bērziņai piešķīrusi Kr. Barona prēmiju paidagoģijas nozarē. 1969. g. vada Latviešu apvienības Austrālijā 2. jaunatnes kursus Sidnejā. Viņa darbojusies LAA prezidijā, sākot ar 1953. gadu līdz 1973. g., bijusi Kultūras fonda valdes locekle 1953.-54. g., Kultūras daļas vadītāja un KF valdes locekle 1959. — 1960. g. un 1965.-66. g., LAA Izglītības nodaļas vadītāja no 1967.-73. g. un Kultūras daļas vadītāja, kā arī KF valdes locekle 1973.-75. g. prezidijā. Prezidijam pārceļoties uz Adelaidi 1976. g., L. Bērziņu lūdz turpināt darbu dažādās etniskās organizācijās Sidnejā, mēģinot latviešu valodai dabūt matrikulācijas tiesības Jaundienvidvelsā. Tas vēl nav izdevies, jo valdības aprindas šai pavalstī iekustināt pat viņai nenākas viegli.

Kad 1953. g. Sidnejā nodibinās Studenšu korporāciju kopa, par pirmo seniori ievēl L. Bērziņu. L. Bērziņa pieder studenšu korporācijai Daugaviete, un L. Bērziņas nopelns, ka izveidojusies Sidnejas kopa.

L. Bērziņas literāro darbu saraksts krietni garš. Tajās jāieskaita daudzie literāros vakaros lasītie referāti. Tie parādījušies dažādos periodiskos izdevumos, kā Daugavā, Izglītības ministrijas mēnešrakstā Latvijā, Universitas, Baltijas universitātes publicējumos, Austrālijas Latvietī, Ceļa Zīmēs, Jaunajā Gaitā, Latvija Amerikā u. c.

Latviešu ģimnazijām viņa rediģējusi Hjū Volpola Džeremijs (Jeremy) Valtera un Rapas izdevumā 1937. g. un R. L. Stevensona Dārgumu salu (Treasure Island), kas ir arī Valtera un Rapas izdevums. Viņa tulkojusi angļu valodā latviešu rakstnieku darbus — M. Zīverta Ākstu, R. Blaumaņa, M. Bendrupes, J. Ezeriņa u. c. stāstus.

Šajā ilgajā darbības laikā, kad nācies literārus sacerējumus analizēt un vērtēt, viņa vienmēr bijusi pārliecināta, ka pienāks laiks, kad nebūs jāmāca jaunieši un jāvērtē pieaugušie un ka būs iespējams pašai uzrakstīt vismaz vienu romānu. Kā redzams, ar vienu vien nav pieticis. Kad 1973. g. iznāk viņas pirmā grāmata Eingāna Latviešu preses biedrības Austrālijās kopas izdevumā, latviešu literātūras cienītāji jutās pārsteigti, ka nav pamanījuši, ka līdz šim vēl neviens nav parādījis Austrāliju iebraucēja — latvieša skatījumā un nav pievērsis uzmanību latvietes pārdzīvojumiem jaunajā vidē.

Vēl krasāk šis pārsteigums izteicās pēc otrā L. Bērziņas romāna Līdzinieks iznākšanas 1976. g. Grāmatu Drauga izdevumā. Vēstulēs, ko L. Bērziņa saņēmusi no jaunās un jaunākās paaudzes latviešiem, tie pateicas viņai, ka beidzot atradies rakstnieks, kas aplūkojis viņu problēmas dažādu kultūru ietekmē un pretrunās.

Atliek gaidīt, kādu līdz šim vēl neaizkartu problēmu L. Bērziņa risinās nākošo; vai tā būs ietverta grāmatā, vai izveidosies mūsu acu priekšā latviešu kultūrālos pasākumos.

L. Bērziņas dzīves biedrs ir tautsaimnieks mag. oec. Ervīds Bērziņš. Viņi izaudzinājuši divi bērnus, M. Eng. Sc. Gunti Bērziņu, tagadējo Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē vicepriekšsēdi Jaundienvidvelsā, un vēsturnieci M. A. Baibu Irvingu, kas pašreiz strādā par archivāri Jaundienvidvelsas pavalsts archīvos.

Mirdza Muižniece

BOSTONA

● Bostonas Daugavas vanadžu sapulcē par vanadžu priekšnieci ievēlēja Ilgu Rudzrogu, kuŗa slimības dēļ no šī amata atteicās. Apvienības priekšnieks Rūdolfs Liepiņš 17. aprīlī izziņoja jaunu ārkārtas vanadžu sapulci jaunas priekšnieces ievēlēšanai. No 71 vanadzes, piedalījās 20. Izraudzīja 2 kandidātes — Dagmāru Antiņu un Dainu Krastiņu. Par priekšnieci ievēlēja Dagmāru Antiņu. Valdē vēl darbosies: Daina Krastiņa, Lonija Ķirkuma, Lilija Kluce — kasiere, Auguste Arāja — saimniecības vadītāja. Valdes locekles Milda Altmane, Erika Auge, Vera Grīnberga, Inese Grīnbuša, Elza Mača un Elza Pūce. 19. aprīlī 6 vanadzes piedalījās keramikas izstrādājumu gatavošanā.

J. Z.

DIEVKALPOJUMS

BRĀĻU KAPOS KATSKIĻU KALNOS

notiks svētdien, 29. maijā, pulkst. 1.00 dienā

Dievkalpojumu vadis māc. R. Zariņš

Svētbrīdis sestdien, 28. maijā, plkst. 9.00 vakarā

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont. L8R 2T8
T. L. Kred. sab.

LONDONAS NODAĻA
R. Bērziņa mājā

MAKSĀ

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8,5% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8,5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000.00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.
TĀLRUNIS 529-7939

Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē
125 Broadview Ave.

LEONIJA OZOLKALNE

UGUNĪ

DZIMTENES LATVIETES DIENAS GRĀMATA

(102. turpinājums)

Tā ir viņas kolchoza platībai pievienotā zeme, māja un ābeļdārzs. Nekā te vairs nav. Pat ne krusta... Un atrautās saknes sāp, dziļi sāp.

•

— Tur, ziemeļos dzīvojot, dzimtene manās atmiņās bija mīļa, sāpīgi mīļa. Gribēju pārnākt, lai te nomirstot gulētu mazajā kapsētā, blakus manas dzimtas saknei. Tik ļoti mani šurp vilka ilgas. Bet es te nekā vairs nesastopu no senā, mīļā. Ne paziņu, ne draugu, pie kuŗiem varētu piestāt parunāties par bijušo un svešumā iznesto grūtumu, — pārnākot no ceļojuma, Alma stāsta Biernim.

— Ko escerēju? Vismaz aiziet kapsētā pie saviem kumiem tu sevi glabāji? Vai saprāts tev neteica, ka nopostītais neatjaunojas, un ko atjauno, tas tavai sirdij svešs?

— Ko es cerēju? Vismaz aiziet kapsētā pie saviem mīļajiem un izraudāties. Tur — ziemeļos, man palika vīra kaps. Te — dzimtenē, tēva kapa vietā atradu bleķa kroni ar svešu krieva vārdu... Man nav kur savu asaru smagumu likt.

— Tai ziņā tev tiesa, radiniec. Es nezinu, es nezinu; ir tā, ka pārnākot arī vecam vīram gribētos atspiesties tikpat kā pie mātes pleca un izraudāties. Asaru aizskalotais sūrums un draudzīga balss būtu kā satikšanās mierinājums. Kā skatos, arī mana gājuma te vairs nav daudz. Un tie paši ierāvušies, tādi sveši. Jeb viņiem bail no izsūtītā un viņam līdzi sekojošā lāsta? Mēs tur, ziemeļos, esam citāda tērauda rūdīti. Kā zini, es tur apraku sievu. Tu, radiniec, esi valodā žirgta. Man vārdi vedas smagi. Un ne vienmēr pasaku, ko vajaga. Auss grib dzirdēt balsi. Mute atbildēt. — Tā viņi te sarunājas, divi pamestie, likteņa sabradātie.

— Es nezinu, vai es te ilgāk palikšu, — saka Alma. Baidos, ka tur iznestās grūtās dienas mani nevelk atpakaļ. Jo cilvēks ir tāds: kur viņš ieminis dziļāku darba pēdu, kur ko pieveicis ar sviedriem, tas stūris tam tapis mīļš

— Tā nu ir. Tur palikuši mani spēka gadi, un es uz tiem atskatos. Bet te tomēr ir bērnības saullēkts. Vai būtu pareizais solis no grūtumam pamestās zemes bēgt? Vai kaut kas cits, ar neatņemamu piederību nebango mūsu asinīs? Laikam tā ir krievu gudrība — izrakt latvieša sakni no dzimtās vietas, lai atsvešinātu. Neatrodot dzimto lizdu, dzīvais meklēs sev citur vietu. Reiz pasācis Krievijas plašumus līst, tas tur būs atstājis smagas iesācēja pēda. Tā grūtumā apgūto cilvēks iemīļo, allaž atgriezdamies un meklējot savas sākuma pēdas. Dibinādamies uz šādu pieņēmumu, krievi tālredzīgi paredzējuši, ka daudzi atgriezīsies atpakaļ krievzemē, kur tie dzinuši pirmo smago vagu, jaunapgūstamajos apgabalos. Jeb arī kā atbrīvoti vergi turpinājuši dzīvi pašu celtajās jaunajās pilsētās. Tā dabiskā kārtā, bez redzamiem spaidiem, atbrīvotos telpa krieviem Latvijā, kas pakāpeniski pārveidotas, topot liela, nedalāmā Krievija. Vai tu to vēlies, radiniec?

— Tu mani pārsteidz, Bierni. Tavi vārdi tiešām ir smagi. Tie man liek pārdomāt un varbūt spīta dēļ vien nepadoties. Mēs tikai nedrīkstam ilgāk palikt radu maizē.

— Tur tev vārds vietā. Tā domāju, ka manās rokās pietiktu vēl spēka darbam priekš diviem. —

•

No tālās aizjūras zemes, no Kanadas, meitai Irmai pienāk īsa ziņa: — Ilzes vairs nav. Ļaundabīga slimība ar dzimtenes ilgām pamatā paņēmusi tās dzīvību. Notāra oficiāli apstiprinātai ziņai klāt vēstule.

„Gribu nolūgties, piedod man, mana meita, ka likteņa griežos pametu tevi vienu. Sirdij saucot, prātam liedzot, rūgti atsakoties, daudzkārt kožot savās dūrēs, centos tev un savējiem nerakstīt, lai jūs pasargātu no nevajadzīgas uzraudzības un izsekošonas sarakstē ar ārzemniekiem. Tikai sapņi un baigi nakts murgi mūs saveda kopā. Tā es lēnām pārdegu savās ilgās. Tomēr vēju šalkas, putnu dziesmas daudz neminamos veidos man atnesa balsis no dzimtenes, un tajās es biju pie jums.

Ko lai šķiroties tev vēlu, mana meita? Paturi gaišu sirdi, mīlot dzimteni pār visu.

Visbeidzot izlūdzos pēdējo pakalpojumu sev: manu pelnu urnu kādā rieta stundā izkaisat Lielupē. Varbūt kāda sīka mana putekļa daļa iejūks pļavu smilgās. Varbūt es pārtapšu pļavu gundegā..."

Vēstulei pievienots testamenta noraksts meitai Irmai.

— Krustmāt Ilze! — raudas lauž Rūtas krūtis. Es — zinu, ko tu domāji, krustmāt Ilze. Kopš dzimšanas tu sakņojies Lielupes pļavu gundegā un pīpenē. Tu gribi turp atpakaļ. Tādi ir visi Lielupes bērni. Un Rūta skaidri redz, kā lēns vilnis klusi plunkstēdams viegli pieplok krastam. Vienā ūdens burbulītī patvērusies sīka pelnu daļa. Pa zemes dzīslām tā satiekas ar pīpenes sakni un vienā vasarā, pīpenē pārvērtusies, tu ziedi savā bērnības pļavā. Un vēl tālāk nākotnē tu pārziedi sudrabotā smilgā. Laika tecējumā pa šo pļavu bradās citas paaudzes sapņotāji, jautājot, kur sakņojas viss tas, kas liek šo zemi mīlēt?

Krustmāt Ilze, tu gribēji pārtapt pazemīgos gundegu ziedos; tik stipri tu mīlēji šo zemi, šo tautu. Krustmāt, kas ir cilvēks ar savu degšanu un ziedēšanu? Vai ar to tu gribi teikt, ka neesam tikai vienai vien dzīvošanai lemti? Mēs ziedam un pārziedam vairākkārt. Nav zudības, tikai maiņa un pārvēršanās. Šodienas sēkloto ziedu plūks rītdienas bērns — tavas dvēseles daļa.

Un tagad izputekļojot vilnī, dzimtenes gaisā, netveŗama, bet visur klāt esoša, tu gribi palikt tā Lielā, nebeidzamā elpa, kam ir teikšana pār šo zemi. Lai rokas saliekot vakara lūgšanai, nākotnes latvietis piemīnētu visus tos, kam nebija lemta citāda pārnākšana. Es dzirdu tās bezvārda skaņas sakot: es pārnācu... Mēs nu satiksimies. Un baltsārts mākonis iepeldēs izplatījumā, panākoties pretī un tāpat tvīkstot atbildēs: es tevi gaidīju... Tā divas nešķiŗamās daļas būs apvienojušās, lai abas iepeldētu saulrietā. Ilgi un sārti tai vakarā degs rieta debesis.

Tad tāda ir tava pārnākšana, krustmāt Ilze! Vai tagad tu vari man pateikt, kā ir klusuma pusē, tur, kur tu tagad esi? Krustmāt, es zinu, ka tevis vairs nav. Man tevis nav jau gadiem. Manas saplūkātās domu vēstules aiznes vējš uz to tālumu, kur tu esi un reizē neesi. Reiz es stipri ticēju — tu pārnāksi. Un domās es jautāju sev — ko tu sacīsi man, ko es atbildēšu tev. Tu nu pārnāci... Pirmajā mirklī skumjo ziņu saņemot, es domāju, ka nu man ir jāapklust. Ka tikai dzīvie runā ar dzīvajiem. Bet es zinu, ne no svešuma, ne no aizkapa tu man neatbildēsi. Mēs runājam tikai ar zīmēm un minējumiem. Bet man nav neviena tik tuva bez tevis, un es savas bezvārdu sarunas ar tevi turpinu.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

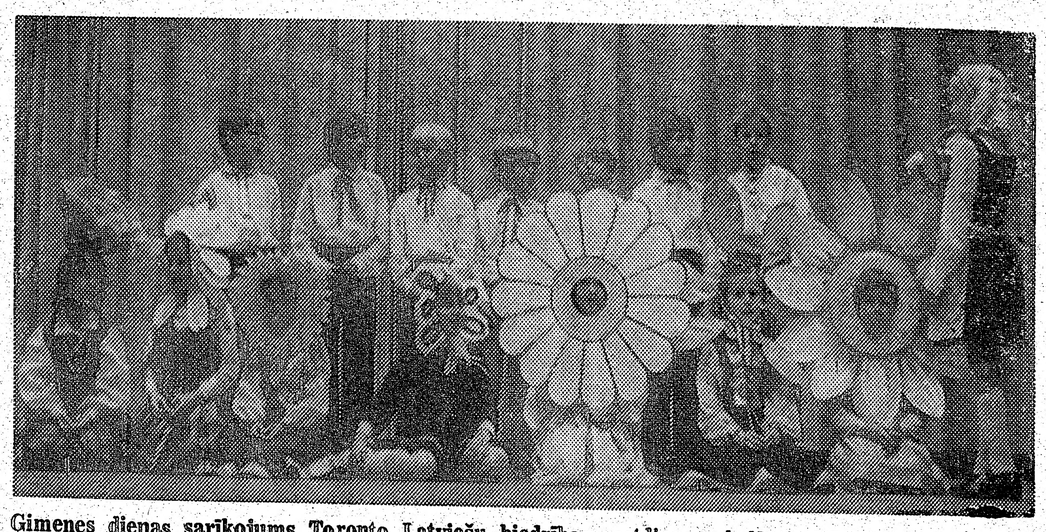

Ģimenes dienas sarīkojums Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolā. Attēlā — uzvedums Anniņa un puķīte.
Foto: J. Liģers

● Skautu patrona Sv. Jura dienas dievkalpojumā 24. aprīlī Sv. Jāņa baznīcā pulcējās 60 skauti un gaidas no Toronto Gaujas gaidu (priekšniece I. Kalniņa), Rīgas skautu (J. Līvītis) un Tērvetes skautu (J. Treimanis) vienībām ar karogiem. Svētbrīdi vadīja māc. I. Gaide. Dievkalpojumā piedalījās arī Kanadas skautu jendas priekšnieks G. Kārkliņš un Latviešu skautu informācijas nozares vadītājs E. Ozols.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas vakarēšanas un mājturības kursu noslēgumā 25. aprīlī DV namā ap 30 dalībnieču noklausījās etnografes un folkloristes Birutas Senkēvičas referātu par Jura un Ūsiņa dienas izdarībām dzimtenē, kā arī nolasīja dažas latvisko ēdienu receptes. Vanadžu kopas priekšniece M. Dumpe, kas vada arī mājturības kursus, pasniedza B. Senkēvičai veltī — Elzas Volmeres darinātu rokdarbu un ar ziediem pateicās rokdarbu kursu vadītājai S. Ozolai un instruktorei A. Stradai. Vakara dalībnieces pakavējās pie tējas galda ar cepumiem. Aizvadītajā sezonā notikušas pavisam 8 vakarēšanas un 8 mājturības kursi, caurmērā ar 10—12 dalībniecēm katrā. Vakarēšanu atsāks 27. septembrī, pulcējoties katru otro otrdienas vakaru DV namā.

● Kara invalīdu apvienības Kanadā saviesīgajā vakarā 23. aprīlī Latviešu namā bija ieradušies ap 100 apmeklētāju. Sarīkojumā, ko vadīja M. Bulovs, izlozēja 16 dāvinātus laimestus, darbojās bufete dāmu komitejas priekšnieces H. Bulovas vadībā, deju mūziku spēlējot Runčiem no Hamiltonas.

● Misūri sinodes Ontario apgabala mācītāju konferencē no 25.—27. aprīlim Sv. Katrīnās, piedalījās arī latviešu garīdznieki — māc. A. Briedis no Toronto Austrumu draudzes, māc. E. Ķerģis no Sadberijas draudzes un māc J. Prauliņš no Sv. Katrīnu, Niagaras un Londonas ev. lut. draudzēm.

● Dievturu Ūsiņa dienas saietā Krišjāņa Puriņa saimniecībā pie Bramptonas 30. aprīlī, saietu vadot namatēvam, 35 dalībnieki noklausījās Dr. Ausekļa Pērkona stāstījumu par Ūsiņu un senajām izdarībām. A. Memenis nolasīja pašsacerētu teiksmu par Ūsiņa pieguļas nakti. Notika rumulēšanās, pentoku cepšana un skanēja dziesmas. Nākošais dievturu sarīkojums — Jāņu svinēšana 18. jūnijā. J. Paliepa īpašumā Tērvetē pie Montrealas pirmo reizi notiks dievturu vedības — Ināras Paliepas un Ulža Gaiļa kāzu svinības, kas pēc latviešu paražām ilgs 3 dienas: 1. jūlijā — pūra talka, 2. jūlijā — vedības un 3. jūlijā — pamāksnieki.

● Lietuviešu Augšāmceļšanās draudzes koŗa izkārtojumā 24. aprīlī rīkotajā garīgajā koncertā, kas pulcēja ap 200 klausītāju, piedalījās soliste Apolonija Šapale-Raikovska (soprāns) ar Voldemāra Ozoliņa un Hendeļa dziesmām ērģelnieces Onas Beresnevičas pavadījumā, kas arī atskaņoja vairākus ērģeļu solo. Dziedāja lietuviešu koris diriģenta E. Krisčiunas vadībā. Koncerta atlikums paredzēts labdarīgiem mērķiem.

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienība Kanadā atbalstījusi latviešu skolas un jaunatni ar 250 dol.: TLB sestdienas skolu un ģimnaziju katru ar 50 dol., tāpat 50 dol. nosūtīti Minsteres latviešu ģimnazijai un 100 dol. nodoti gaidām un skautiem braucienam uz šīs vasaras Lielo nometni Katskiļos.

● Toronto un apkārtnes latviešu golfisti, ievadot desmito sezonu, rīkoja 30. aprīlī DV namā draudzības vakaru. Sarīkojumā dziedāja Namejs Batraks savas ģitaras pavadījumā latviešu, kā arī lietuviešu, portugaļu, vācu, franču un angļu dziesmas oriģinālvalodā. Batraks ieguvis popularitāti etniskajos un universitātes sarīkojumos. Par deju mūziku rūpējās Laimons Grundulis.

● TLB bitinieku kopa priekšnieka Ā. Sudmaļa vadībā 7. maijā pl. 11 dosies izbraukumā uz S. Vasarāja bišu dravu Ērgļu lizdu praktiskos pavasara darbos. Izbraukumā aicināti piedalīties arī iesācēji un nākamie bitinieki, lai iepazītos ar praktiskajiem darbiem dravā.

● Toronto latviešu ev. lut. draudzēs iesvētes dievkalpojumi sāksies 22. maijā, kad Sv. Andreja draudzes dievkalpojumā pl. 11 no rīta iesvētīs 24. jauniešus. Dziedās draudzes koris. 29. maijā pl. 11 no rīta Sv. Jāņa draudzē iesvētīs 28 jauniešus. Dziedās soprāns Skaidrīte Līduma-Hildebrante no Indianapoles un baritons Alberts Vītols. Austrumu draudzē 18. jauniešus iesvētīs 5. jūnijā. Visās trijās draudzēs šogad iesvētīs 70 jauniešu.

● Sv. Andreja draudzes Ģimenes dienas dievkalpojums, apvienots ar draudzes svētdienas skolas noslēgumu, 8. maijā pl. 11 no rīta,

● Uz 90 mūža gadiem 11. aprīlī atskatījās agrākā rīdziniece Alvīne Jaunzara, kas Kanadā ieradusies 1961. gadā no Latvijas un apmetās pie sava dēla Eduarda un vedeklas Mirdzas. E. Jaunzars, kas bija viņas vienīgais dēls, miris šā gada 21. janvārī. Viņš bija rosīgs Toronto latviešu sabiedriskajā dzīvē. Alvīnes Jaunzaras dzīvesbiedrs un meita miruši jau Latvijā. Sirmā māmuļa ir moža un cītīga iespiestā latviešu vārda lasītāja, kaut Kanadā pārcietusi divas acu operācijas.

● Pēc ilgākas slimošanas 24. aprīlī West Park slimnīcā nepilnu 74 g. vecumā mirusi Milda Purmale, dzimusi Kalniņa. Aizgājēju 28. aprīlī Sv. Džēma kremātorijā izvadīja māc. Ā. Čops. Pie nelaikes šķirsta stāvēja DV Druvas nodaļas vanadzes un Toronto vanadžu kopas priekšniece M. Dumpe. DV Toronto nodaļa bija sūtījusi ziedus. No DV Druvas nodaļas, kuŗā nelaikē bija darbojusies, pēdējos atvadvārdus teica nodaļas priekšnieks A. Kalniņš un no Latviešu lauksaimniecības biedrības valdes priekšnieks Ž. Bukovskis. Nelaikei Toronto paliek dzīvesbiedrs Kārlis un divas māsa Kalifornijā. K. Purmalam ir lieli nopelni DV organizācijas un DV Toronto nodaļas izveidošanā. Viņa dzīvesbiedre, kad vanagiem vēl nebija savas telpas, rīkoja to uzņemšanu savā mājā.

● Latviešu baptistu draudze 25. maijā pl. 8 vak. Walmer Rd. baptistu baznīca rīko sava nelaika māc. Rūdolfa Ekšteina piemiņas dievkalpojumu, kas iekrīt viņa dzimšanas dienā. Dievkalpojumā noklausīsies nelaika mācītāja skaņu lentēs ierunātās svētrunas.

● Jorkas latviešu kapos 2. maijā apbedīja 29. aprīlī 72 g. vecumā mirušo Edgaru Ozoliņu, izvadot māc. J. Cālītim. E. Ozoliņam Toronto piederēja nekustamo īpašumu pārdošanas birojs. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Elfrīdu, māsu Klāru, kā arī brāli Ādolfu Latvijā.

● Vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā 24. aprīlī viesojās Sv. Katrīnās. 14. maijā pl. 7 vak. koris vēl viesosies Londonā DV nodaļas izkārtojumā.

● Ontario mākslas kolledžas gadskārtējā dienas un vakara kursa studentu darbu izstāde vienmēr bijis interesants notikums mākslas pasaulē, kas pievilina daudz publikas. Izstāde bija atvērta no 28. aprīļa līdz 1. maijam, 100 McCaul St. un bija izstādīti vairāk nekā 1000 darbu visās mākslas nozarēs: skulptūras, keramika, audumi, darbi metallā un plastikā, grafikas, fotografijas, ejļas gleznas u.c. Laikr. The Toronto Star mākslas daļā bija ievietots raksts un divu latviešu jauniešu — Modŗa Brozes un Ineses Dzenes foto attēli ar viņu izstādītajiem darbiem. Inese Dzene ir mākslinieka Eduarda Dzeņa jaunākā meita, 3. kursa studente. Viņas izstādītais darbs „Seduction Machine", ko varētu raksturot par „kustošu skulptūru". Modris Broze bija izstādījis darbu „Precipice".

● Sv. Andreja baznīcā pēc 1. maija dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotā pēcpusdienā mācītājs J. Cālītis referēja par jaunajām reliģijām: indiešu Hare Krishna, Scientology, kas dibinās uz zinātni un Unification, kas cīnās pret komūnismu, kā arī apskatīja draudzes dāmu komitejas darbu. Dāmu komitejas pārvēlēšana nenotika, bet nolēma pieaicināt jaunas locekles komitejas darbā. Dāmu komitejas šīs sezonas pēdējā sēde notiks 16. maijā Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Latviešu filatelistu klubs tagad pārdēvēts par Toronto latviešu filatelistu un numizmatu klubu, jo nodarbojas arī ar naudas zīmju un monētu krāšanu. Filatelistu klubs jau darbojas 15 gadu, ko 8. maijā pl. 2 pēcp. ar īpašu samāksmi atzīmēs P. Rudlapa mājā. Aicināti ierasties arī agrākie kluba biedri un dibinātāji.

● LNJAK rīkotais Venecuēlas vakars 1. maijā bija rīkots kafejnīcas stilā, ar galveno nolūku — iepazīstināt apmeklētājus ar 2x2 nometni Venecuelā, kā arī ar pašu valsti un iedzīvotājiem. Ēriks Eglītis slīdošu izrādei bija sakopojis Jāņa Valdmaņa un Jāņa Liepiņa foto uzņēmumus. Paskaidrojumus pārmaiņus deva gandrīz visi klātesošie „venecuelieši" — Vizma Maksiņa, Ēriks Eglītis, Jānis Valdmanis, Maija Baruša, māc. Juris Cālītis, Juris Brammanis un Jānis Liepiņš. Kafijas galdā pasniedza Venecuelas kafiju. Nākošā 2x2 nometne notiks šovasar no 25. jūnija līdz 5. jūlijam Kalifornijā. Pēc tam nometnes dalībnieki piedalīsies rietumkrasta dziesmu svētkos.

● Latvijas valsts pēdējā prezidenta Kārļa Ulmaņa 100. g. dzimšanas dienas atceres sarīkojuma rīc. komitejas konstruēšanās sēde 12. maijā pl. 7.30 vak. TLB telpās Latviešu namā. Visas draudzes un organizācijas aicinātas sūtīt savus pārstāvjus.

● Tradicionālās tītaru šaušanas sacensības Mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā Bērzainī 8. maijā pl. 12 dienā. Sacīkstēs varēs piedalīties visi šī sporta cienītāji, neatkarīgi no piederības pie kluba.

● Savā mājā 23. aprīlī atrasts miris Toronto pazīstamais nekustamo īpašumu mākleris Pēteris Galvāns. Aizgājējs bija tikai 49 g. vecs. Dzīvoja šķirti no ģimenes. Viņš bija viens no pirmajiem nekustamo īpašumu mākleriem Toronto, kas savā laikā nodarbināja 18 aģentus. P. Galvāna darbības lauks sniedzās pat Ņujorkā un Floridā. Pēdējā laikā viņš strādāja Ilmāra Andrejsona nekustamu īpašumu un apdrošināšanas uzņēmumā. Aizgājēju no Ternera un Portera bēru mājas uz Bain Crescent kapsētu 26. aprīl izvadīja kanadiešu katoļu mācītājs.

Šelburna

● Latviešu lauksaimniecības biedrības gada sapulce 28. maijā pl. 7 vak. Ž. Bukovska saimniecībā. Pēc sapulces groziņu vakars.

Toronto latviešu YMCAs jaunatnes basketbolisti uzvar lietuviešu Vītis

Šajā sezonā vēl nav sākušās latviešu basketbola meistarsacīkšu spēles jaunatnei. Toronto latviešu YMCA basketbolisti piedalās senioru līgā Etobiko, kur spēlē virslīgas kalibra vienības. Jaunatnes vienība pagaidām ir spēlējusi tikai dažas draudzības spēles ar lietuviešiem. Šoreiz latviešu jaunatne uzvarēja lietuviešu Vītis ar 80 — 76. Latviešu zēni bija visu laiku vadībā, kaut brīžiem lietuviešu jaunatne pretiniekam pietuvojās it bīstami. YMCAs vienībā spēlēja R. Kunčāns 24, A. Zariņš 17, A. Pālēns 12, P. Zariņš 8, V. Osis 7, E. Goba 6, A. Miķelsons 4 un E. Kārkliņš 2.

Ž. Ž.

GATAVOJIES — PIEDALIES

3. LIELĀ NOMETNĒ

LATVIEŠU ZĒNI UN MEITENES, kuŗi sastāv kanadiešu skautu un gaidu organizācijā, bet nesastāv latviešu skautos un gaidās un vēlētos piedalīties latviešu skautu un gaidu 3. LIELĀ NOMETNĒ no 27. aug. līdz 4. sept. Ņujorkas Latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā (Elka Park, N. Y.), aicināti pieteikties pie vad. Georga Ivanova. Adrese: 1893 Schenectady Ave., Brooklyn, N. Y. 11234, U.S.A., tālr.: (212) 258-5748.

Arch. Itas Ozolas

TAUTASDZIESMU ILLUSTRĀCIJU un GLEZNU SKATE

atvērta no 5. maija — 3. jūnijam,
no pirmdienas līdz sestdienai, no pl. 5 pēcp. — 9 vak.
265 Dixon Road (Islington un Dixon krustojumā)
Apt. 911, Weston, Ont.
Tel. 244-0525

Svētdienās izstāde slēgta.

Laipni lūdzu skati apmeklēt

Paveiktais un darāmais

PBLA PRIEKŠSĒŽA
DR. ILGVARA SPILNERA
RUNA
LNAK PADOMES SESIJĀ

Pirms desmit mēnešiem es tikos ar daudziem no jums PBLA sēdē un Pasaules latviešu dienās. Tagad vēlos izmantot man doto izdevību, lai apskatītu paveikto un darāmo, kas bija plānots PBLA valdes sēdē Toronto. Man šķiet, ka Toronto sēdi vēl ilgi atcerēsimies kā līdz šim garāko. Daudz laika veltīja problēmu risināšanai. Sēdē nolēma dažādus darba projektus, izraudzīja to vadītājus un vienojās par rezolūcijām, kas būtu vadlīnijas PBLA valdes darbībai un pasaules brīvo latviešu rīcībai, kas dotu valdei ieskatus par latviešu nacionālās darbības iespējām Latvijā. Valde katram savam loceklim deva noteiktu projektu vadības atbildībā, kā arī aicināja atsevišķas personas un centrālās organizācijas veikt noteiktu darbu. Starplaikā esmu sekojis šī darba veikumam. Svarīgākais šinī gadā saistās ar Eiropas drošības konferences izvērtēšanu Belgradā. Pad. savienība Helsinku konferenci gribēja iztēlot kā savu politisko uzvaru. Niksona, Forda un Kisingera politiskajā pieejā tas varbūt tā būtu bijis arī iztulkojams, bet jaunais ASV prezidents Kārters domāja citādi. Mums nav iemesla apšaubīt, ka prezidenta atbalsts cilvēka tiesībām izriet no viņa pārliecības, un tāpēc tas cilvēku tiesību jautājumā pelna mūsu atbalstu.

Helsinku lēmumu izvērtēšanas konferencē Belgradā nevarēs samierināties tikai ar vispārējām frazēm, bet tur vajadzēs runāt par noteiktiem gadījumiem, valstīm un to rīcību. Pad. savienība no tā baidās. Cik rietumi būs aktīvi un vienoti Belgradas sanāksmē, vēl grūti spriest. Pagājušā mēnesī, runājot ar Zviedrijas delegācijas pārstāvi, konstatēju, ka tur vēl nekas nav spriests par vienošanās izvērtēšanu. PBLA jau vienojusies par vadlīnijām, stratēģiju un darba plānu. Tiek sagatavoti iesniegumi un memorandi. Uzmetumu sagatavojis prof. V. Klīve. Ādolfs Šilde satiekas ar baltiešu un cittautu ekspertiem Vācijā.

Iesnieguma memorandam par cilvēka tiesībām jāpievieno liecības, taču daudz cilvēku baidās dot noteiktas liecības, piem., par liegtiem apciemojumiem, ģimeņu apvienošanu, tiesību pārkāpumiem Latvijā, publikāciju konfiskācijām un reliģiskās dzīves apspiešanu.

LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis un valdes priekšsēdis T. Krombergs sagatavojuši priekšlikumus akcijai par Pad. savienības genocīdu Baltijas valstīs. PBLA koordinē informācijas vākšanu par nogalinātiem un izsūtījumā mirušiem latviešiem padomju režīma laikā. V. Upeslācis apņēmies sagatavot brošūru angļu valodā par latviešu vajāšanām padomju okupācijā. PBLA sagatavo publikāciju Latvietis Latvietim. Tās 7. izdevumā ir arī mācītāja J. Šmita Toronto teiktā runa. Dzimtenes Balss šim numuram veltījusi garāku rakstu, uzbrūkot PBLA priekšsēdim. Šī izdevuma 8. numurs atrodas iespiešanā.

Pēdējā laikā padomju publikācijas uzbrūk PBLA darbībai, kas vēršas pret Pad. savienību par cilvēka tiesību neievērošanu. Vērojams, ka Eiropas jauniešu interese par sadarbību ar PBLA informācijas sniegšanā ir augusi. Ļoti aktīvi darbojas PBLA informāc. birojs Zviedrijā, ko vada Imants Freimanis.

PBLA valdes sēdē kultūras darba vadītāji ierosināja pārveidot Latviešu institūtu par neatkarīgu zinātnisku un kultūrālu organizāciju. Pašreiz šis institūts darbojas kā ALA kultūras biroja nozare. ALA valdē dominē doma, ka Latviešu institūts varētu palikt pie ALA kā atsevišķs birojs vai institūts, kur priekšsēdi izrauga ALA valde vai kongress. ALA dotu līdzekļus institūta administrācijai, bet projektus veiktu centrālās organizācijas globāli, ar globālu financiālu palīdzību.

Latvijas brīvības fonda darbība pēdējā gadā bijusi sekmīga. Ieguldījumu kopsumma pārsniedz 300.000 dol., dalībnieku skaits ir 506. Fondam Kanadā būtu izveidojams vietējo pārstāvju tīkls, kas aptvertu visus centrus. ASV tas jau ir pasākts. PBLA valdes sēdē pieņemtās rezolūcijas nosoda okupētās Latvijas kultūras darbinieku pašlabuma meklēšanu, kas veicina latviešu gara dzīves paklaušanu padomju ideoloģijas ietekmei. Rezolūcijās arī teikts, ka jāveicina tiešu sakaru uzturēšana ar tautu Latvijā, bet trimdas dzīvē jāatturas no aktīvitātēm, kas sakrīt ar okupācijas režīma plāniem, ka jākāpina politiskā cīņa brīvajā pasaulē un jāaosūdz Pad. savienība. PBLA jābūt cīņas organizācijai Latvijas neatkarības atjaunošanai, mudinot latviešus okupētajā Latvijā pasīvai pretestībai un nesadarboties ar okupācijas režīmu.

Mēs prasām no latviešiem Latvijā pretestību pret padomju režīmu. To mēs varam prasīt tikai tad, ja paši rādām paraugu ar personisku darbu, pašuzupurēšanos un — arī risku! (ls)

Aina no DV teātŗa Kanadā izrādes Seši mazi bundzinieki. Attēlā no kreisās: Ainars Mālņš (kučieris), Herta Jurševska (kalpone), Vija Vare (ķēkša), meitas — Ausma Magone, Ausma Plūdone un Ruta Rēvalde. Labajā pusē Alfrēds Spricenieks (skolotājs) un Imants Lapiņš (Himmelmanis).
Foto: J. Liģers

Izrāde acij, ausij un sirdij

Kanadas pirmo dziesmu svētku laikā (1953. g.) karikatūrists Ludis „rīmēs un zīmēs" rādīja tā laika „letiņu" cenšanos pēc mākslas. Devītajā sērijā ar virsrakstu „Cik galvu, tik domu" viņš aprakstīja, kā „Jānis kalpo mūzikai." Raksts iesākās vārdiem: „Nav nekāds tas noslēpums, atklāšu ko šodien jums par to latvju muziku, kuŗš tā cienī mūziku: tas ir mūsu paziņa, Jāni Kalnīts Kanadā."

Tad notiek tā, ka „kaimiņiene kādā dienā laipni nāk pie Jankas ciemā: „Jūsu talants mūzikā manu sirdi priecina! Dariet man to plezīru, noskaņojiet klavieri! Sūtīšu, kā citas mammas, dēliņu, lai spēlē gammas, izglītoties mūzikā, Ķeniņkungu studijā. Klimpiņpolku viņš jau prot itin labi nobungot ... Ja to kasti uzskaņotu, skaņas jaukākās tā dotu."

Bet kaimiņienes dēlēns Otiņš vēro žultaini mūzikālo tēvoci: tas nu gan par velti strādā, skaņu mākslu viņam gādā, ne viņš grib un ne viņš ies, klavierspēli mācīties, Otiņā dzimst ideja, kas nav zemē metama: „ Knaibles nospert puikiņš ies, un kad tēvocis aizšūsies, stīgas šņiks, šņaks pāngriezīs, flīģelkasti sapostīs. Redzēs, kuŗš tad krimpierēs, gammas, grūtās etīdes!"

Tā, lūk, divi galviņās, divi domas perinās: viens grib skaņu mākslu celt, otrs — viņu graut un pelt. Liec aiz auss un ievēro, pamācību manu šo: arī mākslas pasaulē, domas dalās, neklapē. Tik daudz domu, tik daudz galvu, klausās melodiju saldu. Viens sit plaukstās un sauc: „bis", — otrs šķendas nosvīdis!"

Īstenībā arī dziesmu spēlē Seši mazi bundzinieki dominē mums visiem labi zināmā ikdienas mude, „cik galvu, tik domu," ko Alunāns veikli savirknējis daudz un dažādos tā laika epizodos kad latviešu tautā sāka rasties izglītoti jaunekļi un jaunavas, gatavi cīņai pret bizmaņiem. Ja Otiņš sagriež klavieŗu stīgas, lai viņam nav „jāklimperē", muižas pārvaldnieks Krūmiņš (Mundzinieks), neciezdams savas māsas Annas vācisko ākstīšanos, liek izņemt visas „pilanīno iekšas", tur ierīkojot plauktus ēdienam.

Pirmo dziesmu svētku laikā DV teātris Kanadā bija „bērnu autiņos". Pirmajā apaļo piecu gadu jubilejā DV teātris izrādīja Ādolfa Alunāna Visi mani radi raud Almas Mačas režijā. Pēc divdesmit diviem gadiem DV teātris Kanadā savā šī gada 30. aprīļa un 1. maija izrādēs godināja latviešu teātŗa tēva piemiņu ar izrādi Seši mazi bundzinieki.

Šī raksta autore, kas DV teātrim stāvējusi kūmās, nenoliedzami itin labi spēj novērtēt tā augšanu, attīstību un veidošanos. Pirmajos gados bieži pat režisors nespēja paredzēt izrādes norisi, jo dažam labam aktierim nebija laika savu lomu iemācīties no galvas un, ja negadījās labs sufliers, izrāde bija „čupā". Toreiz dažs labs no tēlotājiem strādāja divās un trīs maiņās, divos un trīs darbos. Bet cilvēks nedzīvo no maizes vien, un teātris, mēģinājumi, draugi bija viņu dzīves nepieciešamība, dzīvības eleksīrs, kas ikdienas bieži vien neierasto fizisko darbu darīja panesamu, kā arī darīja ciešamas rūpes un raizes par jaunās dzīves uzsākšanu. Abas puses, kā skatītāji, tā arī tēlotāji, bija tādā kā meklēšanas stadijā.

Pēc gadsimta ceturkšņa, kad torejzējie mīlētāji šodien tēlo tēvus un vectēvus, mīlētājas — mātes, vecmātes un madamas, bet skatītāji zālē no jaunekļiem un vīriem spēka gados kļuvuši par pusmūžniekiem un pensionāriem, arī uz skatuves vairs nav nenobriedušu aktieŗu bailība un nedrošība vai teksta nezināšana. Skatītājs var ērti atspiest muguru savā sēdeklī un ar prieku baudīt raito spēli. Šī bauda Sešos mazos bundziniekos būtu bijusi vēl lielāka, ja viens otrs no aktieriem runātu lēnākā tempā un piestrādātu, lai izruna būtu skaidrāka. „Sūdzības" galvenokārt nāk no jaunās paaudzes.

Lielo dalībnieku skaitu meistarīgi bija izvadījis un izkārtojis, katru savā piederīgā vietā, režisors Ernests Jurševskis, panākot noskaņotu, raiti ritošu izrādi. Šai darbā viņam liels atbalsts un palīgs bija aktrise Herta Jurševska. Liela atzinība par bagāto izdomu dekorātīvā ziņā pieņākas dekorātoram Valdim Varem, par pievilcīgajiem tērpiem Ērikai Reinfeldei un Helēnai Martinsonei. Dziedājumus veco laiku garā, gan latviešu tautas dziesmas, gan vācu lielmeistaru tautā iecienītās,

(Turpinājums 12. lp.)

saulaine

ZIEDU SVĒTKI

un Saulaines 25 gadu jubilejas atcere

14. maijā pl. 18.00

Ariāna un Namejs ar dziesmām

„SAULAINES NĀKOTNES ATSLĒGA"

izloze un

ZIEDU BALLE

ar jauno Reinlendera orķestri, Pavasaŗa princeses vēlēšanām un pirmo rezi pēc populāra pieprasījuma Pavasaŗa prinča ievēlēšanu.

Ieeja $5.00, pensionāriem un jauniešiem līdz 16. g. v. $4.00.

Saulaines pārvalde

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

Katru sestdienu līdz 14. maijam Saulaines lielās bērnu mītnes izbūves talkas.

7. maijā pl. 7.30 vak. DV Toronto nodaļas sarīkojums — Maija karalienes kronēšana DV namā.

7. maijā pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē, DV teātris izrādīs Maldu Mildas sapņojums. Izrāde par labu Gaujas (14.) gaidu vienībai un Rīgas (72.) skautu vienībai.

12. maijā pl. 2 Latviešu namā pensionāru sanāksme. St. Vasarāja referāts — Cilvēks un bite. Parastās nodarbības.

14. maijā Saulainē Ziedu svētki — Saulaines 25 g. atceres jubileja un Saulaines Nākotnes Atslēgas loterijas izloze. Pavasaŗa princeses vēlēšanas. Ziedu balle. Sākums pl 6 vak.

22. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes, R. Blaumaņa Trīnes grēki, Bickford Park skolā.

29. okt. DV vīru koŗa Kanadā uzvedums Ķemermiestiņā.

5. nov. pl. 7.30 vak. Latviešu namā Preses balle, rakstu un mākslu jampamps. Informācija, ieejas un galda kartes tel. 766-0806.

SELBURNA

23. aprīlī pl. 7.30 vak. Selburnas leģiona zālē DV Druvas nod. Jurģu sarīkojums.

NIAGARA

23. un 24. jūlijā Jaunatnes un draudzības dienas.

SADBERIJA

7. maijā pl. 7 vak. Sampo zālē Sadberijas organizāciju kopīgs 25 gadu atceres sarīkojums. Spēlēs Runči.

6. maijā pl. 3 pēcp. Laurentian universitātes Frēzera auditorijā Marisa Vētras audzēkņu koncerts un Daugaviņas tautas deju uzvedums.

SV. KATRĪNAS

8. maijā pl. 12 dienā, Bērzainē TLMM kluba šāgada pirmās titaru šaušanas sacensības.

Rosedalē

Balsam un Cameron ezeru tuvumā, upes krastā

izīrējama vasarnīca

vasaras sezonai. Ieteicama makšķerniekiem. Laivas un dārza lietošana. Laba autobusa satiksme no Toronto.

Zvanīt 466-9167

Kungs vidējos gados meklē kādu, kuŗš

vēlētos dalīties 2 istabu dzīvoklī.

Tuvu pie pazemja. Peldbaseins, sauna, $160.00.

Tel. 766-4717

LNAK jaunās padomes pirmās sesijas darba sēdē. Attēlā padomes locekļu grupa. 1. rindā no kreisās: E. Miniate, PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners, archibīskaps A. Lūsis, A. Rāviņš, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, padomes priekšsēdis V. Upeslācis, DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons, B. Senkēviča, goda biedrs prof. A. Dreimanis un E. Pārups. 2. rindā. J. Mežaks, I. Purva, I. Fogele, I. Alksnis, M. Jonāne, Dr. A. Šteins, J. Koncis, J. Pētersons, K. Tannis, prof. G. Šubiņš, A. Bērziņš, V. Pētersons, V. Kaļiņš, A. Vanags, I. Breikša, K. Boriss, prof. H. Tichovskis un J. Grodnis. 3. rindā: G. Sukse, O. Ieviņš, A. Sproģis, I.. Leimane, H. Jeckalējs, Ž. Šmits, Dr. V. Gulēns, Dr. P. Cakuls, A. Budrēvics, E. Dāvidsons, E. Nāgelis un V. Miklašēvics sen. 4. rindā: O. Zvirgzdgrauds Dr.L. Lukss, E. Bite, I. Purvs, Ž. Bukovskis, R. Epneris, M. Štauvers, A. Joma, J. Ozols, V. Bernāns E. Ozols, V. Miklašēvics un prāvests A. Voitkus. Foto: J. Ligers

Sena spēle jaunā ietērpā

ĀDOLFA ALUNĀNA SEŠI MAZI BUNDZINIEKI DV TEĀTŖA IESTUDĒJUMĀ ERNESTA JURŠEVSKA REŽIJĀ

Nebūs daudz lugu, kas rakstītas un izrādītas pagājušā g. s. 80. un 90-tos gados, tik daudz un dažādi pārstrādātas, papildinātas dziesmām un dejām dažādā veidā kā A. Alunāna Seši mazi bundzinieki. Lugās, kas iestudētas pirms tik daudz gadiem, rādīts tā laika vēsturiskais un sabiedriskais stāvoklis, paražas, kas svešas mūsdienu videi kā skatītājiem, tā tēlotājiem. Cik zināms no vēstures, dažreiz tēlotāji pieredzējuši tikai 4 — 5 mēģinājumus. Latviešu tautai Tautiskā atmodas laikmeta tieksmes un ilgas pēc latvieša radītā teātŗa, latviešu valodā spēlēta, bija liels saviļņojums. Tie priecājās un jūsmoja par visu, kas runāja uz viņu garu latviešu valodā. Nebrīnīsimies. Bijušas lugas, piem. Fr. Šillera Laupītāji u. c., ko valdības cenzūra aizliegusi.

A. Alunāns latviskā teātŗa radīšanā bija dzinējspēks, par ko tā laika liecinieki izsakās: „Kad Alunāns bija uz skatuves, visa apkārtne dzīvoja viņam līdz. Durvis vien paveŗot, viņam līdz ienāca savāda, iedzīvinoša strāva." Negantā spēles priekā Alunāns, ja kādam tēlotājam nav kuplejas veikušās pēc autora un režisora ieceres, pabīdījis dziedātāju sāņus un pats notēlojis, kupleju dziedādams kā gribējis. „Teātris ir kā spieģelis, kuŗā mēs savu dzīvošanu redzam," — tie ir teātŗa tēva vēsturiskie vārdi. Liels ir viņa sarkastiski griezīgais stils, vēršoties pret tā sauktajiem „kārklu vāciešiem", liekuļiem un lišķiem, kuru tā laika sabiedrībā nav trūcis.

Dziesmu spēlē, ko skatījām 30. aprīlī un 1. maijā Toronto DV ansambļa uzvedumā, krietni daudz zobgalību par tā laika „smalkajiem" un „prastajiem". Panaīvie raksturi, ar lielāku vai mazāku noslieci uz tipizēšanu, ne raksturojumu, nav nekāds vieglais uzdevums ne režijai, ne tēlotājiem. Arī skatītājs ir ar citu pieeju un iedzīvošanos. Atrasta atkal jauna izeja: jautrajai spēlei pievienotas dzīvas šai lugā nebijušas dziesmas un dziesmiņas. Sešu mazu bundzinieku nedaudzajiem pantiem līdzās stājas citas, — gan tautasdziesmas, gan ar zināmu vācu banālitātes nokrāsu iezīmētās „tautisko nopūtu laikmeta" ziņģes. Pievienotās dziesmiņas mijās ar Kur tad tu nu biji, āzīti..., un līdzās silti un iejutīgi šūpojās Franča Šūberta Vecā liepa vārtu priekšā zaros. Dziedošie tēlotāji savus uzdevumus veica pavisam labi.

Uzvedumam palīdz arī deju kopas Daugaviņa sešas jaunas un skaistas dejotājas, kuŗu vidū griezās arī jaunā beleta studijas vadītāja Alda Heniša. Gaisīgu vieglumu panāca meiteņu deja starpainā, ko gribējās redzēt vēl un vēl. Dziesmu spēles kuplināšanai bija pievienots vēl kāds jaunums. Tas bija — Toronto latviešu ģimnazistu jaundibinātā orķestŗa ieskaņojums skaņu lentē. Skolēni — orķestranti ir septiņi skaitā; viņus jau ilgāku laiku apmāca mūziķis Vilis Griķis, kas jau kopš saviem Latvijas konservātorijas laikiem un arī vēlāk darbojies Rīgas radiofona orķestrī, kā arī Latvijas galvaspilsētas teātŗu orķestŗos. Lentes ieskaņojumus pārzināja skaņu meistars Imants Ķipis. Daudzo dziesmiņu solistus pavadīja akordeonists Elmārs Zūlis.

Savdabīgos, grūti veicamos raksturus tēlo vairāk vai mazāk rūdīti tēlotāji. Aktīvo prāvu un tiesu procesu mīļotāju Āpškalnu muižas turīgo arendātoru tēlo Arnolds Putniņš. Visai lomai vijas cauri tēlotāja vienmēr visās lomās saskatāmais sirds siltums, kaut arī tam attieksmēs jānonāk ar pēdējo nelieti. Tēlotāja dzīvākie momenti spēlē ir paģiru ainā un drastiski izjustā atklātība jūsmā par desmit dienu arestā pavadīto laiku, kur gadījies satikt tik daudz priecīgu ļaužu, ka gandrīz muiža aizmirsusies.

Lielās muižas kalpotāju saimē ir katrs ar savu stāju. Labas ir abas kalpotājas Herta Jurševska, kalpone Made un Vija Vare — ķēkša Grieta. Režijai bija izdevies saliedēt abu tēlotāju attieksmes ar pārējām muižas meitām. Te redzama lojālā muižkunga Krūmiņa ietekme attieksmē pret mājas ļaudīm. Sedlinieku meistaru Himmelmani tēlo Imants Lapiņš. Viņa atbrīvotā iejūta, kas izpaužas piepildītās un izjustās pauzēs, vēl neiet vienu ceļu ar neapvaldītām kustībām un — kā nelaime! — jau otra loma tam jārunā sveštautu akcentā, šoreiz — vācu. Liekas, ka tēlotājs ne visai var iekļauties lišķa intriganta tēlā. To liecināja viņa atplaukums, atzīstot savu līdzdalību viltotajā vēstules rakstīšanā. Pirmo reizi lomā redzams Ainars Māliņš kučieŗa Heinricha lomā. Tas ir skaista balss tembra īpašnieks, brīvām kustībām. Kustībā, grozoties meiteņu barā, puisī saredzama kāda zobgalīga valšķība. Tātad arī to jaunais tēlotājs jau var parādīt.

Pavisam iederīgs komēdijas pāris ir Maijas Gaiķes Steinberga madāma un Ziedoņa Upītes muižkungs Veprovskis. M. Gaiķe iecirtīgo tanti no „labākām aprindām" vairāk veda pa romantisko līniju nekā agresijā un muižas ļaužu nievāšanā. To autors tantei devis diezgan biezās krāsās. Z. Upīte savu iezīmīgo Veprovski pārāk krasi dala divās daļās. Jau kādreiz redzētās lomās Veprovska švītīgums tam atkārtojas. Turpretim Upīte Veprovska lomā, pēc atgriešanās no Bulduŗiem un tantes pielūdzējas gardumiem uzposts miesas kuplumos, bija ar jaunu un savas lomās neredzētu raksturojumu. Labi izdevusies abiem bija saspēle dziesmiņas laikā Puisēns rozi redzēja.

Abi dziedoņi tēlotāji Skaidīte Darkēvica (Emilija) un Alfrēds Spricenieks ar katru lomu parāda, ka tie var būt pavisam labi tēlotāji arī bez dziedāšanas. Visvairāk prātā paliek S. Darkēvicas spēle pirmajā ainā, dziesmiņu dziedot. To nevar iemācīt, tas dabas dots. Viņas klausīgo augumu un vieglo frazi vērojot, varētu cerēt par kādu viņas apsviedīgu tēlu modernā komēdijā. Krūmiņa brāli, liekulīgo ķesteri, tēloja Roberts Miglāns. Lai kādu lomu Miglāns tēlo, dabas dotais mīļums un sirds siltums spīd no viņa drēbju vīlēm. Tā arī tam veicās ar pašlabuma meklētāju ķesteri, ko neizdodas noslēpt zem liekulīgās svētulības maskas.

Skatuves gleznotājs Valdis Vare muižas pagalmā bija licis spēcīgu, zīlēm pilnu ozolu. Gribējās noglāstīt tam par to rokas. Vecais Alunāns ir dzīvs ar savu gigantisko darbu teātŗa radīšanā un dziļo, spēcīgo sakņu dzinumu . . . Nevar

(Turpinājums 11. lp.)

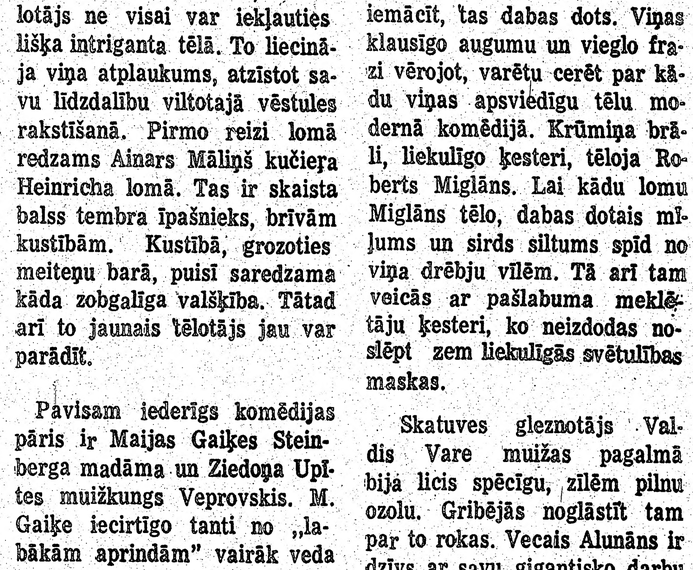

Priecīgie balsotāji LNAK padomes sesijā — jaunās maiņas delegāti Imants Purvs un Pauls Miniats (pa kreisi). Foto: J. Ligers

Atbalsts grūtos brīžos

LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDA 25 GADI

Amerikas latviešu palīdzības fonda pilnvarnieki 1. maijā pulcējās Valley Forge Inn, King of Prussia, Pensilvēnijā, netālu no Filadelfijas, savas organizācijas 25 gadu darbības atcerē. To atzīmēja ar pilnvarnieku sanāksmi, kam sekoja svētku akts, mielasts un balle. Pilnvarnieki pārstāvēja 12.000 fonda dalībniekus. No sīka pasākuma pirms 25 gadiem fonds izaudzis par plašāko un spēcīgāko latviešu organizāciju, kam bilance tuvu pie 3 milj. dolaru un ar 1.243.000 dolaru budžetu. Dzīvības un veselības apdrošinājumu izmaksās un pabalstos 1976. gadā izmaksāti 880.000 dol. Rezerves kapitāls ir 1,7 milj. dol., pie kam puse rezervēta dzīvības apdrošinājumu izmaksām.

Rezerves kapitāls ieguldīts dažādās valsts aizņēmumu obligācijās, nekustamos īpašumos un latviešu sabiedrisko pasākumu un īpašumu financēšanai, no tā iegūstot procentus. Mēnešmaksas dalībniekiem ir apmēram par trešo daļu zemākas nekā tas ir līdzīgiem amerikāņu pasākumiem. Fonda administrācija darbojas racionāli, tā ietaupot līdzekļus. Fonds 25 darbības gados nodrošinājis dalībniekiem ārstniecības un dzīvības apdrošinājumu izmaksas miljoniem dolaru apmērā. Nozīmīgs apstāklis ir arī latviešu kopības morālais un idejiskais atbalsts.

Otrā pasaules kara bēgļi ASV ieradās bez līdzekļiem. Ja iecelotāju ģimenē radās slimības vai nāves gadījumi, tad tās nonāca grūtā materiālā stāvoklī. Pēc agrāko iecelotāju parauga latviešu organizācijas un draudzes sāka dibināt bēru kases, kas nāves gadījumā savāca no pārējiem kases dalībniekiem līdzekļus nomirušā apbedīšanai. Pulciņš Pensilvēnijas latviešu L. Bērziņa ierosmē un vadībā sāka izveidot organizāciju, kur tās dalībnieki vienmēr varētu dabūt palīdzību grūtā dzīves stundā. Tā radās jauns pasākums — Amerikas latviešu palīdzības fonds. Sapulcē no 39 pilnvarniekiem bija ieradušies 37, pārstāvot visu ASV un Kanadu. Par sapulces vadītāju ievēlēja A. Reini, par vietnieku A. Rudzi, sekretāriem R. Čaku un A. Truci. Šogad pirmo reizi sapulci ievadīja ar svētbrīdi, ko vadīja fonda pilnvarnieks māc. E. Caune, tā atzīmējot 25 gadu darba panākumus. Sapulci atklāja fonda valdes priekšsēdis L. Bērziņš. Pilnvarnieku sapulce nolēma izsniegt pateicības rakstus 23 pilnvarniekiem, revidentiem un valdes locekļiem, bet priekšsēdim L. Bērziņam pateicības diplomu, tā atzīmējot viņu sekmīgu darbību fonda 25 darba gados. Izvērtējot piešķirumus, atzina, ka ievērojams personu darbības ilgums un sasniegtie rezultāti. Apbalvotie fondā darbojušies vismaz 12 gadu. Atzinības bez pilnvarniekiem saņēma visi trīs revidenti un visi valdes locekļi.

Sapulcē izdarīja dažus uzlabojumus veselības plānos. Par uzturēšanās laiku slimnīcā mazliet pacēla atmaksu, nepaaugstinot prēmijas. Visā Amerikā dalībnieki maksā vienu likmi, kaut maksājumi slimnīcām ir dažādi. Pieņēma īpašu plānu par palīdzības sniegšanu fonda dalībniekiem, ja tie nonākuši grūtos materiālos apstākļos. Šinī kontā uzkrāj līdzekļus no dalībnieku iemaksātā dolara gada sākumā. Fonda ideja ir uzkrāt līdzekļus, lai vēlāk līdzīgas izmaksas varētu izdarīt no procentiem. Palīdzības fonds pēdējā pusgadā izdarīja aktīvu jaunu dalībnieku piesaistīšanu. Šīs akcijas ietvaros no jauna pieteikušies pāri par 200 dalībnieku, bet pāri par 400 esošie dalībnieki izvēlējušies dažādas papildu grupas.

Lielākā apdrošinājuma grupa fondam ir „Medicare". Tanī var apdrošināties visi tie, kas saņem sociālo pensiju izmaksas. Šinī grupā palīdz samaksāt rēķinus, ko nemaksā „Medicare", samaksājot 80% no izdevumiem.

Pirms apmēram gada pieņēma papildu apdrošināšanas plānu, kur maksā par to laiku, ko pavada slimnīcā. Šinī plānā var uzņemt parastajās grupās tikai līdz 60 gadu vecumam, bet speciālā grupā nav vecuma ierobežojuma.

Šogad bija ievēlēti daži jauni pilnvarnieki, kas sapulcē piedalījās pirmo reizi. Pilnvarnieki rūpīgi iztirzāja valdes paskaidrojumus par „Medicare" problēmām, mēģinot atrast veidus, kā fonda dalībniekiem labāk varētu izskaidrot „Medicare" apdrošinājumus. T. Brīvkalns no Minesotas rīkojis savā apkārtnē referātus, izskaidrojot fonda darbību, un viņa rajonā fonda dalībnieku skaits pieaudzis. Jubilejas sapulce noritēja labā saskaņā un lietišķībā, iztirzāja iepriekšējo darbību un apsprieda nākotnes plānus, paturot vērā fonda darbības mērķus.

Ap 100 lūgtu viesu piedalījās svinīgā aktā un kopmielastā. Bez delegātiem bija ieradušies centrālo organizāciju vadītāji un Filadelfijas apkārtnes draudžu un organizāciju pārstāvji. Svinīgo aktu ievadīja prāvesta K. Birznieka vadīts svētbrīdis. Fonda valdes priekšsēdis L. Bērziņš savā uzrunā atcerējās fonda dibināšanu un izveidošanās laikus. Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Dinbergs pieminēja fonda panākumus un nozīmi. ALA goda priekšsēdis prof. P. Lejiņš apskatīja fonda dibināšanu, norādot, ka iecere bijusi jau 1950. gadā. Fonda idejā ietilpa praktiskais, palīdzības un latviskuma elementi. Pēc tam izdalīja pateicības rakstus 23 fonda darbiniekiem. No PBLA fondu sveca tās priekšsēdis I. Spilners, no ALA — vicepriekšsēdis A. Blodnieks, no LNAK ar rakstu bija sveicis priekšsēdis T. Kronbergs, bez tam 11 vietējo organizāciju pārstāvji. Bija vēl 5 citi rakstveida apsveikumi.

Koncerta dalā piedalījās soprāns Anita Rubene, pianists Imants Mežaraups un čelliste Linda Alle, Daces Štauveres-Aperānes klavierpavadījumā. Sarīkojums beidzās ar sabiedrisku dzīvi.

Vk

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visiem, kas piedalījās

MILDAS PURMALS

izvadīšanā, kā arī par ziediem un līdzjūtības vārdiem manā grūtajā brīdī.

Pateicībā

V ī r s

LNAK padomes sesijā. Pie prezidija galda, no kreisās: E. Miniate, PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners, archibīskaps A. Lūsis, padomes priekšsēža vietnieks A. Rāviņš, padomes priekšsēdis V. Upeslācis, V. Plūdons, B. Senkēviča, prof. A. Dreimanis un Dr. E. Pārups.

Foto: J. Ligers

Ģimenes diena latviešu skolā

TLB sestdienas skolas ģimenes dienas sarīkojumā 1. maijā Lietuviešu namā piedalījās 550 skolēni, viņu vecāki, skolotāji un viesi. Pēc mācītāja I. Gaides dievkalpojuma un skolas pārziņa J. Ozola uzrunas bērni ar dziesmu — Mīļo māmiņ, ar šo dziesmu — un ziediem sveicina savus vecākus. Bērnu priekšnesumos piedalījās visas klases, sākot ar pirmskolu, bērnu dārzu, speciālo klasi un pārējām klasēm — ar deklamācijām un koŗa dziesmām skolotāju V. Slaviešas un M. Rengartes vadībā. Tautas dejas skolēni dejoja I. Ķeniņas, B. Niedras un J. Vāgneres vadībā, koklēšanu vadīja Ariāna Liepiņa. Programmu vadīja pārziņa vietniece S. Pogule.

Pēc priekšnesumiem skolas audzēkņi pulcējās vecāku sagādātā cienastā, kopīgās tautas dejās un rotajās, ko vadīja B. Niedra, D. Prauliņa un J. Vāgnere. Vecāku padome M. Māliņas vadībā rūpējās par ēdienu bufeti. Bija iznācis arī skolēnu žurnāla Auseklītis 12. numurs skolotājas Zelmas Ozolas sakārtojumā. Loterijā izlozēja gleznotāju dāvātās gleznas: Agra Anšmita gleznu laimēja Mirdza Lejiņa, Otto Grebžes gleznu — P. Broks, Gunas Sebres-Upītes — M. Bruzis un Ērika Dzeņa portretu — M. Zaķe. Gleznu loterija, ko vadīja L. Jēkabsone, skolai dos 2.700 dol. atlikumu. No ģimenes dienas sarīkojuma paredzams ap 400 dol. atlikums.

Skolas 27. mācību gada nobeigums un 26. izlaiduma akts 4. jūnijā pl. 5 pēcp. Latviešu namā, piedaloties 7. un 8. klasei. Skolu šopavasar cer nobeigt 32 audzēkņi. Jaunākām klasēm nobeigums 28. maijā Jasse Ketchum pamatskolā. Pavisam skolu 27 gados beiguši 698 audzēkņi.

Sestdienas skolā ar labiem panākumiem darbojās kafejnīca V. Ābolas vadībā. Skolas pagraba telpās vecāki katru sestdienas rītu mācību stundu laikā varēja iebaudīt par nelielu samaksu tasi kafijas ar cepumiem. Kafejnīca, kas darbojās kopš Ziemsvētkiem, devusi skolai ap 300 dol. atlikumu.

—ls—

Pārdodama

RAKSTĀMMAŠĪNA

ar latviskām burtu zīmēm.

Cena 50 dol.

Tālr. 447-9861

Sena spēle . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

jau tik viegli izraut ar visām saknēm tādu Āpšķalnu muižas ozolu, zem kuŗa zariem varbūt pirms gariem gadiem teātŗa tēvs dziedājis par latvieša izslāpušo sirdi . . . Valža Turķa gaismas bija izteiksmīgas vakara norieta gaismojumā.

Acis slīd pār kādu nodzeltējušu lapu ar pusdzisušu tekstu vecā ortografijā: 27. aprili,, 1869. gada. Priekš trūkumu ciezdamiem Kurzemē. „Lustigais Nerris Jelgavā uz Tirgus Placa." Joku spēle no I. H. Baumann.

Svešumā latviešu teātrinieki savā ziņā ir trūkuma cietēji. Tos spiež teātrim nepiemērotie apstākļi. Tāpat kā Alunāna laikā tie braukā pa dažādām vietām, — svešuma vietām — ungaida, kad — jā, kad būs cītādi? Cik ilgi būs teātŗa tēva Alunāna vairāku paaudžu bērniem jāklīst; cik un kas skatīs, ko tie runā no skatuves latviešu valodā? Bet varbūt tie spēlēs arī tirgus laukumā gan „lustīgo", gan „sērīgo nerri". Ādolfs Alunāns taču teicis: „Teātris ir kā spieģelis, kur mēs savu dzīvošanu redzam."

Emma Kalniņa-Znotiņa

Latviešu daiļamatnieku savienības 30 gadu jubilejas izstādē Sv. Jāņa baznīcas telpās, no kreisās: priekšsēdis A. Gugāns, E. Groskaufmanis un LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva.

Foto: J. Ligers

Izrāde acij, . . .

(Turpinājums no 9. lp.)

bieži vien „pēc sava prāta un patikšanas" sagrozītās meldijas, ar akordeonu pavadīja Elmārs Zūlis. Izrādi atdzīvināja un atsvaidzināja jaunie aktieri un tautas deju kopas Daugaviņa dalībnieces. Pirmizrāde bija pulcējusi 400, otrā izrāde 300 apmeklētāju. Par to, ka skatītājiem „gāja pie sirds", liecināja dilgie aplausi, priekškaram vairākas reizes atveŗoties.

Lugas viesizrāde paredzēta rudenī Filadelfijā, ASV, un atkārtojums Toronto. Paldies DV teātŗa ļaudīm, kam dota laime citus iepriecināt.

Tonija Krūka

LATVIEŠU DRAUDŽU DIENAS

LDD

LŪDZAM GATAVOTIES!

LATVIEŠU DRAUDŽU DIENAS ŠOGAD NOTIKS KANADĀ — SAULAINĒ pie Toronto, no 21. — 28. augustam

LELBAs darba ietvaros, šajās dienās paredzēta plaša un vērtīga programma. Virstemats: *TU SEKO MAN!* (Jāņa 21, 22).

★★★ BĪBELES STUNDAS vadīs māc. Pauls Urdze no Vācijas.

★★★ LEKCIJAS PAR TICĪBAS PAMATIEM sniegs: prof. Dr. Ed. Šmits, prof. Dr. V. Klīve, māc. Ā. Čops un māc. K. Kuškevics.

★★★ TICĪBAS DZĪVES SEMINĀRUS vadīs: māc. Ž. Kristbergs, māc. U. Cepure un māc. J. Mednis.

★★★ Ar REFERĀTIEM un DISKUSIJU PANEĻOS piedalīsies: archib. A. Lūsis, prāv. A. Voitkus, māc. J. Cālītis, māc. T. Gulbis, māc. E. Ķiploks, māc. V. Līventāls, māc. P. Nesaule, evaņģelisti L. Vīksne un Dr. T. Šmits u. c.

★★★ ĪPAŠI JAUNATNEI: papildus programma KRISTĪGĀS JAUNATNES KURSI (no 15 — 21 g. v.) un JAUNATNES VADĪTĀJU SAGATAVOŠANA (arī vecākiem jauniešiem). Vada: māc. V. Vārsbergs, māc. V. Grīnvalds, māc. M. Ķirsons un stud. theol. L. Lagzdiņa.

★★★ ĪPAŠI BĒRNIEM (līdz 14 g. v.) — KRISTĪGĀS DZĪVES ZINA. Draudžu skolu skolotāji A. Kurses vadībā. Tāpat būs bērnu nodarbības un uzraudzīšana citā laikā.

★★★ Bez tam: DIEVKALPOJUMI, KONCERTI, RAKSTNIEKU PĒCPUSDIENA, LDD KORIS, KANADAS APGABALA KONFERENCE, LŪGŠANAS, SADRAUDZĪBA u.c.

DALĪBAS MAKSA:

★ Pieaugušiem $60.- no personas (kur ieskaitīta apmešanās, ēšana 8 dienām, sākot ar 20. aug., vakariņām un reģistrācija);

★ jaunatnei (līdz 21 g.) — $50.-;

★ bērniem (līdz 14 g.) — $20.-.

Pirmiem 250 dalībniekiem apmešanās Saulainē vai tās tuvākajā apkārtnē. Pieejami arī moteli. Paredzam transportu starp Toronto un Saulaini.

★ TUVĀKA INFORMĀCIJA un pieteikšanās anketas saņemamas draudzēs vai pieprasot:

LDD '77
8 Rolland Rd.,
Toronto, Ont. M4G 1V5
Canada.

Tālrunis: (416) 482-5743

Mūsu mīļā māmiņa, vecmāmiņa un māsa

Emma Minkevics

dzim. Zvirbulis

Dzimusi 1912. gada 14. maijā Vīpes pag.
Mirusi 1977. gada 7. aprīlī Kalgarijā, Albertā
Apbedīta 13. aprīlī Vinipegā Brūksaides kapsētā.

Tuvu nācis saules riets,
Kad vēl vakars šķitās tālu...

Dziļās skumjās

dēls, vedekla, mazbērni Kanadā un māsa ar ģimeni Latvijā

Mūžībā aizgājis mans mīļais, neaizmirstamais vīrs

Edgars Ozoliņš

Dzimis 1904. gada 10. jūlijā
Miris 1977. gada 29. aprīlī Toronto

Mīlestība nekad nebeidzas.

Dziļi sagrauztā

sieva un draugi

Pēkšņi no mums šķīries

Artūrs Ūdris - Saltais

dzimis 1906. gada 25. jūlijā Bauskā,
miris 1977. gada 2. maijā Toronto.

Ko ar tev' zaudējusi,
To sirds vairs neaizmirst.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

sieva un dēli

Bijušā 3. Jelgavas kājnieku pulka

KAPT.

Artūrs Ūdris - Saltais

dzimis 1906. gada 25. jūlijā Bauskā, Latvijā,
miris 1977. gada 2. maijā Toronto, Kanadā.

Dziļās sērās

3. Jelgavas pulka apvienības piemiņas fonda dalībnieki

Latviešu
ronto. Izst
Bušs, E. D
sons, Ņ. J
va, O. Mež

Plašā

LATVIEŠU

Latviešu
vienības K
bas atcere
izstādi To
cas telpās
AK kultūr
Inta Purva
daiļamatnie
daiļas lieta
tautas gars
mūsu tauta
litāti. Sīks
māla väze
kas sasaist
tas pagātn
nozīmi, dod
audzēm pē
mes pamat
nekad nepa
dīt mūsu
lai tā saņen
tojumu, ka
Tiem, kuŗu
un varēšan
nām rokām
dis atveŗas
skaisto un
tis var pa
gumā savie
sēdis A. G
tai Purvai
— kafijas
šķīviti. Da
Groskaufma
skatījās uz
vienības
tās darbu
kad viss bi
bija zaudēt
Daiļamatnie

Per as

Latviešu daiļamatnieku savienības 30 darbības gadu atceres izstādes atklāšanas aktā Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās Toronto. Izstāde ilga trīs dienas. Attēlā no kreisās: V. Vilsone, S. Ozola, A. Dzērvīte, R. Auziņa, M. Harveja, L. Treimane, G. Bušs, E. Dzeguze, daiļamatnieku apvien. priekšnieks A. Gugāns, J. Zālītis, M. Zichmanis, Z. Lakstīgala, H. Lapiņš, H. Jansons, Ņ. Jurševska, M. Bolmane, E. Groskaufmanis, Z. Buša, A. Hāna, V. Lauge, LNAK kultūras nozares vadītāja I. Purva, O. Mežule, L. Lūse un Dz. Mežulis. Priekšā 3 gadus vecā Ilze Treimane un V. Jansone. Foto: J. Liģers

Plaša lietiskās mākslas izstāde

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAI KANADĀ 30 GADU

Latviešu daiļamatnieku savienības Kanadā 30 gadu darbības atceres lietiskās mākslas izstādi Toronto Sv. Jāņa baznīcas telpās 28. aprīlī atklāja LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, izsakot pateicību daiļamatniekiem, kas radījuši daiļas lietas, kurās izpaužas tautas gars un dvēsele, rādot mūsu tautas kultūru un mentālitāti. Sīks skujiņu raksts uz māla vāzes ir kā pavediens, kas sasaista mūs ar mūsu tautas pagātni, dod tai jēgu un nozīmi, dod mums un vēl daudz audzēm pēc mums garīgo esmes pamatu. Referente aicināja nekad nepagurt šo daiļumu rādīt mūsu jaunajai paaudzei, lai tā saņemtu savu senču mantojumu, kas tiem jānes tālāk. Tiem, kuŗu rokās ir slēpta ziņa un varēšana, lai māca to jaunām rokām, lai arī jaunās sirdis atveŗas mīlestībā uz visu skaisto un daiļo, ko tikai latvietis var par savu saukt. Nobeigumā savienības valdes priekšsēdis A. Gugāns pasniedza Intai Purvai daiļamatnieku velti — kafijas tasīti ar brokastšķīvīti. Daiļamatnieks Edvīns Groskaufmanis savā runā atskatījās uz daiļamatnieku savienības dibināšanu Latvijā, tās darbu bēgļu gaitās Vācijā, kad viss bija zaudēts, bet nebija zaudēta griba strādāt. Daiļamatniekiem nāca palīgā mākslinieki Zigmunds Vidbergs, Jānis Kuga, Hugo Mercs, Augusts Annuss. Latviešu daiļamatnieku darbs bija mūsu vizītkarte. „Mēs varam būt lepni ar savu darbu", sacīja E. Groskaufmanis, „kuŗā paturēta latviskā etnografija un citi darbi radīti ar latvisku garu. Jaunā paaudze turpinās šo darbu, kuŗā izteikts latviskais godīgums un gaume." E. Groskaufmanis izdalīja publikai piemiņlietiņas — 7 krūzītes, kas bija no pēdējām pirms 30 gadiem Vācijā keramikas darbnīcā darinātām 2000 krūzītēm ar ierakstu: „Latvian handicraft". Sveicienus no Montrealas daiļamatnieku saimes nodeva Pēteris Agrums. Valdes priekšsēdis A. Gugāns nolasīja rakstveida apsveikumus no ASV daiļamatnieku un Austrālijas daiļamatnieku apvienībām, kā arī pateicās apvienības biedram Harijam Jansonam par izstādes tehnisko iekārtojumu, tāpat visiem daiļamatniekiem, kas piedalījušies izstādē. LNAK iegādājās Velgas Jansones darinātu tautisko vāzi, lai 18. novembrī ziedu sakārtojumi būtu tautiskā traukā.

Plašajā izstādē piedalījās 33 autori, 5 no ASV, pavisam ar 350 darbiem. Viena no plašākām nozarēm bija tekstīlija ar dažādiem audumiem un izšuvumiem; piedalījās Rita Auziņa (segas, brunču drānas), Milda Bolmane (jostu sega), Ženija Buša (spilveni), Aleksandra Dzērvīte (sienas segas, izsuvumi, paklājs, sienas dekorējumi), Ņina Jurševska (sienas sega, audumi), Lidija Lūse un Silvija Ozola (spilveni), Vilma Lauge (galda celiņi, sienas sega), Otīlija Mežule (baltie darbi, tautiskās lelles, audumi), Ausma Siliņa (Zemgales brunči, sedziņas, villaine), Lilija Treimane (dziesmu svētkos godalgotais Stāmerienes dzelzs laikmeta tautas tērps, celu sienas segas, jostas, villaine), Ausma Sīle no ASV (audumi, sedziņas) un Velta Vilsone (lielie sienas rotājumi, audumi, segas). Izstādīti bija arī vairāki vainagi un dažādu novadu brunči un sakšas.

Keramikas nozarē liela priekšmetu dažādība: Emma Dzeguze (svilpaunieki, vāzes), Anna Graudiņa no ASV (krūzes, šķīvji, vāzes), Pēteris Jansons (svečturi, vāzes, šķīvji), Velga Jansone (bļodas, lampas, puķu podi), Edvīns Groskaufmanis (svečturi, vāzes, šķīvji). Samērā plaši bija pārstāvētas rotas lietas un kalumi: Osvalds Grīns no ASV (karuļi, saktiņas), Aleksandrs Gugāns (sudraba svečturi ar dzintara iestrādājumiem, alus kausi, sidraba josta, aproces, auskari, kakla rotas), Dzintars Mežulis (saktas, spraudes), Ludis Upenieks no ASV (kniepķēni, saktas). Metalla darbi bija reprezentēti ar kapara saktiņām — Jānis Sīlis no ASV.

Ar kokgriezumīem piedalījās Gunārs Bušs (koka lādīte), Ziedonis Lakstīgala (svečturi, lāde) un Herberts Lapiņš ar kokizstrādājumiem intarsijā, (šķīvji, svečturi un plāksnes). Izstādīti bija arī pērngad mirušā ilggadējā savienības priekšnieka tēlnieka un daiļamatnieka Hugo Merca darbi, vecmeistara Kārļa Allera (allus mucina ar kausiem, pūra lāde) un daiļamatnieka Olģerta Neimera kalumi Sv. Jāņa baznīcā: sudraba krusts, altāŗa piederumi pēc Hugo Merca meta.

Ar luktuŗa izstrādājumiem piedalījās Maija Harveja. Manfreds Zichmanis bija izstādījis gleznas eļļā un tautas tērpu zīmējumus. Ādas izstrādājuma nozari pārstāvēja Austra Hāna (ādas šķīvis) un Jānis Zālītis (albūmi, kabatas portfeļi u. c.).

Visā izstādes laikā no 28. aprīļa līdz 1. maijam bija izkārtots daiļamatniecības izstrādājumu tirdziņš. Audumu, tautas tērpu, rotu, keramikas, ādas un kokgriezumu slīdīšu izrādē, ko vadīja Edvīns Groskaufmanis, piedalījās 15 daiļamatnieku, sniedzot attiecīgās nozarēs savus paskaidrojumus. Paredzētie ziedu sakārtojumu demonstrējumi latviskos traukos nenotika, jo demonstrētāja Māra Gugāne-Lūse bija saslimusi. Izstādi četrās dienās Sv. Jāņa baznīcas abās zālēs noskatījās ap 800 apmeklētāju.

V. S.

Biruta Senkēviča

Ūsiņa dienas tradicijas

Lai bij labs, kas bij labs,
Pavasaris tas bij labs:
Kumeļam zaļa zāle,
Man pašam pieguļā.

Zemkopju tautas ir māņticīgākas nekā pilsētnieki vēl šobaltdien. Arī latvieši ticēja dažādiem dabas spēkiem — dievībām un tās pielūdza, upuŗus nesa, lai iegūtu viņu labvēlību un nodrošinātu panākumus smagajā darbā. Latviešu zemnieka lielākais palīgs bija bērītis kumeliņš, tādēļ katrs arājs rūpējās par savu zirgu. Ja nu bērītis nīkuļoja vai nobeidzās, māņticīgais zemkopis bija pārliecināts, ka tur vainīga kāda noslēpumaina dievība. Tā seno latviešu zemkopju ticējumos starp citām dievībām izveidojās Ūsiņš — mistiskā būte, dievība, no kuŗa ļauna vai laba prāta bija atkarīgi zemkopja panākumi. Tā Ūsiņš mūsu mītoloģijā ir visbiežāk pieminētā dievība.

Arī jezuīta Stribninga ziņojumā Ūsiņš minēts par zirgu dievu (Dewing Ushing), ko sastop arī tautasdziesmās, ticējumos un teikās. Ūsiņš kopā ar citiem zirgu patroniem (Jurģi, Miķeļi, Mārtiņu) bija mistiskas būtes, dievības. Ūsiņš ir zirgu patrons, palīdz cilvēkam visos smagajos darbos ar zirgiem, tos saudzē, katra zirga solim iet līdzi Ūsiņa svētība.

Par kalniņu Ūsiņš jāja
Ar akmeņa kumeliņu;
Tas ātnesa kokiem lapas,
Zemei zaļu āboliņu.

Jurģos sākās pieguļas laiks un ilga līdz Miķeļiem. Jurģu dienas rītā zirgus peldināja tekošā ūdenī, lai tie būtu izturīgi, stipri un veseli. Tā bija svētku diena, kad zirgus nedrīkstēja nodarbināt, jo vakarā tos jāja pirmo reizi pieguļā— nakts ganībās, kur tos apsargāja puiši, arī pats saimnieks. Ūsiņš bija arī pieguļnieku labvēlis, kas līdzēja tiem sargāt zirgus. Dažkārt pieguļā ieradās arī meitas, sevišķi uz kumeļu kristībām, kad notika dziesmaš un dejas. Ne velti tautumeita saka:

Ai pieguļa, pieguļiņa,
Tā man labu nedarīja:
Tur palika balta mute,
Sarkans rožu vainadziņš.

Lejaskurzemē notika arī kumeļu kristības, kur deva jaunajam zirgam vārdu.

KAPT.

Artūrs Ūdris - Saltais

dzimis 1906. gada 25. jūlijā Svītenes pagastā,
miris 1977. gada 2. maijā Toronto.

Per aspera ad astra.

Latviešu virsnieku apvienība Kanadā

Iznācis papildinājums agr. J. VENNERA grāmatai „Ģimenes mājas augļu dārzs".

JAUNAS ATZIŅAS DĀRZKOPĪBĀ

Saturā: Pret salu izturīgi augļu koki. Jaunas šķirnes un pacelmi. Dārzkopībā lietojamo ķīmikāliju indīgums. Bioloģiskā un integrētā augu aizsardzība. Miglošanas programmu maiņa. Nematodu bioloģiskā un ķīmiskā apkaŗošana. Jaunākie valdības rīkojumi attiecībā uz ķīmikāliju lietošanu dārzkopībā.

CENA — $3.- (ieskaitot pārsūtīšanas izdevumus). No Kanadas maksājumu lūdzu sūtīt ar pasta pārvedumu (Postal Money Order).

Pasūtinājumus adresēt: J. VENNERS, 2321 Courtland Ave., Kalamazoo, Mi. 49004.

(28. turpinājums)

Ja nebūtu nācis kāds liktenīgs gadījums, Priedulene godalgu varbūt arī sagaidītu. — Sivēns kādu dienu bija rakņājies pa tuvējās fabrikas dzelzceļa atzarojuma uzbērumu, kur bija manevrējis preču vilciens un to sabrucis. Mirdza ietina sivēnu savā priekšautā un apglabāja turpat dzelzceļa malā.

Otrā rītā, kad Priedulene gāja apraudzīt sava sivēna atdusas vietu, viņa atrada vairs tikai palielu bedrīti. Pilsētas suņi naktī sivēnu bija izkasījuši un aiznesuši. „Apēduši viņa miesiņas!" Priedulene šausminājās.

„Un kad krievi tās būtu apēduši zodus slaucīdami, tu nevienu asaru nenobirdinātu," Priedulis ierūcās.

„Tev tikai tie krievi acīs iesprūduši, citu tu neko nezini!", sieva atcirta.

„Laikam jau arī pašai būs bijis kāds krievs pie sāniem, vai tad nu tik ilgus gadus viena būtu nodzīvojusi?" Priedulis likās sarūgtināts, pats īsti neticēdams saviem vārdiem. Viņš izteikto tomēr nenožēloja. Vai tad Mirdza nebija pelnījusi kādu pārmetumu, kaut arī netaisnu. Ko tad šī pie viņa ieradās kā lielais ledus kalns, pagodinādama šo par vectētiņu, kam visa dzīve jau aiz muguras.

Sievas vēsumu Priedulis vēl kaut kā būtu pārcietis, bet vajadzēja taču uzklausīt arī sabiedrisko domu. Vēl nesen, saskrejoties krūtīs uz ielas ar dzejnieci Lūciju Vāveri, šī bija pārmetusi: „Kāpēc tu, Mārtiņ, man neteici, ka tava sieva jau ieradusies?" un zobgalīgi piebildusi: „Meduš mēnesis nu jau būs pagājis, varēji gan aicināt draugus aprunāties."

Priedulis bija nikni paskatījies un klusējis, bet dzejniece turpinājusi: „Tagad tu gan jūties kā septītās debesīs, tik daudz gadus kā salmu atraitnis nodzīvojis."

Priedulim šī īsā saruna lika atcerēties jaunības gadus, kad viņš bija sagājies ar Mirdzu ilgāku laiku, bet tālāk par skūpstu nebija ticis. Arī toreiz draugi viņu noturēja precēta vīra kārtā. Priedulis bija Mirdzai jautājis: „Redzi, dārgā, visi tur mūs grēkā, cik ilgi mēs šo netaisnību pacietīsim? Tad jau labāk nekrāpsim arī paši sevi."

Mirdza to bija sapratusi: labāk vainas apziņu nest ar vainu nekā ciest nevainīgiem.

Atminoties sarunu ar Lūciju Vāveri, Priedulis to tagad Mirdzai atgādināja, varbūt šī beigās atjēgsies.

„Kas tavām draudzenēm daļas gar mūsu ģimenes dzīvi?" Priedulene brīnījās. „Jaunībai pieder jaunība, vecajiem ir sava dzīve. Vai nebijām iztrakojušies jau diezgan?" To teikusi, Mirdza nobīdīja vīra roku no sava pleca: „Man spiež!"

Priedulim naktīs parasti bija labs miegs, bet nu, kamēr sieva gulēja priekšistabā, viņš bieži savā gultā valstījās nomodā pāri pusnaktij, iemigdams tikai uz rīta pusi. Mirdza turpretim gulēja kā nosista, brīžiem stiprāk iekrācoties vai miegā kaut ko ierunādamās. Laikam sapnī kopa savus sivēnus.

Lai labāk varētu iemigt, Priedulis naktīs bieži piezagās pie sava grāmatu plaukta, kur aizmugurē pastāvīgi atradās dažas pudeles. Reiz Mirdza pamodusies iejautājās, ko šis tik vēlu nakts stundā ap grāmatām krāmējas, neesot jau nekāds profesors.

„Jāpalasās kāds gudrāks vārds," Priedulis nevainīgi teica, slepus aiznesdams aizsākto pudeli uz savu istabu.

„Kas tā Vāvere tāda īsti ir, kas tevi tik bieži aplēkā?" Mirdza kādreiz nenocietusies ievaicājās, atminoties, ko vīrs viņai par dzejnieci bija stāstījis.

Priedulim pēkšņi atausa gaisma: jāpamodina greizsirdība! Kā viņš to agrāk neiedomājās? Tas dažreiz ir ļoti iedarbīgs līdzeklis, kā sievas padarīt piemīlīgas. Līdz šim viņš tikai pats sevi bija pēris ar greizsirdības rīksti, turēdams Mirdzu aizdomās par draudzēšanos ar kolchoza krieviem. Tagad vajadzēja arī sievai sagādāt kādas ciešanas, varbūt tas līdzēs atkausēt lielo ledus kalnu.

„Dzejniece Lūcija Vāvere grib tevi apciemot," Priedulis viltīgi teica un paskatījās sievā. Viņš sagaidīja, ka Mirdza atvērs savu vārdu slūžas un gāzīs ārā dzīvu žulti, bet šī tikai ieminējās: „Tad jau vajadzēs pagādāt kaut ko cienastam, kā lai tukšā mājā cieminu uznem?" Viņa aizdzina Prieduli uz veikalu, bet pati salika uz galda krūzītes un ieslēdza kafijas vārītāju.

Kad Priedulis atgriezās ar mīksto enģeļu kūku, dzejniece jau stāvēja pie rezidences durvīm un draudzīgi smaidīja.

Lūcija Vāvere ciema kukulim bija atnesusi ceptas zivis, kuras iztina no taukainā papīra vēl gluži siltas.

„Tikko norāvu no pannas, pašas ķertas un ceptas," viņa palielījās.

„Tad jau enģeļu kūka nederēs, mans gājiens par velti," Priedulis nopūtās.

„Ieliksim zivis ledus skapī, ēdīsim rīt," Priedulene bija praktiska.

„Nē, zivis jāēd, kamēr vēl siltas! Tikko sanēmu jūsu ielūgumu un noliku telefona klausuli, tā tūlin sviedu uz pannas," dzejniece stāstīja, lai apliecinātu, cik viņa nopietni ciemiem gatavojusies.

„Tad jau zivis gribēs arī peldēt," Priedulis lēni teica, uzlikdams uz galda pudeli un trīs mazas glāzītes.

„Par ko tad es to kafiju steidzu?" Priedulene likās neapmierināta.

„Tas nekas, mīļā Mirdzin, mums taču vēl ir enģeļu kūka," dzejniece familjāri čivināja. Jau tūliņ pēc saskūpstīšanās viņa uzrunāja Prieduleni ar — tu, iespiezdama tai rokās arī pašas dārzā plūktās puķes.

Lūcijai Vāverei pie ezera bija arī sava māja. Viņa tur ar makšķeres āķi bieži krāpa dumjās zivtiņas un rakstīja dzejoļus.

„Vai ar tiem tu krāp arī savus lasītājus?" Priedulis gribēja būt asprātīgs, bet dzejniece to likās nedzirdējusi. Arī Priedulene nesaprata, ko viņš tur muld par kādu krāpšanu? Laikam būs jau stingrāk ieķēris.

Dzejniece cēla pie lūpām mazo glāzīti, tāpat ar pirkstiem cepto zivi un brīdināja arī pārējos neiešt asakas. „Zivis, vēžus un putnu gaļu labāk ņemt ar pirkstiem," dzejniece pamācīja.

„Mūsu krieviņi jau arī sacīja-to pašu. Mēs tādas dakšiņas ignorējam, traucē tikai ēšanu," arī Priedulene ēšanas mākslā nebija ar pliku roku ņemama.

Priedulis pēc dažām glāzītēm pievirzījās ar savu krēslu dzejniecei tuvāk un aplika ap viņas pleciem roku. Lūcija nesūdzējās, ka Prieduļa roka par smagu. Priedulis slepus pašķielēja, kādu seju rādīs Mirdza, bet viņa tikai nodarbojās ar savu zivi.

Dzejniece savu zivi bija jau notiesājusi un sūkāja pirkstus, tos visus pēc kārtas skaļi noskūpstīdama, kā to bieži redzēja darām vietējos, ja bija kaut ko gardu ēduši.

(Turpinājums nebūs)

Sniedze Grante

ŪDEŅI PLOK...

Vai es ilgi nesaucu tevi vārdā?
(vārds tavs uzminēts sen).
Vai es nevaicāju putnus,
kuŗi aiziet un nepārnāk?
Ceļus, kas aizved
un neļauj atgriezties?
Un es vaicāju Dievam
pārkāpumus,
kuŗu dēļ esam izdzīti no
mūsu paradīzes.
Vaicāju Dievam noziegumus,
kuŗu dēļ mūsu tautu iznīcina.
Mēs vēl vienmēr raugāmies
— uz tiem kalniem no kuŗiem
palīdzība nāk...
Palīdzība nenāk
un
ienaidnieks kārīgu, bezsāta muti
tautas dzīvības upes lok.
Ūdeņi plok...

Edvarts Tūters

PAR SĀPI VAKARS TIEK

Prom diena aizgājusi,
Par sāpi vakars tiek.
Ar cerībām kā maizi
Būs atkal jāiztiek.

Sēž visos kaktos bēdas,
Ko diena atnesa.
— „Kur taiga, vilku pēdas,
Tur mīļos apraka."

Prom diena aizgājusi,
Par sāpi vakars tiek.
Sirds vaicā sevim klusi:
„Posts kad reiz piemirsies?"

Ausma Jaunzeme

ZĀLES UGUNSGRĒKS

Deg zeme.
Gaŗas dzeltenas rokas
kampj krūmus
nāvīgās skaujās
sarkanas mēles kāri laiza zemi
zilganām rīklēm rīdamas visu
visu.
Liesmu melnā elpa pelēkos
virpuļos kuļas
slēpjot nesātno grēku — —
dzen prom.
Kas paliek, tas maksā
dārgi.

Ilze Liepiņa

DZIĻĀ NAKTS

Par dziļu nakti kļuvusi nu diena
Un skaudras sāpes sejā
šķautnes griež.
Starp divām sirdīm milzusi
ir siena,
Kas saulei pretim tumšu
ēnu sviež.
Skan sauciens pēdējais:
„Jel paliec!"
Bez atbalss izgaist tas,
kad stāvu viena.
Un nasta smaga vājos
plecus saliec,
Par dziļu nakti kļuvusi
kad diena.

Austra Balode

Likteņa
nestā dienā
mūsu soļi mijās —
no tavas
un dvēseles manas
atrisa tuvības meti,
kuŗos ieaudām
saprašanās siltumu
un šķiršanās
sāpīgo bieņu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mātes dienā

Katru gadu maija otrā svētdienā mēs atzīmējam Mātes dienu. Tad mātes saņem dāvanas skaistos iesaiņojumos, ziedus visjaukākās krāsās, apsveikumus ar mīļiem pateicības vārdiem. Tā ir diena, kad bērni godina savus vecākus un vēlas tos iepriecināt. Un vai kāds var māti vairāk iepriecināt nekā viņas pašas bērni? Atbilde ir nepārprotami skaidra: Neviens!

Tomēr visām mātēm nav lemts no saviem bērniem tādu godu saņemt un priecāties savu bērnu vidū. Vai tevi, māte, kas vientuļa savā istabiņā starp četrām sienām, kas varbūt nekā vairs neceri, nekā vairs negaidi, kas esi atstāta viena sava mūža ceļa galā kā rudens vētras norauta lapa, vai tevi šodien smagi nespiež kāds jautājums? Vai tev aiz visa skaistā, labā un priecīgā, ko tu par saviem bērniem atmini, neslēpjas viens jautājums, kas kā ciets, kaulains pirksts neatvairāmi sviež tavu sirdi? Māte, kur ir tava mīļā meita, kur ir tavs dēls? Kāpēc viņi tevi šodien neapsveic, nenoglāsta tavus grumbainos vaigus un sirmo galvu? Vai tu viņus labi neauklēji, nesargāji kā savu acu raugu, nedomāji par tiem jaukas, cēlas un lielas domas, ka viņi izaugs par krietniem godājamiem pilsoniem, būs derīgi dzīvē un atbalstīs tevi vecuma nespēkā? Un tomēr tu šodien sēdi vientuļa. Tavs skatiens stīvi raugās kaut kur tālumā; tu redzi viņus savā atmiņu dārziņā. Cik gaišas un saldas ir domas par tām dienām un brīžiem, kad viņi ap tevi rotaļājās. Bet rūgts un ciets ir jautājums: Kāpēc viņi šodien tevi neapsveic, bet ir atstājuši? Kāpēc tas tā? Kāpēc tik daudz cilvēku kā sadragātas laivas iet bojā un kā nederīgi vraki ir kaut kur izmesti sadzīves krastā?

Dārgā, vecā māte, tu biji domājusi vislabāko par savu bērna miesīgo eksistenci, bet biji aizmirsusi vissvarīgāko — audzināt bērnus dievišķā garā! Bērnībā un jaunībā pasaule jau dzīves rītā iesējusi viņu sirsniņās grēka un vienaldzības sēklu pret saviem vecākiem, pret Dievu un pret visu, kas daiļš un cēls. Tie atsvešinājušies no radiem un arī no mīļās māmuliņas. Grēks tos tur arvien stiprāk savos valgos . . .

Lai mātes lūgšanas palīdz atgriezties. Lūgšanas spēks ir lielākais spēks šinī pasaulē, kas salauž grēka važas un liek uzmeklēt māmiņas istabiņu. Māte visu piedod un aizmirst, jo mātes sirds ir dala no Dieva sirds. To lasām Svētos rakstos. Dievs to mums devis kā dārgāko un svētāko dāvanu. Mātes lūgšanas ir kā glābšanas riņķis, kas neļauj bērnam nogrimt grēkā.

Arī šo rindiņu rakstītājas kristīgā māmiņa savā pēdējā dzīves rītā šinī pasaulē piesauca pie savas gultas sacīdama: „Mīļā meitiņ, šī ir mana pēdējā diena, nāc, nometies lūgšanā uz ceļiem, lai manas rokas tevi svētītu!" Lēni viņa uzlika savas nespēcīgās rokas uz sava bērna galvas, sacīdama klusus lūgšanas vārdus, kā drīz atstātu šīs zemes dzīvi ar mūžības gaismu sejā. Biju toreiz 17 gadu veca, bet jau agrā jaunībā uzņēmu Pestītāju savā sirdī. Viņa roka dus uz manas dzīves stūres rata. Lūgsim, un pats Dievs mūs izvadīs cauri šai grēku pasaulei.

Stāsta, ka eņģelis, nonācis no debesīm, lai tur aiznestu visskaistāko mīlestību, kāda būtu atrodama virs zemes. Eņģelis piegājis pie puķu dobes, kur ziedējušas baltas līlijas un sarkanas rozes: paskatījies un aizgājis. Pēc tam iegājis baznīcā, kur pie altāŗa stāvējis kāds ļoti laimīgs pāris, brīnišķā kāzu apģērbā: apskatījies un un aizgājis. Tad eņģelis pēkšņi ieraudzījis mazu būdiņu, kur pie vājas gaismiņas redzējis māti ar ļoti slimu bērnu. Māte raudot skūpstījusi bērna rociņu un lūgusi par viņu Dievu. Tā bijusi visskaistākā — mātes mīlestība, ko eņģelis aiznesis uz debesīm.

N. Laksmane

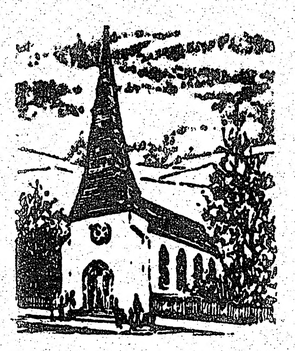

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 9.30 līdz 12.30, bet trešdienās un piektdienās no pl. 5.30 pēcp. līdz. 8 vakarā.

8. maijā pl. 11 no rīta Ģimenes dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa.

15. maijā dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes svētdienas skolas un jauniešu grupu darba noslēgums.

22. maijā pl. 11 no rīta dievkalpojums.

29. maijā pl. 11 no rīta Vasarsvētku dievkalpojums un jauniešu iesvētes dievkalpojums.

5. jūnijā pl. 11 no rīta Trīsvienības svētku dievkalpojums.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5742.

Māc. J. Cālītis sastopams baznīcas kancelejā trešdienās no pl. 10 — 12 rītā un no 6 — 8 vakarā, bet ceturtdienās no pl. 10 — 12 dienā. Citā laikā — iepriekš sazinoties.

8. maijā pl. 11 no rīta Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas sarīkojums un svētdienas skolas nobeigums. Bērnu priekšnesumi.

15. maijā pl. 3 pēcp. dievkalpojums..

22. maijā pl. 11 no rīta jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

8. maijā pl. 1 pēcp. Ģimenes dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētes mācību stunda.

15. maijā pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

29. maijā pl. 1 pēcp. Vasarsvētku dievkalpojums.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

1. un 8. maijā dievkalpojums ar māc. R. Andermani no Čikagas.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9458 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēnešu otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 213 East 15th Street, Hamilton, Ont. L9A 4G1; tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

8. maijā pl. 10 no rīta dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 no rīta Ģimenes dienas dievkalpojums; pl. 12 svētdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G8 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudzē, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

8. maijā, Ģimenes dienā, pl. 11 svētbrīdis draudzes dievnamā, pēc tam sadraudzības stunda.

15. maijā pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

21. maijā pl. 7 vak. iesvētību māc. nobeiguma dievkalpojums.

22. maijā pl. 2 pēcp. iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu Rosedale United baznīcā, Rosedale un Terrebonne ielu krustojumā. Dziesmu lapiņas.

19. jūnijā pl. 11 no rīta Kapu svētki draudzes kapu nodalījumā, dziesmu lapiņas.

OTAVĀ

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅS AR DIEVU"

Nepārtraukti 21 gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidijums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARIGOS RAIDĪJUMUS

107.7 un TV 29. staciju

pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, 700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

Prāvests Arturs Voitkus

Iesvētības

Maijs šogad bagāts svētkiem: 8. maijā atzīmēsim Ģimenes, 19. maijā — Debesbraukšanas un 29. maijā Sv. Gara jeb Vasarsvētku dienu. Ceturtā lielā svētku diena ne vienā vien latviešu ev. lut. draudzē maijā būs iesvētību diena.

Iesvētības teorētiski noslēdz bērna iepazīstināšanu ar kristīgo mācību, bazn. vēsturi, luteriskajām dogmām un kristīgo ētiku. Iesvētību brīdī jaunietis Dieva un draudzes priekšā apliecina ticību Trīsvienīgajam Dievam un solās censties palikt pie luteriskās baznīcas mācības pamatprincipiem.

Vecāku, skolas un zināmā mērā arī baznīcas atbildība reliģiski ētiskās audzināšanas laukā it kā pāriet uz jaunā draudzes locekļa paša pleciem. Vecāki, kūmas un jauniešu audzinātāji saliek pateicībā rokas: paldies Dievam, normāli mēs savu pienākumu tiktāl esam paveikuši, lai nu tagad tālāk zinās paši.

Diemžēl, daudziem jauniešiem iesvētību diena uz ilgu laiku kļūst par pēdējo, kad tos redz dievkalpojumā vai cita veida sanāksmēs, kam reliģiska pieskaņa. Par šo nožēlojamo patiesību vecākās paaudzes ļaudis bieži dzird sūdzamies un jauniešiem izsakot tiešus vai netiešus pārmetumus.

Pārmetumu teicēji tomēr aizmirst, ka vaina nav tikai jauniešos. Pirmkārt: cik ir to vecāku, kas paši gāja un savus bērnus veda līdz uz dievnamu, kamēr tie vēl bija mazi? Otrkārt: cik ir to iesvētāmo jauniešu vecāku, kas saviem bērniem nāca līdz uz dievnamu iesvētību mācību laikā? Treškārt: cik ir to vecāku, kam viņu bērnu iesvētīšanas dievkalpojums pašiem uz ilgu laiku nebija pēdējais, kad tos redzēja dievnamā?

Iesvētību diena neatbrīvo iesvētāmo vecākus, kūmas un pārējos draudzes locekļus no pienākuma rūpēties par to, lai jaunie draudzes locekļi iesaknotos kristīgās ticības tikumos un tradicijās. Bet — tas nav panākams ar skaistiem vārdiem, bagātām dāvanām un dārgām iesvētību viesībām. Tas panākams ar nopietnas kristīgas dzīves priekšzīmi, ar kristīgu garu ikdienas dzīvē.

Latviskā ev. luteriskā baznīca uzskata par savu pirmo pienākumu jaunatni audzināt par kristiešiem un par latviešiem. Šie divi uzdevumi nav viens no otra šķirami, nav arī stādāmi viens par otru augstāk. Tie, kas izcīnīja brīvo Latviju, bija kristīgie, ticīgie latviešu dēli un meitas. Visi pārējie novirzieni radās tikai tad, kad vairs nebija jāzūdās par to, kur rītu ņemt maizi, un kad pie pārpilniem galdiem sēdot sāka sajaukt brīvības un patvaļas jēdzienus. Līdz ar to esam iekļuvuši bīstamajā domāšanā, savu panākumu atslēgu saskatīt paša prasmē, veiksmē un zināšanās, bet Dieva žēlastību uzskatīt par kaut ko tādu, kas mums pienākas pēc likuma.

Maijs ar savām baznīcas un laicīgajām svētku dienām atgādina: kristīgajā ģimenē jāvalda augšāmceltā Pestītāja garam — un kristīgā latviešu ģimene ir brīvas latviešu tautas pamats un nākotnes ķīla.

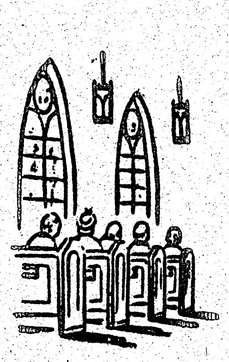

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

Lotus FLOWERS
792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3391

PUĶES · GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvids Tīrums

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 Ausma Miķelsone

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) uc
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563
EAGLE'S NEST

CU Assurance
Skyline Real Estate Ltd.
87 Roncesvalles Ave., Toronto.
Nekustami īpašumi un apdrošināšana
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

Ja esat nodomājuši iegādāties
Jaunu 1977. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ĶUKULS

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. — Arnolds Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS
228-6850
5385 Yonge St. Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.
445-5325
72 Northdale Rd.
Willowdale, Ont.
sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

Iznākusi Krišjāņa Ozoliņa atmiņu grāmata

CELIES AUGŠĀ

Grāmata rakstīta raitā, saistošā valodā, kuŗā autors, pēc profesijas skolotājs, veltījis sirsnīgas rindas saviem vecākiem, sevišķi mātei, kas aizgājusi pāragrā nāvē, priekšvārdos aicinot: „Mīlējiet, godājiet savas mātes! Un ja arī vipas būtu kapā — viņu dvēseles vēl mūžīgi nebeidz sūtīt jums savu īsto, dziļo svētību!" Autors notēlojis savu ļoti smago pusbāŗa bērnību, ganu gaitas, vēlāk jaunekļa gadus, grūto izglītības ceļu un beidzot pirmo skolotāja darbu Livbērzē, ģimenes dzīves nodibināšanu. Latvijai jau pietuvojies Pirmais pasaules kaŗš, pie Daugavas baigi rūc lielgabali. Grāmata sevišķi varēs interesēt mūsu tā laika vecāko paaudzi, bet tikpat labi ar vēlākās audzes. Tai 294 lappušu, un tā iznākusi glītā iesējumā, ar Dainas Skujas illustrācijām, Amber Printers and Publishers Ltd. iespiedumā Toronto. Grāmata maksā tikai $7.50. Dabūjama Daugavas Vanagu grāmatnīcā Toronto.

Iznācis

ANNAS E. OZOLIŅAS

dzejoļu krājums

ATMIŅU ZIEDI

autores izdevumā. Grāmata iesieta greznos audekla vākos. Tajā sakopoti turpat 150 dzejoļu, kuŗos silti notēlota dzimtenes daba un tēvu sēta, paužot dziļu mīlestību pret mūsu tēvu zemi. Ļoti piemērota dāvana katram gadījumam.
Maksā 5 dolari.

Dabūjama DV grāmatnīcā Toronto

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.—
☐ 6 mēnešiem $13.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeku lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

Bifeļu medības Toronto parkā

Toronto 800 akru lielajā Haiparkā nezināmi ļaundaŗi 25. aprīļa vakarā pārzāģējuši bifeļu aploka priekšķaŗamo atslēgu parka zooloģiskā dārzā un izlaiduši trīs bifeļus — divas bifeļu govis un 1600 märc. smago bifeļu bulli, ko sagūstīja pēc tam, kad to sašāva ar iemidzināšanas zāļu patronām. Bulli izdevās izglābt, bet abas 800 märc. smagās bifeļu govis nobeigušās. Viena no tām gaidījusi teliņu.

Izbēgušo dzīvnieku medības ilga 9 stundas, līdz otrdienas rītam. Kādu brīdi bifeļi bija izlauzušies parka tuvumā esošajās ielās. To sagūstīšanā piedalījās policijas mašīnas. Viens no bifeļiem otrās dienas rītā redzēts soļojam pa Kvīna ielas pagarinājumu — Kvīnsveju, tad cauri parkam iegriezies satiksmes dzīvajā Blūra ielā un to šķērsojot vēl pretējā ielā, bet pēc stundas jau pastaigājies pa parka tenisa laukumu.

Dzīvais bifeļu bullis pacelts ar traktora krāvēja celtni un nogādāts atpakaļ parka zooloģiskajā dārzā. Bifeļu skaitu paredz atkal atjaunot.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS

R·S· KANE Ltd·
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

Par gaļas trūkumu dziedāt aizliegts

PAR TO AIZPUTES VIDUSSKOLNIECEI VAJADZĒJA ATBILDĒT CEKĀ

Čekas represijas pret Aizputē dzīvojošo Viesturu Kalniņu turpinājās arī aprīlī. Par notikušajām pratināšanām 16. aprīlī no Rīgas saņemtas tuvākas ziņas. Pēdējā laikā Aizputē diezgan bieži parādījušās proklamācijas, vispirms 8. martā, padomju Sieviešu dienā, tad 21. martā rūpnīcā „Kurzeme". Lapiņās slavināts neatkarīgās Latvijas laiks un izteikti aicinājumi par tiem cīnīties.

Par Aizputes vidusskolas 2. klases skolnieces Vizmas Fišeres aizvešanu saņemtas vēl šādas ziņas:

Vizma Fišere un Viesturs Kalniņš paņemti 7. aprīļa rītā, viens no darba vietas, otra no skolas un iesēdināti sarkanbrūnas krāsas jaunajā „Volgā", kurā bez šofeŗa un abiem aizturētiem vēl atradušies čekas darbinieki Eduards Pavlovičs Sparinskis un Pēteris Puriņš no Rīgas. Abi jaunieši vesti uz Liepājas čeku. Vizmas pratinātājs bijis Sparinskis, kas vēl vienmēr sevi dēvējot par Bērziņu. Vizmai bijis jāatbild par dziesmu, kuŗu ar savu māsu dziedājusi kādā sarīkojumā. Tur apdziedāts gaļas trūkums veikalos; pēc tam tur gaļa parādījusies biežāk. Vizmai jautāts arī par proklamācijām.

Viesturu Kalniņu pratinājis Pēteris Puriņš, kas jau pašā sākumā brīdinājis, ka daudzas liecības Kalniņam runājot par sliktu. Viņu apsūdzot proklamāciju izkaisīšanā Aizputē un Grobiņā, 10 km no Liepājas. Šādas proklamācijas bijušas izmētātas arī Rīgā, Jūrmalā un citur. Pratināšana ilgusi trīs stundas, atļaujot ieturēt pusdienas.

Pagājušā gada vasarā Liepājas čekā, kuŗu vada kāds šūmanis, pratināta visa Kalniņu ģimene. Toreiz pratināšanu izdarījis čekas darbinieks Zilāns, vēršot apsūdzību par pretpadomju lapiņu izplatīšanu. Kamēr visa Kalniņu ģimene atradusies čekā, tikmēr divi jauni cilvēki rīkojušies pa Kalniņu ēkas bēniņiem, lai tur uzstādītu slepenu noklausīšanās ierīci, bet tos nejauši iztraucējis Aizputes baptistu draudzes loceklis Kārlis Fišers, kas devies apciemot Kalniņu ģimeni.

Pēc apm. nedēļas, 15. aprīlī, Viesturam Kalniņam atkal bijis jāierodas Liepājā, kur to pratinājis čekists Arkādijs Čistīlins, par ko jau ziņots mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.

—ob—

GRAND RAPIDI

● Pēdējos trīs mēnešos grandrapidieši aizvadījuši uz Vūdlavna kapsētu desmit savus tautiešus. Tiem tagad pievienojies arī Alfons Einiks, dzimis Rīgā 1912. g. 27. augustā. Viņš miris 5. aprīlī Bladžeta slimnīcā. Beidzis komercskolu Rīgā, strādājis par galveno grāmatvedi. Grand Rapidos veica dažādus pienākumus Betlēmes luterāņu baznīcā, vēlāk pārejot darbā Krogera tirdzniecības uzņēmumā. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja māc. Kr. Hermanis. Goda sardzē pie šķirsta stāvēja pensionāru apvienības dalībnieki. Ziedus kapsētā nolika Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev. lut. draudzes pārstāvis Voldemārs Lībants, no pensionāru biedrības Alberts Uglenieks un no draugiem Grand Hevenā Vēra Leicingera.

● DV apvienības vanadžu kopa 17 aprīlī rīkoja Jāņa Jaunsudrabiņa 100. dzimšanas dienas atceri, ko ievadīja vanadžu kopas priekšniece Elvīra Brūna. Jaunieši Dāvids Zadvinskis, Ingrida Zirne, Korina Felkere, Monika Daukste un Pēteris Siliņš mūzicēja, deklamēja un lasīja rakstnieka darbus, bet skolot. Berta Maine plašā stāstījumā pakavējās pie Jāņa Jaunsudrabiņa dzīves gaitām un devuma latviešu tautai. Par viesu pacienāšanu bija rūpējušās vanadzes. Ar klavieŗu mūziku iepriecināja D. Zadvinskis, bet T. Valdmane nolasīja J. Jaunsudrabiņa vēstuli, ko iecelošanas sākuma gados bija sūtījis Grand Rapidu latviešu teātŗa kopai. Klausītāji bija ap 70.

V. Z.

Atveŗam elegántu lampu veikalu,

kā arī visāda veida remontu — elektrisku, mechanisku, ūdensvadu, atslēgu, velosipedu, pulksteņu labošanas u. c. darbnīcu.

Gatavo arī novusa galdus un piederumus.

Pasūtinājumus pieņemam nekavējoties.

KANTERS ILLUMINATIONS Inc.
975 Eglinton Avenue West, Toronto.
Tel. (darbā) 781-4859, (mājās) 635-1599

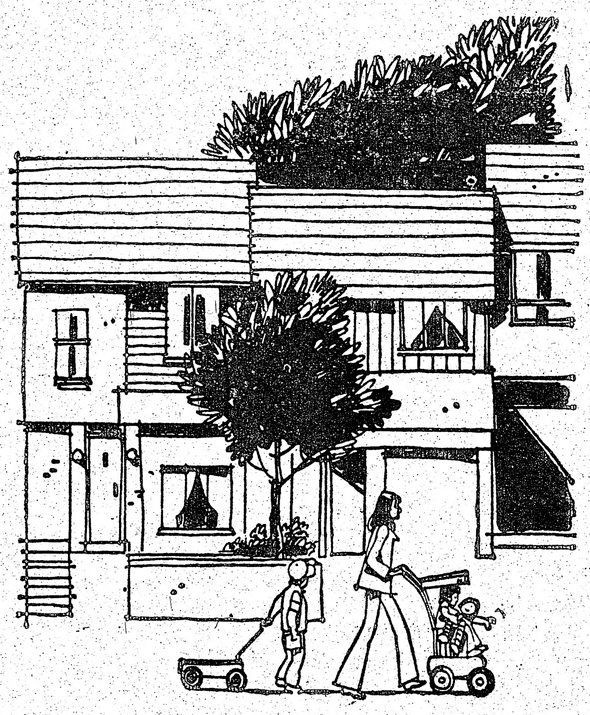

Arvien vairāk cilvēku vēlas kļūt par savas mājas īpašniekiem.

Ontario valdības plāns to dara vieglāk īstenojamu.

AHOP/HOME (Assisted Home Ownership Program / Home Ownership Made Easy Plan) ir federālās un provinces valdības programma, kas palīdz kļūt par māju īpašniekiem ģimenēm ar mērenu un zemu ienākumu, piedāvājot financiālu pabalstu aizdevumu, subsīdiju un neatmaksājamu pabalstu (grants) veidā. Cik daudz palīdzības jūs saņemsit, atkarīgs no jūsu ģimenes sastāva, ienākumiem un jaunās mājas mēneša maksājumiem.

Uz visiem jauno māju tipiem ir iespējams saņemt pabalstu, ja Centrālā obligāciju un māju iegādes sabiedrība (Housing corporation) tās ir kvalificējušas par AHOP mājām un tās tiek pārdotas, nepārsniedzot augstākas AHOP cenas jūsu apkārtnē.

Izmantojot AHOP samazināto procentu aizdevumus, pirmā gada obligāciju maksājumi ir samazināti līdz 8% gadā. Pirmā gada laikā ir iespējams saņemt AHOP pabalstu līdz 750 dol., tā ka jūs neizdosit vairāk par 25% no saviem ienākumiem par obligāciju maksājumiem un pašvaldības nodokļiem. Jūs arī varat būt tiesīgs saņemt provinces mājas pabalstu līdz 750 dol. apmērā pirmajā gadā, ja obligāciju maksājumi un nodokļu maksas pārsniedz 30% no jūsu ģimenes ienākuma. Subsīdiji un neatmaksājami aizdevumi (grants) nav atmaksājami. Aizdevumu atmaksa sākas ar septīto obligācijas gadu.

Ja jūs esat ieinteresēts pirkt māju AHOP/Home programmas ietvaros, uzmeklējiet sava laikraksta māju pārdošanas nodaļā būvuzņēmējus, kas pārdod šādas mājas.

Sīkākai informācijai par programmu rakstiet:
Communications Branch
Ministry of Housing
56 Wellesley Street West, 2nd Floor
Toronto, Ontario M7A 2N5

John Rhodes, Minister of Housing

William Davis, Premier

Province of Ontario

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA BOTAS
Veikals atvērts ceturtdienu un piektdienu vakaros līdz 8.00
Māra Gugāns-Lūsis

Roberta Krūkliša grāmatnīca un izdevniecība GAUJA
P. O. Box 1594 East Lansing, Mich. 48823, U.S.A.
PIEDĀVA
A. Brigadere — Dzelzs dūre. 1917. — 1918. g. piezīmes. A. Brigadere apraksta chaotisko stāvokli, kādā Latvija toreiz atradās. Viņa uzskatāmi parāda traģisko, izmantoto un pievilto strēlnieku, baltvācu pilsoni un okupācijas armijas karavīru, laupīšanas kāres pārņemto pūli, posta nospiesto latvietu tautu tanīs drūmajās dienās $3.00
J. Dzintars — Okupētās Latvijas dienas grāmata. 1944. — 1972. ..... $7.00
V. Lapačinska — Linogriezums latv. tēlotāja mākslā $6.50
O. Vailds — Doriana Greja ģīmetne. Romāns $2.60
Š. Perro — Runcis zābakos. Ilustrēta $1.20
No antīkvāra.
K. Students — Ēnu spogulis. Ceļoj. piez. pa Latviju $1.00
R. Skujiņa — Sirds dzīvo no niekiem. Impresijas $2.00
Samaksu iepriekš lūdzu nesūtīt, jo dažu grāmatu krājumi ierobežoti.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA
uzņem
visās klasēs
JAUNUS SKOLĒNUS
1977./78. mācību gadam,
kas sākas 22. augustā.
Lūgums pieteikties laikus, atsūtot arī pēdējās liecības kopiju skolas direktoram E. Silkalnam,
Lettische Gymnasium,
Wienburgstr. 52-54,
4400 Münster/Westf. - Germany.

Torland Real Estate Limited
264-2391
Pārstāvis: Konst. KĀRKLIŅŠ
691-3873
Tikai ar $4200 iemaksu dabūjama 6 istabu māja ļoti labā stāvoklī. Atlikums viena obligācija. — Palīdzam ar iemaksu un obligāciju sagādi par zemiem procentiem.

Pauļa Puzinas monografija — gleznu albūms
PUZINAS
Izcilas kvalitātes 28 liela formāta krāsainas reprodukcijas. Grāmata cietos audekla vākos. Iespiesta Japānā. Cena $25.00.
Dabūjama pie:
The Albert Britnell Book Shop, Ltd.
785 Yonge Street, Toronto, Canada, M4W 2G6

Vladimira cietumā

(Turpinājums no 5. lp.)

bijuši kopā dienu un nakti no 1960. gada septembŗa līdz 1962. gada februārim.

Pirmie iespaidi par Kociņu bijuši labi, viņa stāsts šķitis ticams, reizēm uzmākušās pat mazas šaubas, vai tik tas nav cietuma administrācijas „ieliktenis".

Celšanās katru rītu sešos. Zigurds aizrādījis, lai Pauvers laiciņu paliekot gultā, jo viņam esot vajadzīga telpa rīta vingrojumiem. Pēc tam viņš izslaucījis un uzkopis kameru, paskaidrodams, ka arī šis darbs piederot pie viņa rīta vingrojumiem. Kociņš visādi centies būt izpalīdzīgs pret savu kameras līdziedzīvotāju. Viņš atvainojies par „rupjo" angļu valodu, jo pagājušos piecus gadus viņam neesot bijusi izdevība to lietot. Tad viņi norunājuši, ka Pauvers mācīs angļu, un Kociņš viņam krievu valodu.

Pauvers tikpat kā neko neesot zinājis par Latviju. Zigurds viņam stāstījis par savas dzimtenes Latvijas dabu, mežiem un lauku sētām un cilvēkiem. Viņš stāstījis arī, kā nokļuvis apcietinājumā un ka te atrodoties jau vairākus gadus. Viņš it kā aizturēts par sadarbošanos ar pagrīdes kustību Latvijā pēc kara beigām un par palīdzību cilvēkiem nokļūt Zviedrijā. Galvenais apvainojums bijis par neatļautu radio ziņu pārraidīšanu uz Angliju turienes pretizlūkošanas iestādēm. Par to viņam piespriesti 15 gadi ieslodzījumā, no kuriem puse jau izciesta.

Kad Zigurds pārvietots uz Vladimira cietumu, administrācija ieteikusi viņam ziņot vecākiem Rīgā savu adresi un atrašanās vietu, bet viņš atteicies to darīt. Viņš bijis pārliecināts, ka vecāki viņu uzskata par karā kritušu. Tagad atkal stāstīt, ka viņš atrodas cietumā un ļaut tiem mocīties ar šo apziņu viņam licies nepieņemami. To tomēr izdarījusi cietuma administrācija. Drīz vien māte un tēvs ieradušies to apmeklēt, pēc tam sūtījuši vēstules un iespēju robežās arī pārtikas sainīšus.

Tagad Zigurdam atļauts audzēt matus. Lai aizdzītu dienu vienmuļību, abi cietumnieki iūguši kādu darbu. Viņi saņēmuši auklas tīklveida auduma sagatavošanai, kuŗus izlieto krieviem tik raksturīgo iepirkšanās somu jeb „tīkliņu" pagatavošanai. Sākumā tā bijusi diezgan komplicēta procedūra, bet Zigurds šo darbu strādājis jau agrāk un tagad apmācījis arī Pauveru. Kad izbeigušies auklu krājumi, viņiem dots papīrs, lēme un ass nazis vēstuļu aplokšņu gatavošanai. „Stachanoviski" strādājot, ražīgums sasniedzis 259 aploksnes dienā katram.

Abiem draugiem atļauts saņemt paciņu sūtījumus no piederīgiem reizi mēnesī. Pauveram tādas sagādājusi ASV sūtniecība par Pauvera sievas deponēto naudu. Nedrīkst iesūtīt nekādu amerikāņu literātūru — laikrakstus vai žurnālus. Zigurds sainīšus saņēmis no vecākiem, pa lielākai daļai pārtikas vielas. Dažreiz viņi atsūtījuši ābolus, sīpolus, ķiplokus. Viņš ķiplokus tūlīt iespiedis gaļā — ja tāda ir atsūtīta — jo tie aizsargājot gaļu no bojāšanās.

Visur viņi abi bijuši kopā — gan kamerā kaut ko strādājot, gan lasot vai pastaigājoties. Zigurds bijis Pauvera tulks visos gadījumos, kur jāsaduŗas ar krievu valodas lietošanu. Krievu valodas mācības Pauveram neveikušās tik ātri.

Reiz Pauvers Maskavas radio dzirdējis runājam kādu no Amerikas kontinenta iebraukušu komūnistiski noskaņotu cilvēku. Tas apgalvojis, ka Amerika esot zeme, kur nemaz neesot cilvēku tiesību un brīvības. Krievu klausītāji, par to nedomā, ka šis runātājs drīz vien atkal atgriezīsies „nebrīvības" zemē un par šādu runāšanu netiks ievietots cietumā. Kas notiktu ar krievu mainītās lomās? Viņš droši dabūtu savus 10 vai 15 gadus Vladimira pajumtē vai notiktu vēl kas ļaunāks.

(Nobeigums sekos)

Latviešu basketbola meistarsacīkstes Kanadā

DV ATKAL MEISTARA GODĀ

Kanadas latviešu basketbola meistarsacīkstes vīriešiem otru gadu pēc kārtas notika turnīra veidā. Piedalījās Toronto DV, Latviešu YMCA un Hamiltonas Sparta. Norise bija ļoti saistoša, jo vienību spēku samērs bija vienlīdzīgs. DV vieņības uzvaras lielā mērā sekmēja Pēteŗa Misikoviča nosvērtība un izcilā veiksme metienos.

Pirmā spēlē tikās latviešu YMCA ar Spartu. Spēles pirmais ceturksnis bija ļoti sekmīgs YMCA vienībai, kas šķietami viegli ieguva 15 punktu vadību. Otrā ceturksnī YMCA uzvaras pārākumā nespēlēja savā pamatsastāvā un, varētu sacīt, „ar vieglu roku" atdeva punktu pēc punkta, nelaižot laukumā visus savus „dūžus". Puslaikam beidzoties, YMCA veda ar 45 — 44 punktiem. Otrā puslaikā Sparta ar lielu uzņēmību ikvienam YMCA guvumam atbildīja ar savu groza guvumu. YMCA sāka kļūdīties, pazaudējot vieglas bumbas un 6 minūtes pirms spēles beigām Sparta pirmo reizi bija 1 punktu priekšā. Rezultāts vēl pāris reizes mainījās bet pāris sodu un YMCA neapdomāta aizraušanās uzbrukumā deva Spartai dažus vieglus grozus un uzvaru ar 100 - 91. YMCA spēli zaudēja pilmā puslaika otrā ceturksnī, gūstot labu mācību — nenovērtē savu pretinieku par zemu.

Sparta pārsteidza ar ātrumu un veiksmi iemetienos, protams, tas ir vajadzīgs, lai uzvarētu.

Sparta — E. Treimanis 37, A. Žulps 21, A. Lapiņš 13, U. Lagzdiņš 12, R. Kuncāns 8, A. Lagzdiņš 4, P. Vilks 2, J. Dzelme 1. YMCA — D. Skots 28, V. Pālēns 24, I. Kopštāls 12, L. Tobi 12, A. Ozoliņš 6, I. Koškins 3, M. Kārkliņš 2, J. Daugavietis 2, E. Jaunzariņš 2.

Otrā spēlē pēc īsas atpūtas YMCAi bija jāspēlē ar meistaru DV. Varētu sacīt, ka visumā spēlē pret DV YMCA spēlēja daudz apdomīgāk, bet tikpat kā necentās traucēt Pēteri Misikoviču viņa pustālos metienos, kamēr YMCAs veiksmīgākais punktu guvējs Skots bija spiests izmantot visus savus dotumus, lai kaut kā tiktu pie metiena. DV vienība spēlēja nosvērti, vienības saspēli dirigēja Pēteris Misikovičs teicami. DV vienība bija vienlīdz laba aizsardzībā un uzbrukumā. To pašu nevarēja sacīt par YMCAs vienību, kas aizsardzībā bija daudz svārstīgāka un paviršāka piespēlēs. Pirmais puslaiks beidzās ar nelielu DV pārsvaru — 52 - 48. Līdzvērtīga spēle bija arī otrā puslaikā, un tikai spēles beigās DV izdevās punktu starpību palielināt, uzvarot 102 - 93.

DV spēlēja: P. Misikovičs 40, U. Siksna 23, R. Krūze 15, A. Siksna 14, A. Ezers 6, E. Petmanis 4, A. Paukšēns un J. Bramanis. YMCA: D. Skots 30, V. Pālens 17, E. Jaunzariņš 10, L. Tobi 8, J. Koškins 4, M. Kārkliņš 4, I. Kopštāls 8, A. Ozoliņš 12, J. Daugavietis.

Trešajai spēlei bija jānoskaidro jaunā meistarvienība, tiekoties DV ar Spartu. DV ieguva par jaunu meistara godu, bet tikai pēc grūtas cīņas, uzvarot ar 1 punktu, tāpat kā pagājušā gadā. Ja būtu smaidījusi labāka laime, varēja uzvarēt Sparta, kas šķietami drošus 2 p. nespēja iegūt no tuvākā tuvuma pēdējā minūtē. Ar gandarījumu jāatzīmē, ka Kanadai pašreiz ir trīs labas basketbola vienības. Diemžēl, grūti ir minēt, kāda vienība būtu Montrealai, kas jau gadiem nav atradusi par iespējamu piedalīties latviešu basketbola meistarsacīkstēs. DV uzvarēja ar 90 - 89, pirmais puslaiks DV labā 46 - 42.

DV spēlēja: P. Misikovičs 22, U. Siksna 22, A. Ezers 12, R. Krūze 10, A. Siksna 10, E. Petmanis 4, A. Paukšēns un J. Bramanis. Sparta: A. Žulps 20, E. Treimaniņš 18, U. Lagzdiņš 16, A. Lapiņš 13, J. Dzelme 7, R. Kuncāns 5, P. Vilks 4.

Vietu kārtība — 1. DV, 2. vietā Sparta, 3. vietā YMCA.

Z. Zentiņš

A. Eglītis - TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

Podnieka Pēteŗa Jansona mājās
PAVASAŖA TIRGUS
7. maijā no pl. 10 rītā līdz 9 vakarā,
381 Brock Ave (Dufferin-College raj.).
Skaisti keramikas izstrādājumi.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTEM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTEM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darba un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶIZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
Īpašnieks Arturs Mimo
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
874 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā plašas dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
dāvanas dažādiem gadījumiem
latviskus rokdarbus, audumus u. c.
materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

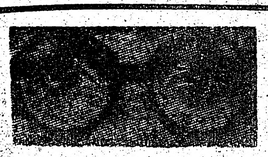

RATAS
— KAUNU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss • Rodenstock • Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles • Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot Bulova.
Latviešiem atlaide.

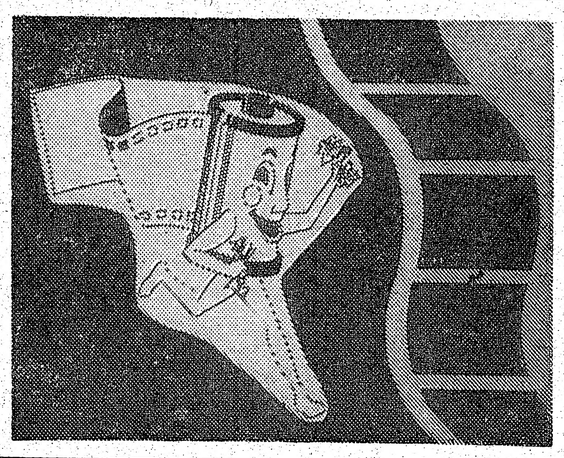

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

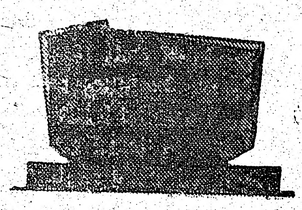

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu cenās

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

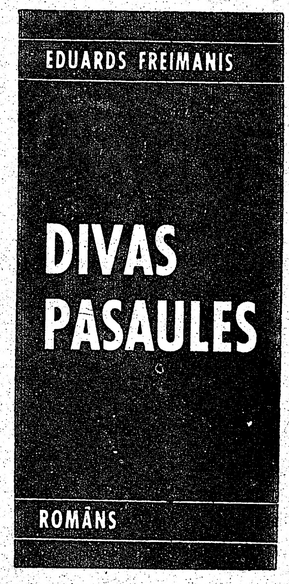

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Kārtera ugunskristības Londonā

(Turpinājums no 1. lp.)

tiesību deklarācijai. Viņš norādīja, ka ar to Vašingtona nedomājot iejaukties citu valstu iekšējās lietās. Tā neesot universāla. ASV no tās vadīšoties attieksmēs ar citām valstīm, izejot katrā gadījumā no īpašiem apstākļiem. Vai tā jau nav Kārtera doktrīnas atšķaidīšana? Tā varbūt var izskaidrot Vašingtonas negaidīto steigu „attiecību normālizēšanā" ar Vietnamu. Šajā gadījumā amerikāņi nemaz neņem vērā to, ka, ignorējot visus cilvēka tiesību principus, vietnamieši pāraudzināšanas soda nometnēs vēl joprojām ieslodzījuši vismaz 100.000 politisko pretinieku.

Kamēr Vašingtona mēģina „normālizēties" ar Vietnamu un Kubu, tā palaidusi gaŗām vienreizēju izdevību Indijā. Pēc Gandijas demisijas Indijas valdība nepārprotami deklarēja vēlēšanos atrauties no draudzības saitēm ar Pad. savienību. Kārteram šo balsi vajadzēja sadzirdēt. Viņam vajadzēja sūtīt Vēnsu vai pat pašam doties uz Jaundēliju, lai iegūtu Indijas 600 miljonu lielās tautas draudzību. Šāda akcija izpalika. Tās vietā Jaundēlijā ieradās Pad. savienības ārlietu ministrs Gromiko un pēc dažu dienu apspriedēm piespieda Indijas valdības galvu Desai parakstīt jaunu sadarbības paktu, šoreiz ne uz 25, bet gan tikai uz 5 gadiem. Indijas durvis vēl nav aizsistas, un Vašingtonai būtu jācenšas visiem līdzekļiem sasmelt izlieto ūdeni.

Drīzumā Gromiko Ženēvā tiksies ar ASV ārlietu ministru, lai atkal runātu par atomieroču ierobežošanas nolīgumu. Starplaikā Reutera ziņu aģentūra šīs nedēļas sākumā publicēja sensācionālu informāciju par nāves staru radīšanu Pad. savienības ieroču arsenālā. Pēc lietpratēju ieskata šie nāves stari spētu paralizēt gandrīz visu amerikāņu atomieroču iedarbību. Šī gada sākumā pazīstamais amerikāņu militārais komentātors Viljams Bīns brīdināja, ka Pad. savienība atvēlējusi vismaz sešas reizes vairāk līdzekļu nāves staru pētīšanai nekā ASV. Nav nozīmes techniski iztirzāt šo nāves staru struktūru. Pamatā tas ir koncentrētu ultra īsviļņu elektronisks fainomens. Pentagons gan apšauba, vai Maskava jau sasniegusi šo staru praktiskas lietošanas pakāpi. Katrā gadījumā nāves stari liks Kārteram padomāt, ka SALT sarunām un eventuāla līguma parakstīšanai faktiski nav nekādas nozīmes. Tamī pašā laikā Kārteram būs jāapsveŗ tas, ka amerikāņu militārā budžeta apcirpšanas vietā šajā budžetā būs jāparedz biljoniem dolaru liels papildinājums jaunu ieroču pētniecībai un šo ieroču produkcijai. Ja tā notiks, tad tas nebūs nekas cits kā atgriešanās pie pragmātiskas reālpolitikas.

Nākamā nedēļā Kārters dodas uz Londonu, lai aiz vienkāršām melnām durvīm Dauninga ielā 10 satiktos ar ASV sabiedrotajiem pirmajā starptautiskā konferencē, kuŗas uzdevums ir atrisināt rietumu pasaules svarīgākās saimnieciskās problēmas, kā arī atrast atslēgu šo valstu ciešākai politiskai sadarbībai. Varbūt ka šajā Kārtera politiskajā debijā Dauninga ielā ASV prezidentam atklāsies, ka pasaules problēmu atrisināšanā pragmātiskai pieejai ir daudz reālāki panākumi nekā filozofēšanai par jaumiem morāliem principiem. Nav jāaizmirst, ka tas, kas Kārteram ir morāli augsts, Brežņeva Kremlim ir gluži nenormāls un kaitīgs komūnistiskās iekārtas pastāvēšanai. Varbūt ka Kārters no Londonas atgriezīsies ar jaunu pārrediģētu savu politisko doktrīnu, kuŗā līdztekus morāliem un ideālistiskiem principiem ievērojama vieta būs ierādīta arī pragmātiskai praktiskai pieejai visu starptautisko problēmu atrisināšanai.

Aleksandrs Ķegumnieks

Slepenās noklausīšanās ierīces Maskavā

Toronto universitātes profesors Eriks Favsets (Fawcett) savā Maskavas turnejā pēc brokastīm viesnīcā nozudis. Līdz ar viņu nozuduši vēl deviņi citi rietumu zinātnieki, lai atkal satiktos kādā mazā Maskavas dzīvoklī ar padomju slavenākajiem „refusņikiem". Tie ir žīdu tautības zinātnieki Pad. savienībā, ap 100 cilvēku liela grupa, kam aizliegts strādāt universitātēs vai laboratorijās pie zinātniskiem pētījumiem tāpēc, ka viņi pieprasījuši izceļošanas vīzas no Pad. savienības. Nespēdami stradāt vai izdot savus darbus, tis spiesti iepazīties ar pēdējiem pētījumiem savā nozarē, satiekoties slepenos seansos ar rietumu kollēģām.

Favsets bijis vienīgais kanadietis 10 prominentu Ziemeļamerikas zinātnieku vidū, kas trīs dienas satikušies ar „refusņikiem" zinātniskās apspriedēs Maskavā. Semināri notikuši padomju fiziķa Marka Azbela dzīvoklī, kamēr padomju čeka sanāksmes noklausījusies ar uzstādītām slepenām noklausīšanās ierīcēm, uzmanot arī ārpusi. Daudzi „refusņiki" sagādājot sev eksistenci strādājot par naktssargiem vai pārtiekot no rietumu ziedojumiem.

Favsets atgriezies viesnīcā dienu pirms Maskavas atstāšanas un atvainojies padomju tūristu pavadonai par savu nozušanu. Viņa likusies vienaldzīga, jo neesot nekādu problēmu, bet pārējie tūristi zinājuši stāstīt, ka pavadonei bijušas daudzas telefona sarunas.

Šādu ziņu sniedzis laikraksta The Toronto Star līdzstrādnieks Stefens Hendelmans.

JAUNAS GRĀMATAS

A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom.		$9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā		$9.00
V. Mobergs — Zaldāts ar salauztu šauteni		$8.00
Alf. Dziļums — Plosti sēklī		$ 7.50
G. Janovskis — Kaijas kliedz vētru, rom.		$ 8.50
A. Michelsons — Gambija, rom.		$ 7.50
Confrontations with tyranny, sešas lugas angļu valodā sak. A. Straumanis		$15.00
Archīvs I — V un XI — XVI	katrs	$10.00
E. Dunsdorfs — Latvijas vēst. atlants		$12.00
V. Klīve — Vai jums ir filozofija?		$ 7.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Prāgā aizturēts kanadiešu žurnālists

Kanada oficiāli protestējusi, ka čechi aizturējuši kanadiešu žurnālistu Pragā. Kanadas ārlietu ministrija protestējusi Čechoslovakijas sūtniecībā Otavā, pieprasot oficiālu paskaidrojumu incidenta lietā. Žurnālistu Peteru Kalamai aizturēja pēc 6 dienu apmeklējuma Čechoslovakijā, kad tas iekāpis lidmašīnā ceļā uz Maskavu. Viņa piezīmes, filmas, Kanadas ārlietu ministra Džemsona runas kopija par cilvēka tiesībām un arī personiskie piederumi konfiscēti. Kalamai bija pirmais kanadiešu žurnālists, kas apmeklēja Čechoslovakiju pēc tam, kad vairāki simti cechu intellektuāļa, cilvēka tiesību aktīvisti, šī gada janvāri Pragā izdeva Charter — 77, dokumentu, kas prasa lielāku brīvību čechiem. Žurnālista filmas un piezīmes nodotas Kanadas sūtniecībai Pragā.

Fonds ar 116.000 dol. kapitālu

Toronto Sv. Jāņa draudzes palīdzības fonda gada sapulcē 1. maijā Sv. Jāņa baznīcas telpās no 880 fonda dalībniekiem piedalījās 16. Fonda kapitāls pārsniedz 116.000 dol. Sapulce, ko vadīja priekšsēdis K. Ozoliņš un protokolēja sekretārs J. Ābele, visus pārskatus pieņēma bez iebildumiem. Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja Dr. A. Vanags, izteicot pateicību valdei par padarīto darbu. Nākošajiem diviem gadiem revīzijas komisijā ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējos: Dr. A. Vanagu, J. Cauni un J. Skrastiņu, kandidātos paliekot A. Zaķītim. Valde, kas arī ievēlēta uz diviem gadiem, pārvēlama tikai nākamgad.

Fondam vajadzētu jaunus dalībniekus, bet tādi ir niecīgā skaitā. Pieredze rāda, ka saņemot izmaksas par mirušajiem, palicēji — jaunie cilvēki no fonda izstājas un pārtrauc maksājumus. Fonda dalībnieki līdz 21 gadam no iemaksām atbrīvoti, bet tikko sasniegts maksājumu vecums, ap 90 proc. jauniešu no fonda izstājas.

Fonds maksājumu paziņojumus izsūta četrreiz gadā: janvārī, aprīlī, jūlijā un oktobrī, bet viena daļa, ap 30 maksātāju, savus maksājumus laikā nekārto. Viens no fonda dalībniekiem pabalstus ierosināja paaugstināt, bet tādā gadījumā jāpaaugstina arī dalībnieku iemaksas, jo miršanas gadījumi vairojas un jārūpējas arī par izmaksām nākotnē. Ja dalībnieks sastāvējis fondā kopš tā dibināšanas, t. i. 20 gadu, tad lēš, ka viņš iemaksājis fondā ap 375 dol., kas sasniedz tikai pusi no 700 dol. fonda izmaksas par katru miršanas gadījumu. Vairums savulces dalībnieku vienojās izmaksas un iemaksas nepaaugstināt.

—ls—

Skušķis un Treibergs Toronto

Grupu izstādēs skatītājam ir pagrūti koncentrēties uz atsevišķu mākslinieku sniegumiem. Mākslinieki, reprezentēti ar vienu vai nedaudziem darbiem, nevarētu dot pietiekamu pārskatu par viņu mākslas uzskatiem un meklējumiem. No otras puses, piepildīt visu izstādi ar viena gleznotāja darbiem prasa ilgu sagatavošanos, un ir gandrīz neiespējami sagaidīt visu darbu vienādi augstu kvalitāti.

Šai ziņā, reprezentējot divus māksliniekus, izstādes ir nenoliedzami izdevīgākas. To redzējām arī Skušķa un Treiberga izstādē aprīļa otrā pusē Sv. Jāņa baznīcā. Abiem gleznotājiem pieeja gleznecībai atšķirīga, ko pēc gleznu nosaukumiem nevarētu uzminēt.

Cik Skušķis ir dinamisks, skaļš, pārliecināts savā sniegumā, tik Treibergu interesē krāsu saskaņas, klusināti kontrasti, un meistars daudz ko atstāj skatītāja fantazijai.

Ja Skušķi interesē krāsas problēmas — parādīt spēcīgu silto un auksto toņu kontrastu, tad Treiberga mīlestība pieder gaismas problēmai. Koptoni gleznecībā var dabūt divējādi: vai nu operējot ar vienkrāsas gaismu — atstājot priekšmetus vairāk vai mazāk lokālos toņos — vai arī baudīt attēloto toņu gradācijas kopējā ēnu toņa patvērumā. Treibergs ļoti sekmīgs šais abās pieejās.

Gleznecisko problēmu risināšanā Treibergs vissekmīgāks ir tajos darbos, kur viņš vismazāk saistīts ar tematikas važām. „Sirmajā stundā" ārkārtīgi labs toņu noskaņojums. Tāpat arī ļoti pārliecina abas klusās dabas.

Dziļu nacionālu temu Treibergs risinājis kompozicijā „Māte". Šeit krāsām un toņiem ir tikai blakus nozīme. Traģiskā noskaņa kāpināta ar slīdošo kompoziciju, minora gammai raksturīgām līnijām, arī pievēršot uzmanību seju izteiksmēm. Interesanti salīdzināt, kā lielais Mikelandželo risinājis līdzīgu uzdevumu savā vēlā perioda Dievmātes skumjās (Pieta).

Vispusīgā Treiberga gleznecība bija reprezentēta kā ar tematikas variācijām — portreti, akti, klusās dabas, ainavas — tā arī ar tīru gleznecisku virtuozitāti. Kompozicija „Logā", kas raksturīga ar gleznas virsmas apdares dažādību, tāpat arī „Atvadu vieta" ar plašiem krāsu triepieniem, pieskaitāms pie vērtīgākajiem Treiberga gleznecīskiem sasniegumiem.

Pretēji Treiberga akadēmiski profesionālai izglītībai, Skušķis uzskatāms gandrīz vai par autodidaktu. Daudz mantodams no personiskas draudzības ar dažiem izciliem latviešu māksliniekiem, Skušķis pēdējā laikā iet savrupceļu. Viens no mūsu pārliecinošākajiem ekspresionisma pārstāvjiem, Skušķis pieiet savai problēmai bez apkārtceļiem, tā sakot, frontālā uzbrukumā. Tā arī lielākā daļa kompoziciju uzbūvētas uz šī viena principa. Tikai nedaudz darbos tiek ievadīti citi elementi, krāsu ritms un triangulācija.

Krāsās dominē vēsi elementi — figūras, priekšmeti uz siltas aizmugures; šī pieeja šķiet sekmīgāka par pretējo pieeju. Arī beztoņa baltās krāsas lietošana nepalīdz izvairīties no visumā drūmās toņu gammas. Pierādījumu, ka ir vērts meklēt risinājumu citās toņu gammās, dod darbs „Par purna tiesu", kas ar savu gaišāko, priecīgāko noskaņu skatītāju noteikti savaldzina daudz lielākā mērā. Gribas sagaidīt nākotnē vairāk meklējumu šai virzienā. **Jānis Kuga**

Jaunatnes un sporta dienas Sidrabenē

Sidrabenē 11. un 12. jūnijā bez sporta spēlēm un sacensībām notiks plašāka programma ar dažādiem priekšnesumiem. Pirmajā dienā pl. 10 no rīta visu spēļu un sacensību atklāšana ar sporta spēlēm un sacensībām jaunatnei un jauktām vienībām. Pl. 6 pēcp. priekšnesumi sportistiem un viesiem, plašākā veidā un ar lielāku dalībnieku skaitu nekā iepriekšējos gados. Paredzēta DV Torontō nod. tautas deju kopas Daugaviņa piedalīšanās ar 50 dejotājiem. Programmā arī dziesmas, deklamācijas un humoriski stāstījumi. Priekšnesumus kārto DV Toronto nodaļas sarīkojumu un kultūras daļas vadītājs Vilis Ķuze ar palīgiem. Daugaviņas priekšnesumus kārto E. Kalviņš. Bez dejotājiem piedalīsies arī Ariāna Liepiņa, Viesturs Brants, Namejs Batraks, Mirjāma Bērziņa un Maija Ķuze. Vakarā improvizēto ugunskurs. Priekšnesumi notiks sporta laukumā.

Svētdien, 12. jūnijā, pl. 10.30 no rīta sportistu parāde, karogu uzvilkšana un 14. jūnija piemiņas akts draudzes mācītāja vadībā. Rīkotāji DV KV un LSAK, sagaida visu tautiešu atsaucību. Pēc oficiālās daļas sporta spēles un sacensības ar sportistu apbalvošanu. Izcilākiem sportistiem balvas ziedojusi DV KV. Balvas šacha un novusa spēlēs būs kopējas, tās paredzētas pirmās vietas ieguvējiem. Sportistu un jauniešu saimi vadīs LSAK attiecīgo sporta nozaŗu vadītāji, bet sarīkojumus kārto DV KV sporta nozare.

Ieejas maksa 2 dol. no personas par katru sarīkojumu dienu, jauniešiem un studentiem 1 dol., bērniem līdz 12 g. v. ieeja brīva. Jaunatnes un sporta dienas ir mūsu kopējās intereses. Neliegsim savu atbalstu jaunatnei! **J. T.**